

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Masteroppgave 2021 30 stp
Fakultetet for landskap og samfunn

Medvirkningens innvirkning på konflikt sent i planprosesser: en casestudie av Sandakerveien 113- 119

Public participation's impact on conflicts late in a
planning process: a case study of Sandakerveien
113-119

Anita Swan Olsen
Master i by- og regionplanlegging

Tittel: Medvirkningens innvirkning på konflikt sent i planprosesser: en casestudie av Sandakerveien 113-119

Title: Public participation's impact on conflicts late in a planning process: a case study of Sandakerveien 113-119

Forfatter: Anita Swan Olsen

Veileder: Melissa Anna Murphy, Førsteamanuensis ved institutt for by- og regionplanlegging

Sideantall: 135

Nøkkelord: medvirkning, konflikt, interessenmotsetning, sivilsamfunnet, innbygger, privat initiert plan, plan- og bygningsloven

Keywords: public participation, conflict, conflict of interest, civil society, inhabitant, privately initiated plan, The Planning and Building Act

FORORD

Dette markerer min lærerike opplevelse hos NMBU i min avsluttende masteroppgave ved institutt for by- og regionplanlegging, med en størrelsesorden på 30 poeng.

NMBU har utrolig gode forelesere som virkelig har utfordret og inspirert meg gjennom min utdanning. Ved videreformidling av deres kompetanse og erfaringer fra praksis, er jeg rustet med verktøy jeg kan ta med meg videre til å løse fremtidige plansituasjoner og samfunnsmessige utfordringer.

Skrivingen av master har skjedd i en tidsperiode som ikke har vært helt normalen, og opplevelsen har virkelig vært en berg- og dalbane. Heldigvis har kollektivet vært en trygghet i det hele, og bidratt til underholdene og kreative dager. Så vil gjerne rette en stor takk til denne gode gjengen!

For oppgaven har det vært utrolig engasjerende at informantene, som i en ellers travel hverdag og arbeidsdag setter av tid til å bidra til masterens informasjonsgrunnlag. Deres bidrag har vært viktig og svært mye satt pris på, så tusen takk til informantene ved aksjonsgruppen «Ja til Stor Park i Nydalen», Plan- og bygningsetaten, Avantor og OBOS.

Mest av alt skal det rettes en veldig stor oppmerksomhet og takknemlighet til min masterveileder Melissa Anna Murphy. Du har gitt gode råd og pushet meg til å gjøre mitt beste, og guidet meg gjennom denne prosessen. Denne veiledningen har vært helt uvurderlig, så tusen takk for den! Så vil jeg også takke Eva Falleth for fine og innholdsrike faglige samtaler.

Ås, mai 2021

SAMMENDRAG

Ved utviklingen til dagens plan- og bygningslov (PBL) har det vært økende fokus på medvirkning. Selv med prosesser som sikrer medvirkning, og forarbeider som gir utstrakte muligheter til å skjønnsmessig vurdere tiltak utover minstekravene, forekommer det likevel tilfeller med interessekonflikter sent i planprosesser. Med bakgrunn i dette er oppgavens problemstilling: *Hvorfor dukker det opp konflikter sent i planprosessen, selv med PBLs minstekrav til medvirkningsprosesser?*

For å finne fram til dette har utgangspunktet vært en casestudie av Sandakerveien 113-119 i Nydalen i Oslo kommune. Det er benyttet kvalitative metoder for innsamling av kvalitativ empiri, disse har vært dokumentanalyse og semistrukturerte intervjuer. Analysen har tatt utgangspunkt i 3 hypoteser baserende på gjengående utfordringer tilknyttet medvirkningspraksis avdekket i tidligere forskning. Temaene her er hva de ulike aktørene legger i begrepet medvirkning, medvirkning etter og utover minstekravene, samt tidspunkt og informasjonsgrunnlaget. Videre diskusjon av dette materialet har blant annet tatt utgangspunkt i det teoretiske rammeverket, herunder Arnsteins medvirkningsstige, kommunikasjonsformer, og Fungs medvirkningskub.

Ved analysen avdekkes det at de ulike aktørene i caset har ulikt syn på hva medvirkning skal innebefatte, hvorav de profesjonelle legger seg på informasjon og konsultasjon, mens det fra innbyggerperspektiv også er ønskelig med dialog og i tilfeller dagsordensetting. Videre har det i casets første fase kun benyttet seg av minstekravene til medvirkning, men ved andre fase benyttes tiltak utover disse. Medvirkningen kan sies å ha kommet for sent, da planforslaget nærmest var klar å oversendes til politisk behandling, men i realiteten blitt startet på nytt grunnet et innbyggerforslag resulterende i en bestilling fra byrådet om planalternativ med stor park.

Det vil være flere faktorer som virker inn på konflikter i en planprosess, men i tilknytning til samhandling/medvirkning som potensielle drivere har det vist seg å være tilknyttet ulike aktørers ulike forståelse til hva medvirkning innebærer, særlig til *når* medvirkningen kommer, samt hva slags *form for kommunikasjon* denne bærer.

ABSTRACT

In the development of the current Planning and Building Act (PBL), there has been an increasing focus on public participation. Even with processes securing public participation, and preparatory work that provides extensive opportunities to assess measures exceeding the minimum legal requirements, there are still occurring cases of conflict of interest late in planning processes. With this backdrop, the thesis' formulation is: *Why does conflicts occur late in the planning process, even with PBLs minimum requirements for public participation processes?*

To assess this problem, I have used Sandakerveien 113-119 in Nydalen in Oslo municipality as a case for a case study. Qualitative methods have been used in sampling qualitative empirical data, using document analysis and semi-structured interviews. The analysis is based on 3 hypotheses based on repeating challenges tied to public participation practice revealed in previous research. These topics has been tied to what various actors put into the concept public participation, public participation following and exceeding the legal requirements, as well as when it occurs and the information base. Further discussion of this material will be based on the theoretical framework of this thesis, among these are Arnstein's participation ladder, forms of communication, and the participation cube developed by Fung.

The analysis reveals that the various actors in the case have different views on what participation should include, of which the professionals' places it at information and consultation, while from a citizen perspective it is also desirable with dialogue and in cases agenda setting. Furthermore, in the first phase, only the legal requirements are applied, while in the second phase measures exceeding these legal requirements are being used. The public participation in the studied case has come at a late stage, as the planning proposal was almost ready being submitted for political consideration, but in reality being restarted due to a citizen proposal resulting in an order from the city council for a plan alternative with a large park.

There will be several factors that affect conflicts in a planning process, but in connection with social interaction/public participation as potential drivers, it has been shown to be associated with various actors' different understanding of what participation entails, especially *when* participation comes, and what *type of communication* this carries.

FORKORTELSER

FS – Forsknings spørsmål

PBL – Plan- og bygningsloven

FVL – forvaltningsloven

KMD – Kommunal- og moderniseringsdepartementet

PBE – Plan- og bygningsetaten

BYM – Bymiljøetaten

EBY – Eiendoms- og byfornyelsesetaten

TOR – tiltaksliste for offentlige byrom

NIMBY – not in my backyard

NAB – Nordre Aker Budstikke

INNHOLDSFORTEGNELSE

1 INNLEDNING

1.1 Introduksjon.....	10
1.2 Problemstilling	11
1.3 Avklaring av begrep, aktør og planføringer.....	12
1.4 Oppgavens struktur	16

2 BAKGRUNN

2.1 Prinsipielle endringer fra bygningsloven av 1965 til PBL av 2008.....	18
2.2 Begrepet medvirkning i PBL og veiledere	19
2.3 PBL 2008: lovens intensjon og minstekrav til medvirkning.....	22
2.3.1 Intensjon til medvirkning og ansvar	22
2.3.2 Minstekravene til medvirkning i en reguleringsplanprosess	24

3 TEORI OG KUNNSKAPSGRUNNLAG

3.1 Arnsteins medvirkningsstige i norsk planleggingskontekst.....	25
3.2 Kommunikasjonsformer: 1-veis og 2-veis	27
3.3 Medvirkningskuben: deltakerne og interaksjonsformer.....	29
3.4 Kunnskapsstatus: Medvirkningspraksis i Norge	31
3.4.1 Medvirkningsargumenter i planlegging	31
3.4.2 Medvirkningspraksis i reguleringsplaner i Norge.....	32
3.4.2.1 Minstekravene: varsling etter §12-8 og offentlig ettersyn/høring §5-2	32
3.4.2.2 Praksis utover minstekravene.....	32
3.4.2.3 Ulike aktørers erfaringer til medvirkningsarbeid	33
3.4.3 Medvirkningspraksis i innsendte reguleringsplaner i Oslo kommune	35

4 METODE

4.1 Avgrensning av forskningen.....	36
4.2 Forskningsdesign	37
4.3 Begrunnelse for valg av forskningsmetoder	39
4.4 Dokumentanalyse	40
4.5 Semistrukturert intervju	41
4.6 Evaluering av forskningens reliabilitet og validitet	44

4.6.1 Vurderingskriteriene	44
4.6.2 Evalueringen av denne studien.....	45
4.7 Forskningsetiske vurderinger.....	46

5 CASE: SANDAKERVEIEN 113-119

5.1 Nydalen som sted	47
5.1 Lokasjon og beskrivelse av caset.....	48
5.3 Saksgangen til Sandakerveien 113-119.....	50

6 ANALYSE

6.1 Hypotese 1: Det er ulike forventninger til medvirkning/medvirkningsmulighet	52
6.1.1 Hva legges i begrepet medvirkning.....	52
6.1.2 Muligheter	53
6.1.3 Utfordringer.....	54
6.1.4 Erfaringer til formelle og uformelle medvirkningskanaler	55
6.2 Det er lite medvirkning utover plan- og bygningslovens minstekrav til medvirkning.....	57
6.2.1 Første fase: medvirkning frem til inngått samarbeid.....	59
6.2.2 Andre fase: samarbeidet mellom Avantor, OBOS og Oslo kommune.....	61
6.2.3 Fokuset på medvirkning i dette caset sett opp mot generell praksis i Oslo kommune	62
6.3 Hypotese 3: Medvirkning kommer for sent: sett ut fra tidspunkt eller som følge av informasjonsgrunnlaget.....	64
6.3.1 Opplevelse av tidspunkt for medvirkning: Avantor og aksjonsgruppen	64
6.3.2 Informasjon på hvordan medvirke.....	65
6.3.3 Informasjonsgrunnlaget til å konstruktivt kunne medvirke: spesifikke eksempler på manglende informasjon.....	68

7 DISKUSJON

7.1 FS1: Hvordan påvirker ulike forventninger til medvirkning konflikter sent i medvirkningsprosesser?	71
7.2 FS2: Er minstekrav på medvirkning i PBL nok å hindre konflikter sent i medvirkningsprosesser?	74
7.3 FS3: Hvordan påvirker tidspunkt for medvirkning og mangel av informasjon/misinformasjon konflikter sent i medvirkningsprosesser?.....	78

8 KONKLUSJON

8.1 Konklusjon	83
----------------------	----

REFERANSER

FIGURLISTE

VEDLEGG

Vedlegg 1: Intervjuguide.....	93
Vedlegg 2: Informasjonsskriv og informert samtykke.....	97
Vedlegg 3: Planprosessen Sandakerveien 113-119	101

1 INNLEDNING

1.1 Introduksjon

Plan- og bygningslovens minstekrav og intensjoner til medvirkning, samt medvirkningspraksis i detaljreguleringsplan initiert av privat forslagsstiller i Oslo er av interesse i denne oppgaven. Mer spisset er det ønskelig å undersøke hvor i planprosessen interessen motsetninger eller konflikter oppstår, og om dette er som følge av medvirkningsprosessen.

I Norge er det kommunale plannivået tillagt en stor grad av ansvar for arealforvaltningen, og følger av plan- og bygningsloven av 2008 (PBL). Med et slikt ansvar for arealforvaltningen og det sterke kommunale selvstyret i Norge, er kommunene en sentral og viktig aktør i forvaltningen av arealer (Holth & Winge, 2019). Kommunen skal forvalte egne arealer ut fra en skjønnsmessig vurdering ut fra de lokale forholdene som foreligger. Lokal planlegging kan ha stor innvirkning på lokalområders sammensetning og innbyggernes hverdag. I tillegg befinner planlegging seg i et komplekst felt med ulike plannivåer og aktører med spenninger mellom politikk og fag, og en rekke ulike faglige perspektiver og forståelser av hva planlegging er. De ulike aktørene representerer spesifikke interesser som de søker å ivareta i en planprosess. Med slikt pluralistisk samfunn med diversifiserte interesser og forståelser av planlegging, vil det derfor kunne oppstå interessen motsetninger om bruk og forvaltningen av arealer. Slike interessekonflikter vil ofte være ekstra sterke i områder med knappe arealer, som i by- eller tettstedsområder der en type arealbruk kan ekskludere eller begrense en annen bruk (Holth & Winge, 2019: 23). For at beslutninger skal tas på et så informert grunnlag som mulig er det i loven lagt opp planprosesser for å sikre helhetlige vurdering av ulike interesser og hensyn. Den sentrale lovgivningen for denne oppgaven er arealforvaltning etter PBL, men en rekke annet lovverk er også relevant, slik som kommuneloven, forvaltningsloven, naturmangfoldloven, osv.

Planlegging er gradvis blitt mer demokratisert og politisert etter 1965 som følge av delegering til kommunene, flere deltakerrettigheter, flere planoppgaver og flere hensyn som legges til planlegging (Falleth & Holsen, 2018: 39). Plan- og bygningsloven, samt dens forarbeider, forankrer prinsipper om deltakerrettigheter for sivilsamfunnet gjennom høring og offentlig ettersyn, oppfordring til å tilrettelegge for aktiv medvirkning, klageadgang, transparente

planprosesser og med retten til innsyn (Ot.prp.nr.32, 2008; plan- og bygningsloven, 2008).

Sivilsamfunnet kan delta og medvirke i planprosesser på to måter: indirekte deltakelse gjennom valg av representanter til folkevalgte forsamlinger, eller direkte deltakelse (medvirkning) i konkrete plan- eller beslutningsprosesser (Falleth & Hanssen, 2017: 188).

Realisering av planer skjer i stor grad gjennom reguleringsplaner med private forslagsstillere, og har vært en utvikling etter at plan- og bygningsloven av 1985 åpnet for at private kunne initierte og sende inn planforslag til reguleringsplaner. Det er forslagsstiller som skal ivareta medvirkning i reguleringsplaner etter minstekrav gitt av PBL av 2008, herunder varsling (§12-8), offentlig ettersyn/høring (§12-10/§5-2). Den kommunale planmyndigheten er imidlertid pålagt et påse-krav (PBL §5-1). Dette innebærer at den som fremmer planforslaget er ansvarlig for å gjennomføre medvirkningen, mens kommunens planmyndighet er pliktet til å påse at minstekravene er gjort i den aktuelle plansak.

Selv med større fokus på medvirkning i lovtekst er lite spesifisert om hva kravet til medvirkning faktisk innebærer og hvordan det skal gjennomføres utover minimumskravene til offentlig høring og informasjon. Det medfører igjen til en mulighet for lokal fortolkning (Falleth & Hanssen, 2017: 193; Ringholm & Hanssen, 2018). Ved forskning på medvirkningspraksis ved reguleringsplaner med private forslagsstillere, har funn vært at flertallet av disse kun benytter seg av minstekravene (Falleth & Hanssen, 2017; Hanssen, 2015). Sivilsamfunnet har i flere undersøkelser pekt på at de formelle kanalene ikke er tilfredsstillende, da disse kommer for sent eller ikke gir gjennomslag (Ibid.). Videre tilknyttes det dilemmaer ved balanseringen av demokrati og deltakelse, lokalpolitikk, og utvikling (Falleth & Holsen, 2018). Dette kan videre komplisere balanseringen av en rekke ulike hensyn som behov for bolig- og byutvikling, hensynet til stedet, og innbyggernes spesifikke behov. Det er kan også ligge til grunn ulike perspektiver på medvirkning fra utbyggere, kommune og innbyggere (Knudtson, 2018). Noe som medfører uklarheter om hva medvirkning faktisk innebærer, også utover de lovpålagte minstekravene etter PBL (ibid.).

1.2 Problemstilling

Formålet med oppgaven er å se hvordan samhandling/medvirkning har en effekt på interessekonflikter i en case, at interessemotsetningene endrer seg ettersom medvirkningen

skriker frem. Oppgaven vil derfor bygge videre på kunnskap som diskuteres i tidligere forskning av medvirkningspraksis. Ved å studere interessekonflikter, medvirkningsformer og hvor og når konflikter oppstår kan man også vurdere om medvirkningspraksis i dag og PBLs minstekrav er tilstrekkelig.

I PBLs forarbeider nedfelles prinsipper om at planprosesser skal «sikre åpenhet, informasjon og deltaking fra direkte berørte og andre interesserte» (Ot.prp.nr.32, 2008). Det nevnes at medvirkning i planprosesser skal sikre relevante planer som samsvarer med de behov og interesser som foreligger for befolkningen. Videre pekes det på at «Økt medvirkning kan styrke forutsigbarheten i planene ved at en får fram potensielle konflikter som kan avklares på et tidlig stadium, og slik bidra til økt effektivitet.» (Ot.prp.nr.32, 2008: 34)

PBL nedfeller minimumskrav til medvirkning, og forarbeidene viser til utstrakt intensjon og ansvar ilagt medvirkningen, samt hva denne skal tjene. Likevel er det tilfeller der det oppstår konflikt, og med dette som bakgrunn er oppgavens **problemstilling**:

Hvorfor dukker det opp konflikter sent i planprosessen, selv med PBLs minstekrav til medvirkningsprosesser?

For å avgrense og konsentrere forskningen videre til å kunne besvare problemstillingen er det følgende underordnede **forskningsspørsmål (FS)**:

FS1: *Hvordan påvirker ulike forventninger til medvirkning konflikter sent i medvirkningsprosesser?*

FS2: *Er minstekravene for medvirkning i PBL nok til å forhindre konflikter sent i medvirkningsprosesser/planprosesser?*

FS3: *Hvordan påvirker tidspunkt for medvirkning og mangel av informasjon konflikter sent i medvirkningsprosesser?*

1.3 Avklaring av begrep, aktør og planføringer

Her gis en innføring på begreper som blir anvendt i oppgaven med en kort forklaring på innhold. I begrepsavklaringen dekkes blant annet: hvem de ulike aktørene er og deres ansvarsområder i tilknytning prosessen; kommunale føringer med en kort innføring på

bakgrunn og intensjon med disse; egne «begreper». I denne oppgaven er valgte case Sandakerveien 113-119 som ligger i Nydalen i Oslo kommune, nærmere beskrivelse av denne kommer i kapittel 5.

Følgende begrep er anvendt i oppgaven:

Sivilsamfunnet – lokale lag eller foreninger, nabolag, innbyggere, bydeler, ol. Oppgaven vil derfor ikke se på medvirkningsmulighetene til statlige eller regionale aktører, andre kommuner eller kommunale etater i Oslo, eller større private aktører slik som private utviklere eller utbyggere. Begrunnelsen for dette er at sivilsamfunnet ofte innehar en mindre posisjon som aktør i planfeltet, men også fordi disse ikke innehar formelle muligheter som andre offentlige aktører har gjennom f.eks. innsigelsesrett. Bydelene er inkludert fordi de representerer lokale interesser og ikke har vedtaksmyndighet på plan.

Medvirkning – I tilknytning til denne oppgaven refereres det til sivilsamfunnets muligheter til å medvirke. Dermed ikke andre statlige eller regionale aktører, andre kommuner eller kommunale etater, og ikke større private aktører som utvikler/utbygger, eller politikere som vedtar plan. Fordi disse gruppene, sammenliknet med sivilsamfunnet, allerede har posisjoner til å bli hørt i større grad.

Formelle eller uformelle kanaler for medvirkning - Med formelle kanaler refereres det til lovkravene til medvirkning og prosess etter PBL og tilhørende regelverk. De uformelle er bruken av media, sosiale medier, aksjoner, lobbyisme, ol.

Private aktører – Med private aktører refereres det til private utviklere, utbyggere, ol. Eksempler på slike er Avantor eller OBOS.

Plan- og bygningsetaten (PBE) – Er under byrådsavdelingen for byutvikling i Oslo kommune. Ansvarsområde er kommunens overordnede arealplanlegging. Herunder plan- og byggesaksbehandling, kart- og delingsforretninger, og kartforvaltning (Oslo kommune, Udatert-d). Er f.eks. denne avdelingen som på innsendt plan skal påse at lovkravene etter PBL er gjennomført av forslagsstiller.

Bymiljøetaten (BYM) – Er under byrådsavdelingen for miljø og samferdsel i Oslo kommune. Deres ansvarsområde er forvaltning av fellesarealer slik som gater, friområder, torg, parker,

Marka, indre Oslofjord, ol. I tillegg til dette har de ansvar for vann, støy, luft, og jord (Oslo kommune, Udatert-a).

Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY) – Er under byrådsavdelingen for byutvikling i Oslo kommune. Denne etaten er kommunens grunneier og pådriver for utvikling av Oslo. Noen av arbeidsoppgavene er å inngå utbyggelsesavtaler, koordinering av byutviklingsprosjekter, forvalte, leie, kjøpe og selge eiendom, osv.(Oslo kommune, Udatert-c).

Forslagsstiller – Hvis det i denne oppgaven skrives «forslagsstiller» i sammenheng med å beskrive medvirkning og planprosessen i valgte case, refererer dette til Avantor som forslagsstiller og eier av Sandakerveien 113-119. Samt de som jobber/søker på vegne for Avantor i planprosessen, f.eks. konsulenter.

TOR Storo/Lillo – «Tiltaksliste for offentlige rom» (TOR), som er en slags «light-versjon» av en VPOR=veiledende plan for offentlige rom. PBE er ansvarlig etat for utarbeidelsen av tiltakslisten. Utarbeidelsen har skjedd i samarbeid med andre instanser i Oslo kommune siden september 2014. Utarbeidelsen er på bakgrunn av trykk av de daværende pågående byggesaker i områdene Storo og Lillo. Området hadde gjennomgått en transformasjon fra industri, kontor og lager over til tett bebyggelse med hovedvekt av boligbebyggelse. På den tiden var det stor befolkningsvekst, og det var forventet å komme mer nærings- og kontorarealer. Med denne trenden var det derfor viktig, for å sikre kvaliteter i område for innbyggerne og sysselsatte, at man koordinerte det fremtidige arbeidet ved hjelp av en helhetlig plan. Fokus var på opparbeidelse av eksisterende infrastruktur, koordinering av prosjektene for å sikre sammenhengende strukturer som gang- og sykkelforbindelser, turforbindelser, byrom, grøntområder, og trygg skolevei til Fernanda Nissens skole. Andre medvirkende på utarbeidelsen: EBY, BYM, bydelene Nordre Aker og Sagene (tilknyttet medvirkningsopplegg), samt grunneiere (deltatt på deler av arbeidet) (Plan- og bygningsetaten, 2015).

TOR Nydalen – PBE er ansvarlig etat for utarbeidelsen av tiltakslisten. Sak mottatt 13.10.2017, og ute på høring 06.06.2019, er ikke endelig vedtatt. Kom på bakgrunn av Nydalens utvikling de siste 20 årene fra industri over til tettbebygd byområde med overvekt av bolig, næring, og kontor. På grunn av disse endringene og større vekst i området må de nå dermed kartlegge de lokale behovene og mulighetene. Bydelsadministrasjonens hovedvekt på utredelse er tiltak

som kompensere Nydalens manglende kvaliteter som boligområde (Plan- og bygningsetaten, 2019a: 1). Herunder pekes det på etablering av torg, parker, lekeplasser, turstier, skole/idrettsanlegg (ibid). «*Formålet med tiltakslisten er å koordinere de ulike plansakene i Nydalenområdet mellom de involverte kommunale etatene for å belyse behovet for investeringer, opparbeidelse av offentlige rom og behov for rekkefølgekrav*» (ibid). Andre medvirkende på utarbeidelsen: EBY, BYM, og Vann- og Avløpsetaten, bydelene Nordre Aker og Sagene (tidligfase tilknyttet medvirkningsopplegg)

Egenplan – Planforslag som fremmes av PBE. Etaten vil selv være ansvarlig for medvirkningen i planen, samt påse.

Innsendt plan – er forslag på detaljreguleringsplaner som fremmes av private aktører eller andre offentlige etater enn PBE. På slike planer vil forslagsstiller være ansvarlig for å gjennomføre lovpålagt medvirkning etter PBL, eventuelt utover denne. PBEs ansvar vil være å påse at minimum de lovpålagte er gjort.

Avantor – Avantor er en byutvikler, eier ca 250 000 kvm næringseiendommer hvor mesteparten er lokalisert i Nydalen i Oslo. Hovedfokuset deres per nå er videreutviklingen av Nydalen som det nye bydelssenteret i bydelen Nordre Aker. I tillegg til byutvikling bedriver de forvaltning, utleie, drift og utvikling av næringseiendommer (Avantor, Udatert). I denne oppgaven refereres de som grunneier og forslagsstiller på den spesifikke tomten Sandakerveien 113-119.

OBOS – Er største boligbygger i Norge, og driver med utvikling, produksjon og salg av eiendom og boliger. Selskapet er stort og har virksomheter innad boligmegling, eiendomsforvaltning, bankvirksomhet, utleie av næringseiendom, osv. Hovedkontoret er i Oslo. Var på 1930-tallet Oslo kommunes byggende organ (OBOS, Udatert). I denne oppgaven er det snakk om OBOS som grunneier av nabotomten i nord, Sandakerveien 121. Denne er under datterselskapet OBOS Nye Hjem As.

Ja til Stor Park i Nydalen – En aksjonsgruppe som ble dannet som en reaksjon på utviklingen i Nydalen, hvor det blir bygget tett og høyt. Videre var de områdene som ble avsatt til møteplass og park ikke ansett som tilfredsstillende. Beboerne i området mener Nydalen er lidende under fravær av offentlige møteplasser og parker. 02.06.2019 ble det opprettet sak på minsak.no med krav om at Oslo kommune etablerer en stor og grønn park i Nydalen

(Kjeldstad, 2019). Det var dette innbyggerforslag som gjorde at byrådet sendte bestilling til PBE om forslag om større park i Nydalen. Aksjonsgruppen har vært engasjerte og har blant annet egen [Facebook-side](#) med ca 4 400 medlemmer.

Byrådet – «Byrådet leder kommunens administrasjon, innstiller i saker til bystyret og er ansvarlig for gjennomføring av vedtak gjort i bystyret.», og «har instruksmyndighet overfor underliggende etat» (Oslo kommune, Udatert-e).

Byrådsavdeling for byutvikling – ansvar for områder slik som reguleringsaker, arealplanlegging, eiendomsforvaltning, utbyggingsområder, høringssaker, osv. EBY og PBE ligger under, Byrådet over (Oslo kommune, Udatert-b).

Første og andre fase: I analysen og diskusjonsdelen vil disse benyttes. I det spesifikke caset oppgaven benytter vil det være en inndeling sett ut fra et medvirkningsperspektiv. Den første fasen er forslagsstiller alene ansvarlig for medvirkning, og strekker seg fra oppstart i 2016 til byrådet sender inn bestillingen om planforslag med større park. Den andre fasen blir da når Avantor, OBOS, PBE, BYM og EBY inngår et samarbeid. Må ikke forveksles med planprosessfaser, slik som tidlig utformingsfase og den formelle planprosessen.

1.4 Oppgavens struktur

Denne oppgaven er delt inn i 8 kapitler med tilhørende underkapitler. Tabellen under vil gi en oversikt over kapitlene, samt en kort innføring på innholdet i disse:

Kapittel	Hva	Innhold
2	Bakgrunn	Innføring på Plan- og bygningslovens utvikling, dens lovkrav og intensjon til medvirkning.
3	Teori og kunnskapsstatus	Oppgavens teoretiske rammeverk og tidligere forskning på medvirkningspraksis i Norge, samt praksis i Oslo kommune.
4	Metode	Oppgavens fremgangsmåte for gjennomføring av forskningen. Herunder analyse, forskningsdesign, valgte metoder med begrunnelse og praktisk gjennomføring. Forskningens validitet, reliabilitet og forskningsetikk.

5	Case: Sandakerveien 113-119	Nærmere beskrivelse av oppgavens valgte case og dens kontekst: lokasjon og beskrivelse av tomtens karakter, og planprosess.
6	Analyse	Analyse av innhentet empiri fra forskningsmetodene: Analysen har tatt utgangspunkt i kunnskapsstatus i form av hypoteser til å tolke/systematisere empirien.
7	Diskusjon	Funn fra analysen oppsummeres og diskuteres opp mot oppgavens forskningsspørsmål, ved bruk av det teoretiske rammeverket, tidligere forskning, og litteratur ved PBL.
8	Konklusjon	Konklusjon på oppgavens problemstilling.

Tabell 1: Oppgavens struktur, herunder kapitler og deres innhold.

2 Bakgrunn

Dette kapitlet vil gi en innføring på plan- og bygningsloven i form av dens prinsipielle utvikling til gjelde plan- og bygningslov av 2008. Med dette kan man se at fokuset på medvirkning og ansvarsområder har skiftet, samt at planfeltet er blitt mer politisert. Deretter ses det på medvirkningsbegrepet i loven, videre dens intensjon, hensikt, og tillagte ansvar for de ulike aktørene til medvirkning i planprosesser. Dette blir grunnlaget tas med til videre diskusjon i kapittel 7, om intensjonene i tilstrekkelig grad kan sikres av lovtekst eller kommunens planpraksis. Når oppgaven skal undersøke medvirkning i reguleringsplaner med privat forslagsstiller, vil det være relevant å vise hvilke faser en reguleringsplanprosess består av, samt de spesifikke minstekrav som stilles til denne. Med en slik inndeling av faser kan man se hvor i en planprosess medvirkningen har blitt gjennomført eller blitt lagt trykk på. Minstekravene og de ansvarsområder som tillegges disse kan bidra til å vurdere om disse tilstrekkelig oppnås i en spesifikk sak eller generell praksis.

2.1 Prinsipielle endringer fra bygningsloven av 1965 til PBL av 2008

På bakgrunn av politiske ideologier og ambisjoner har planleggingsfeltet og dets lovverk gjennomgått periodevise endringer (Falleth & Holsen, 2018: 40-41). Sett ut fra landsdekkende lovgivning og planlegging, har utviklingen mot dagens plan- og bygningslov av 2008 hatt tre hovedtrekk for utvikling, med én mellomfase.

Den første landsdekkende lovgivningen var bygningsloven av 1965, kjennetegnet var målet om overordnet styring av urbaniseringen. Bakgrunnen var et behov for å verne om dyrket- og dyrkbar jord utenfor byene, samt behovet for samordning av økonomisk og fysisk planlegging i distriktene – altså et mål om modernisering av *hele* landet. Noen av vinningene fra denne perioden var at planlegging begynte å bli ansett som en institusjon i kommunene, da man fikk generalplaner som etablerte planrutiner, etablering av lokalkunnskap, samt tilkoblingen av aktører og fagfolk (s. 30-31). For å være gyldig måtte planene i midlertid stadfestes av statlig instans, herunder Kommunaldepartementet (Aarsæther, 2018: 38).

Mellomfasen begynte rundt 1970-tallet, med en større anerkjennelse av miljøutfordringene. For å imøtekomme slike sektorovergrepene utfordringer krevdes det dermed en sterkere offentlig forvaltning. Utfordringer tilknyttet denne lovgivningens plankrav, som følge av et klart skille mellom planlov og bygningsloven, medførte at denne ble opphevet i 1981. Den andre fasen kom rundt 1980-tallet i en tid hvor man opplevde en større modernisering og omstilling av den offentlige sektoren. Fokuset ble derfor å samordne planmyndighetene på de ulike plannivåene, og man fikk nå en samlet plan- og bygningslov (s. 32-35). Blant formålene i 1985-loven ble medvirkning innført, kommunen fikk selv vedtaksmyndighet på planer, og nå kunne også private sende planforslag til reguleringsplaner (Aarsæther, 2018: 39).

Selv om plan- og bygningsloven av 1985 ble ansett å oppfylle sin intensjon ble det gjort en gjennomgang av denne. Arbeidet var nå motivert av å sikre bærekraftig utvikling, effektivisering og forenkling av loven, og bedret samordning. Den nye politikken rundt byutviklingen - fortetting og kompakt byutvikling, ledet til en større avhengighet av private aktører og markedet til å realisere prosjekter. Den nye loven måtte dermed bedre utruste planforvalter med verktøy til å strategisk styre den markedsstyrte byutviklingen, samordning mellom myndighetene, samt større forpliktelser knyttet til medvirkning fra innbyggere (s. 35-

37). Planlegging fikk som følge av et bredere samfunnsperspektiv og vedtaksmyndigheten på kommunalt nivå i 1985, en mer demokratisering og politisering av planpraksisen. Den nye loven fungerte derfor også som en prosesslov, i tillegg til allerede etablert syn som et produkt og styringsredskap. Det kommunale planleggingsnivået, sammenliknet med andre plannivå, har et større fokus på deltakerrettigheter. Dette vises gjennom krav til høring og offentlig ettersyn, klageadgang, oppfordring om å tilrettelegge for aktiv medvirkning, fokus på transparente prosesser og retten til innsyn (s. 39). Den nye loven påla nå også private aktører som initierer planforslag samme krav til medvirkning som kommunen, men kommunen skal påse at kravene til medvirkning er gjennomført (Aarsæther, 2018: 41).

2.2 Begrepet medvirkning i PBL og veiledere

I lovtekst nevnes *medvirkning* allerede i PBLs formålsparagraf (§1-1) og nedfeller at planprosesser «skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter» (*plan- og bygningsloven, 2008*). De tre nøkkelordene *åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning* bygger på grunnleggende demokratiske prinsipper, i den henseende at berørte - private eller myndigheter, gis mulighet til å delta og utale seg til planen. Denne tankegangen bygger også på prinsipper for rettssikkerhet (Ot.prp.nr.32, 2008: 171). Med åpenhet ilegges tanken om at avgjørelsene skal være transparente, i den form at planprosessen er kjent og synlig for de som berøres av den, herunder også allmennheten. Videre skal så stor andel som mulig av materialet som er til gjenstand for beslutningsgrunnlaget tilgjengeliggjøres for innbyggere og berørte (Ibid). Forutsigbarhet refererer til reglene til planprosesser, slik som f.eks. saksbehandlingsreglene, og at disse er fulgt. Med forutsigbarhet menes også at vedtaket som legges til grunn faktisk skal kunne legges til grunn og ikke vilkårlig fravikes. De legger imidlertid trykk på at planen likevel skal kunne imøtekomme aktuelle utfordringer til enhver tid, løse nødvendige oppgaver, og med skiftende politiske prioriteringer og mål (Ibid). Dermed er de overordnede prinsippene at medvirkning innebærer deltakelse og muligheten til å uttale seg, transparente prosesser, formidling og tilgjengelighet på informasjon. Ved foregående avsnitt ser man videre at planlegging skal fungere som et lokalpolitisk verktøy, for realisering av politiske mål og prioriteringer. Det understrekes ved flere anledninger at det er berørte aktører – private eller offentlige, dette gjelder for. Det gis ikke noe nærmere

beskrivelse for hva som menes med «berørte» i sammenheng med private aktører. Det er ved ett tilfelle man ser «allmennheten», og denne knytter seg til offentlighet av informasjonsgrunnlaget til planprosessen, at alle skal kunne nå og gjøre seg kjent med saken, og på grunnlag av dette kunne medvirke. I forarbeidene ser man under prinsipper for hva plansystemet skal ivareta, herunder at «*Planprosessene skal sikre åpenhet, informasjon og deltaking fra direkte berørte og andre interesserte.*» (Ot.prp.nr.32, 2008: 34). Med berørte kan man anta at det menes aktører med former for rettigheter, slik som nabo, eiendomsrett, barn og unge ved erstatningsareal etter rikspolitisk retningslinje, lag og organisasjoner som representerer en spesifikk interesse som plangrepet vil få innvirkning på, ol. Med andre interesserte kan det tenkes at man sikter til allmenheten i vid forstand.

I forarbeidenes innledning for prinsipper i planleggingen, markerer dette avsnittet seg:

Det legges større vekt på **innsats i en tidlig fase** av planleggingen med sikring av **bred medvirkning** og **utredning av konsekvenser**. Dette vil gi et bedre grunnlag for å treffe gode planvedtak. Det vil også gi planene større legitimitet og forutsigbarhet. Dette kan gjøre at behovet for stadige unntak og justeringer av planene blir mindre, og vil dermed lette behandlingen av mange enkeltsaker. (Ot.prp.nr.32, 2008: 7).

Det vises derfor til en forventning om større innsats i tidligfase, samt fokus på bred medvirkning og utredning av konsekvenser. Ved å følge disse vil man potensielt få relevante planer og effektive planprosesser, fordi håndteringen og grunnarbeidet er lagt tidlig i prosessen. Det gis imidlertid ikke noe mer inngående beskrivelse på hva som menes med bred medvirkning, men lengre ut i forarbeidene markerer dette avsnittet seg:

Økt medvirkning kan styrke forutsigbarheten i planene ved at en får fram potensielle konflikter som kan avklares på et tidlig stadium, og slik bidra til økt effektivitet. (Ot.prp.nr.32, 2008: 34).

Dette viser at en økt medvirkning også kan ha en funksjon til å avdekke konflikter i tidligfase, som igjen kan bidra til mer effektive planprosesser. Potensielt kan dette også bidra til mer forutsigbare prosesser.

Videre har revisjonen tillagt stor valgfrihet og fleksibilitet til planmyndighetene til hvordan planverktøyene i plandelen av loven skal benyttes. Intensjonen har vært at kommune kan tilpasse planarbeidet til de utfordringer og behov som er på stedet, slik at arbeidet dermed ikke blir mer omfattende enn nødvendig (Ot.prp.nr.32, 2008: 7). Dermed vises det her at planmyndigheten tillegges ansvaret for tolkning av behov og omfang til planarbeidet på stedet – en skjønnsmessig vurdering.

I 2014 publiserte departementet en veileder i tilknytning til PBL som blant annet spesifiserer medvirkning til å være «*enkeltpersoners og gruppers rett til å kunne delta i, og påvirke offentlige utrednings- og beslutningsprosesser.*» (Kommunal- og moderniseringsdepartementet: 8). De refererer i denne sammenheng til sivilsamfunnet, og at de skal være med å *påvirke*, en spesifisering som ikke er videre innarbeidet i PBL eller sektorlover – noe også Knudtzon peker på i sitt arbeid (2015: 93).

Knudtzon peker på at lovens bruk av *medvirkning* ikke peker spesifikk på sivilsamfunnet som målgruppe, men favner vidt til andre aktører i prosessen slik som dialog med kommunen eller andre sektorer, eller statlige og regionale organer. Disse har ulike ressurser, muligheter og forventninger til å medvirke (2018: 44). Videre er de satte minimumskravene begrenset til informasjonsformidling som kun går én vei, dette via annonsering av planoppstart og skriftlige uttalelser gjennom høringsrundene - noe som står i kontrast til ordets siste del «virke». Videre er det en utfordring at sivilsamfunnet har forventninger om at medvirkningsarbeidet innebærer innflytelse og dialog. En ulik oppfatning om hva begrepet innebærer fra diverse aktørene utfordrer derfor *medvirkning* som innhold og klar formidling. For å få en mer presis terminologi insisterer hun derfor å forkaste begrepet, da det skaper analytiske og praktiske utfordringer som følge av slike uklarheter (2018: 10). Dette pekte også Schmidt et al. (2011) på at *medvirkning* som begrep er noe utydelig, både i tilknytning til bruk innen lovtekst og praksis.

Oslo kommune utarbeidet sin veileder i 2019 og definerer medvirkning som «*et viktig verktøy for å forstå hva folk i området ønsker og forventer, og hvorfor de ønsker det de ønsker.*» (Plan-

og bygningsetaten: 9), men presiserer videre at dette ikke er *medbestemmelse* (Ibid). Hovedfunksjonen til medvirkningsarbeidet sies å være todelt: innbyggernes mulighet til å gi innspill for en bedre plan, den andre er et bedre kunnskapsgrunnlag basert på informasjon innhentet fra beboerne eller de som bruker og kjenner området - de refererer dermed til sivilsamfunnet (s 3). I veilederen ønsker de at det skal anvendes en utvidet medvirkning, særlig med hensyn til viktige grupper som ikke kommer fram i prosessen. De presiserer ikke nærmere hva denne utvidete praksisen innebærer. I tilfeller hvor man må kartlegge fremtidige beboere og deres behov, nevner de at det ikke alltid er de nåværende beboerne som nødvendigvis er nærliggende å involvere. De nevner for slike tilfeller at en utvidet medvirkning kan være å tilegne seg nødvendig kompetanse via foreninger, fagfolk, eller en spesifikk målgruppe, ol (s. 9). I dette tilfelle nevner de hvem man kan oppsøke, men ikke nødvendigvis spesifikke måter for medvirkning.

2.3 PBL 2008: lovens intensjon og minstekrav til medvirkning

2.3.1 Intensjon til medvirkning og ansvar

Den sentrale bestemmelsen til medvirkning er §5-1, og i forarbeidene utdypes videre intensjoner og ansvar ilagt bestemmelsen. Her fremkommer det at planmyndigheten har et spesielt ansvar for å «*sørge for åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i lokalsamfunnet og dialog med organiserte og uorganiserte interesser.*» (Ot.prp.nr.32, 2008: 189) og ta sikte på «*størst mulig offentlighet og reell medvirkning i planprosessene*» (Ibid). Dermed ilegges planmyndigheten å gjennomføre aktive tiltak for ønsket medvirkning, og at de krav som stilles i loven og særlig til den enkelte plantype, skal anses som minstekrav til medvirkning og saksbehandling. Helt overordnet bør det tidlig i planprosessen avgjøres hvordan det skal tilrettelegges for aktiv medvirkning (Ibid).

I §5-1 første ledd fremkommer første krav til medvirkning: «*Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning*» (plan- og bygningsloven, 2008). Altså er det den som fremmer planforslaget som står ansvarlig for å tilrettelegge for medvirkning. I forarbeidene ilegges forslagsstiller å tilrettelegge for medvirkning slik at alle berørte kan medvirke på likest mulige vilkår, altså følge prinsippet for universell utforming for inkludering når berørte inviteres til medvirkning (Ot.prp.nr.32, 2008: 189). Kommunens planmyndighet ilegges et

påse-krav ved fortsettelsen av §5-1 første ledd: «Kommunen skal påse at dette er oppfylt i planprosesser som utføres av andre offentlige organer eller private.» (plan- og bygningsloven, 2008). Rent praktisk betyr dette at kommunen skal påse i den enkelte sak at kravene til medvirkning er oppfylt. I andre ledd pålegges kommunen også ansvar til å sikre at det tilrettelegges for aktiv medvirkning for spesifikke grupper som krever spesiell tilrettelegging til å delta, loven nevner her barn og unge (Ibid). I forarbeidene (Ot.prp.nr.32, 2008) fremkommer andre ansvarsområder for kommunen: at det skal sikres alternativer for medvirkning for de som ikke kan delta direkte – det siktes blant annet til råd som f.eks funksjonshemmede eller lokale brukerorganisasjoner som her vil være viktige å få inn i prosessen. Det beveger seg videre til de som ikke har slike talspersoner gjennom organisasjoner, men som likevel krever tilrettelegging. Blant disse uorganiserte interessene vises det til barna i området, de med nedsatt funksjonsevner, annen kulturell bakgrunn, eller andre behov. Her utdypes også poenger tilknyttet universell utforming, slik som møtelokalers tilgjengelighet og alternativer til informasjonsformidling for de med nedsatt funksjonsevne. Deretter kommer det noe utdypelse av ansvaret til aktiv medvirkning, at dette også kan gjelde for interesser i nærmiljøet, slik som friluftsliv og naturvern. Avslutningsvis skal man være bevisst over situasjoner med organiserte og uorganiserte interesser, slik at den organiserte ikke overdøver de uorganiserte.

PBL §5-2 viser til de krav som stilles til høring og offentlig ettersyn. I bestemmelsens første ledd ved høring, sendes planforslaget direkte til aktører man ønsker uttalelser fra eller de som berøres av plan, i vid forstand, hvorav hensikten er «å få enhetlig forståelse og et felles mønster for dette viktige leddet i behandlingen av planer» (Ot.prp.nr.32, 2008: 189). Det anses som viktig å få grundige og gode uttalelser for at planinnholdet skal bli best mulig, og skal også sikre rettssikkerheten til den enkelte. Offentlig ettersyn kommer i bestemmelsens andre ledd og innebærer at dokumentene tilhørende plansaken tilgjengeliggjøres for enhver, disse skal være fysisk og praktisk tilgjengelig, og det skal framkomme en nærmere angitt sted for dette (Ot.prp.nr.32, 2008: 190). Tredje ledd i §5-2 lyder slik «Det skal legges til rette for elektronisk presentasjon og dialog i alle faser av planprosessen» (plan- og bygningsloven, 2008). Dette vil kunne tilby nye måter for informasjon og utveksling av meninger i plansaker, og kan styrke universell utforming ved bedret informasjonstilgang (Ot.prp.nr.32, 2008: 190).

2.3.2 Minstekravene til medvirkning i en reguleringsplanprosess

En reguleringsplanprosess kan sies å bestå av tre hovedfaser (Falleth & Hanssen, 2017: 195-196) med følgende minimumskrav til medvirkning:

Den første er *tidlig planutformingsfase* som beskrives som idefasen til en plan og fram til kommunen mottar planforslaget. Denne fasen anses som viktig og styrende for plankonsept mot et planforslag, da mange av føringene og premissene for planen legges her. Lovkravet i denne fasen er varsling av oppstart av planarbeidet (PBL §12-8), samt pålagt møter mellom forslagsstiller og planmyndigheten (§12-8). Det er forslagsstiller som skal varsle (§12-8 3.ledd), kravet er kunngjøring i minst én avis alminnelig lest på stedet og på digitale medier, direkte berørte (naboer, festere, rettighetshavere, gjenboere, osv.) skal også varsles på hensiktsmessig måte (plan- og bygningsloven, 2008). Kravet til varsling gjennom digitale medier kom inn under revisjonen til PBL 2008 på bakgrunn av en økt bruk av digitale medier, og at det dermed var ønskelig å bygge videre på digitaliseringen for å nå ut til flere (Ot.prp.nr.32, 2008: 6).

Videre kommer man til *den formelle planfasen*, da oversender forslagsstiller planforslag til kommunen, det klargjøres for politisk behandling, og eventuelt et vedtak. Lovkravet her er satt til offentlig ettersyn og høring (§5-2), altså innbyggernes mulighet til å komme med uttalelser til plan. I denne fasen har kommuner ofte et tilbud for deltakerordninger i tilknytning den politiske beslutningsfasen, slike kan f.eks. møter med politikere, være åpne halvtimer i bydelsutvalget eller liknende ved kommunestyremøter, ol. Sivilsamfunnet har også mulighet til å medvirke ved å sette sin sak på dagsordenen ved å fremme innbyggerforslag, dette fremgår av Kommuneloven §12-1 (Kommuneloven, 2008).

Siste er mulige *prosesser etter politisk vedtak* (§12-12) – alt i etterkant som for eksempel innsigelse (§§ 5-4 til 5-6), klage (FVL §28), Sivilombudsmann, ol.

3 Teori og kunnskapsstatus

Denne delen er oppgavens teoretiske rammeverk som har bistått til designet av oppgaven, og anvendes videre til å vurdere empiri og diskutere funn.

PBLs minstekrav og forarbeidernes intensjoner til medvirkning vil diskuteres løpende ved gjennomgang av Arnsteins stige, Hanssens tilpassede stige til lovkravene i PBL, kommunikasjonsformer, og medvirkningskuben – disse refleksjonene vil utheves i form av fargede bokser. Deretter vil disse videre anvendes til diskusjonsdelen i denne oppgaven. Herunder kan Arnsteins stige benyttes til å vurdere og belyse ulike aktørers forventning til hva medvirkning skal innebefatte av påvirkningsgrad (medvirkningsmulighet). Modellen til Hanssen kan bidra til å vurdere egnetheten til PBLs minstekrav til å imøtekomme interessemotsetninger. Kommunikasjonsformene og kanalene for dette, kan vurdere de formene for kommunikasjon som er benyttet i planprosessen. Dette kan igjen ha noe å si for informasjonsflyt og -formidling, og aktørenes forventning til medvirkning og hvilke kanaler de anser som egnet. Videre vil Fungs medvirkningskubebidra til å kunne vurdere potensialer eller mangler til medvirkning, herunder tilknyttet hvem som deltar og rekruttering, samt hvilke kommunikasjons- og interaksjonsformer som har preget prosessen.

Avslutningsvis ses det på kunnskapsstatus innad forskning på norsk medvirkningspraksis i reguleringsplanprosesser, med hovedfokus på privat forslagsstiller. Oslo kommunes vurdering av medvirkningspraksis og deres veileder tilkommer her også. Dette kunnskapsgrunnlaget vil bidra til systematisering av empirien i analysen, samt danne grunnlag til å vurdere funnenes særegenhet.

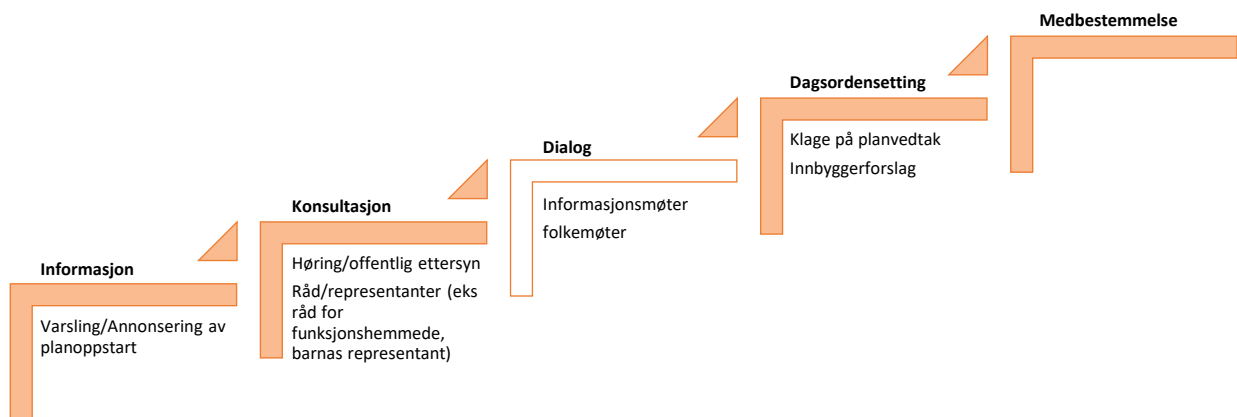
3.1 Arnsteins medvirkningsstige i norsk planleggingskontekst

Den velkjente *Medvirkningsstigen* til Arnstein (1969) illustrerer borgernes rangerte innflytelse i ulike trinn på en stige: Stigen spenner fra de to nederste trinnene forklart som manipulasjon og terapi beskrivende som *non-participation* (ikke-medvirkning), hvorav planhavers/makthavendes intensjon ikke er å påvirke planer eller programmer, men for å opplære eller kurerer deltakende borgere. Trinn 3 (informering) og 4 (konsultasjon) innebærer at borgerne har anledning til å bli hørt eller til å si sin mening, men innflytelsen på

disse nivåene vil ikke kunne sikre en reel påvirkning. På trinn 5 kan borgerne gi råd, men hvor det er en makthavende som tar endelig beslutning. Gradvis vises det til en større grad av innflytelse fra trinn 6 til siste trinn 8, som viser til en større grad av innflytelse i form av ulike grader for medbestemmelse. I det siste trinnet får borgerne beslutningsmyndighet.

Arnsteins arbeid er ikke teoretisk forankret, men er en velkjent modell som gir en tematisk og visuell inndeling av hvor stor innflytelse de ulike formene for deltakelse kan gi i en planprosess. På den annen side vil ikke alle nivåene i denne stigen kunne praktisk anvendes for alle tilfeller eller styringssett. I Norge bygges det f.eks. på et demokratisk styresett med representativt demokrati. For planleggingen innebærer dette at det er folkevalgte representanter (kommunestyret) som tar de endelige beslutninger for en plan. Dermed vil ikke Arnsteins siste trinn være relevant i norsk planlegging, da delegert beslutningsmyndighet til innbyggere for vedtagelse av planer og byggesaker ikke er realistisk. I forarbeidene til PBL viser det til at loven skal bygge på demokratiske prinsipper og rettsikkerhet, ved åpne, informerte planprosesser og mulighet for deltakelse for de som berøres direkte eller andre som innehar en interesse (Ot.prp.nr.32, 2008: 34). Dermed er det satt opp minstekrav til medvirkning som nedfeller prinsipper for at alle som er berørt eller har interesse for planen skal bli informert og bli hørt - f.eks. varsling eller offentlig ettersyn/høring, i relasjon til stigen blir dette fra trinn 3 (informasjon) og 4 (konsultasjon). Derfor vil ikke de to nederste trinnene (1 og 2) synes til å være gjeldende i den norske planleggingskonteksten.

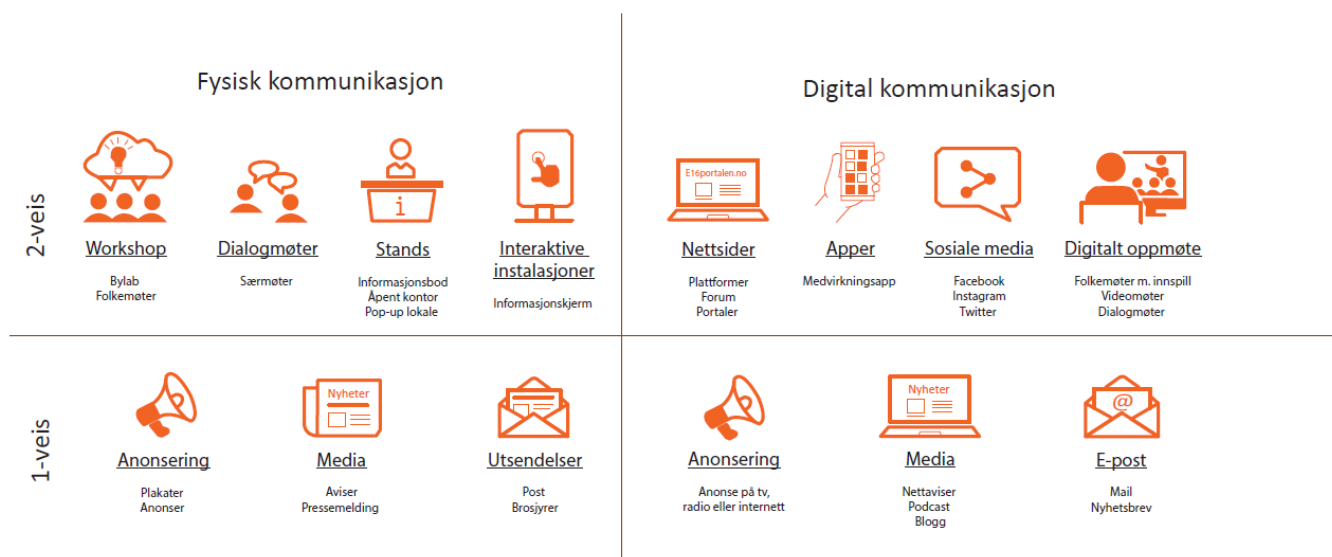
Hanssen (2015) har illustrert hvordan minstekravene plasserer seg på Arnsteins stige (s. 99), det hvite trinnet er ikke lovpålagt og går dermed utover minstekravene, men kan sies å følge punkt nevnt i forarbeidenes intensjon:

Figur 1: Hanssens (2015: 99) illustrasjon om hvordan PBLs minstekrav til medvirkning plasserer seg på Arnsteins medvirkningsstige.

3.2 Kommunikasjonsformer: 1-veis og 2-veis

Man kan videre se på kommunikasjonsformene til kravene og hvilke plattformer som eventuelt kan benyttes. I «*How to involve inhabitants in urban design planning by using digital tools?*» (Münster et al., 2017) avdekkes det offentlige uenigheter ved byutviklingen, selv om det har vært gjennomført gjennomgående planprosesser. Med dette ønsker de å vise til at gjennomgående planprosesser ikke uten videre sikrer at folk aksepterer planen eller visjonen. Blant sitt arbeid har de utarbeidet et skjema (s. 2394) som viser en oversikt over ulike kanaler for medvirkning og hva slags kommunikasjonsformer slik medvirkning kan tilby, videre oversatt til norsk av Gramstad (2021):

Figur 2: Viser en oversatt versjon av skjemaet til (Münster et al., 2017), gjort av Gramstad (2021). Skjemaet viser hva slags kanaler og kommunikasjonsformer ulike medvirkningstiltak kan gjennomføres ved.

Et interessant poeng i artikkelen (Münster et al., 2017) er at den offentlige debatten rundt byutvikling har blitt mer utfordrende, i form av kommunikasjonskanaler, meninger og prinsipper. For å imøtekomme slike utfordringer har tilnærminger som aktivt inkluderer innbyggere i planprosessen vist seg lovende. En idé som har blitt mer populær ved at man får økende aksept og minsker skepsis blant innbyggere mot offentlige beslutninger (s. 2392). Det er derfor også et interessant poeng, når man ser til tabellen, at de har delt denne inn mellom 1-veiskommunikasjon og 2-veiskommunikasjon, hvorav de definerer sistnevnte som faktisk medvirkning da dette tilrettelegger for interaksjon. Likevel har de inkludert kanaler for 1-veiskommunikasjon da dette er nødvendige for å nå og informere publikum (s. 2393-2394). Som man ser, sikrer minstekravene til medvirkning kun 1-veiskommunikasjon. I forarbeidene følges overordnede prinsipper for transparente prosesser med tilgjengelighet til informasjon, med muligheten til å bli informert og at berørte skal kunne uttale seg. Prinsippene blir derfor i første omgang å informere eller konsultere, som kanaler for 1-veiskommunikasjon tilbyr. På den annen side er forarbeidene noe mer utstrakt i sin intensjon til medvirkning. F.eks. sier forarbeidene til §5-1 at planmyndigheten skal i planarbeidet sikre «åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i lokalsamfunnet og dialog med organiserte og uorganiserte interesser» (Ot.prp.nr.32, 2008). De første delen i setningen viser til det som er diskutert ovenfor, men ved neste del

kommer «dialog». Dermed indikerer dette en oppfordring til planmyndigheten til å benytte eller tilrettelegge for 2-veiskommunikasjon også. Det er likevel opp til planmyndigheten å vurdere behov og ressurser til å benytte de planverktøyene som ligger i PBL og dens forarbeider. Denne fleksibiliteten og valgfriheten har man gitt planmyndigheten ved revisjonen til dagens lov, slik at planarbeidet kan tilpasses de forhold som foreligger og ikke blir mer omfattende enn nødvendig (Ot.prp.nr.32, 2008: 7).

Tilknyttet digital eller fysisk medvirkning, gir de et spesifikt eksempel på utfordringer ved at informering til folket og innsamlingen av uttalelser i stor grad benytter seg av klassiske kanaler, som igjen krever at folk fysisk må møte opp på plankontorene innenfor åpningstidene (s. 2392). På grunn av revisjonen med fokus på digitalisering og prinsipper for universell utforming, har loven dermed sikret tilgjengelighet til planmaterialet og fleksibiliteten til å medvirke fra der man befinner seg, ved å bruke digitale plattformer.

3.3 Medvirkningskuben: deltakerne og interaksjonsformer

Deltakeres innvirkning er ikke alltid mulig eller relevant i en plansak, da det er flere faktorer som spiller inn i medvirkningsprosesser. Videre blir den for snever for denne oppgaven som ønsker å studere en medvirkningsprosess som også er bestående av en sammensetning av hvem som deltar, hvordan deltakere møtes og samhandler, i tillegg til aktørenes forventinger til medvirkningsgrad – likevel ikke faktiske innvirkning og planresultat her. Som nevnt tar ikke modellen til Arnstein like stor høyde for et sammensatt samfunn og tilpasning til styringssett. Derfor er det behov for å utvide modellen sånn at den fanger variasjoner av medvirkning og situasjoner den befinner seg i slik at man kan undersøke medvirkningens potensialer eller mangler, noe *Medvirkningskuben* til Fung (2006) kan bidra til. Hans modell bygger på tre dimensjoner: hvem som deltar, hvordan deltakerne kommuniserer med hverandre og tar beslutninger sammen, og hvordan diskusjoner henger sammen med policy eller offentlig handling (s. 66). Den siste dimensjonen er innvirkningen deltakernes medvirkning har hatt på endelig planresultat. Det er denne som kan kjennetegnes som Arnsteins stige, og er allerede beskrevet over.

I den første dimensjonen ser man på seleksjonen: hvem som blir inkludert og i hvilken grad, fra smalt til bredt. Spennet kan dermed gå fra det helt åpne slik som offentlig ettersyn/høring etter PBL hvorav de som føler seg berørt eller fatter interesse deltar i form av uttalelse – en selvseleksjon, eller man kan ha det spesifikt rettet mot demografiske grupper, f.eks. barn og unge ved å gi de en skoleoppgave hvor de kan dele sine behov og ønsker for området. Fung har gitt tre hovedinndelinger på denne: den første er samfunnet generelt med bred offentlig debatt ved f.eks. massemedier – blant annet analysert av Habermas, de 5 neste som mini-offentligheter med en form for utvalg av samfunnet, de to siste er instanser som har posisjoner i samfunnet – ekspertkunnskap (planmyndighet) og folkevalgte (Fung, 2006: 68).

Av de 5 mini-offentlighetene er den første åpen invitasjon hvor det typisk skjer en selvselektering, det er de som er berørt eller har en spesiell interesse som delta. En slik form for selektering er sjeldent representativt for massen og er ofte en elite i form av kompetanse eller ressurser. Andre formen er målrettet invitasjon av spesifikke grupper eller personer, denne er åpen for alle, men med en selektiv rekruttering. Det kan være satte temaer eller rammer for medvirkning som denne gruppen eller personen anser som attraktivt å delta på. Tredje form er tilfeldig utvalg, og anses som mest deskriptivt representativt. I dette utvalget kan tilfeldige deltakere diskutere rundt et offentlig spørsmål i f.eks. en workshop, spørreundersøkelse, panel, ol. Den fjerde rekrutteringen er invitasjon av profesjonelle deltakere eller personer som representerer spesielle interesser. Sistnevnte vil vanligvis ikke være en betalt aktør, men kan representere en interesse på vegne av andre som ikke deltar. Den siste kjennetegnes som samarbeidsprosesser i form av regulatorisk forhandlinger og planlegging av samarbeid mellom profesjonelle aktører – liknende kjennetegn ved Governance (Fung, 2006: 67-68).

Den andre dimensjonen ser på hvordan deltakerne kommuniserer og hvordan beslutninger tas. Inndelingen av skalaen går etter intensivitet, altså hvor mye ressurser i form av kompetanse og engasjement som kreves av deltakeren (Fung, 2006: 69). De tre formene for kommunikasjon spenner fra å være deltaker som kun mottar informasjon og ikke deler sine preferanser, muligheten til å dele preferanser i møte/skriftlig eller utenfor formell prosess i form av f.eks. underskriftskampanje, eller i deliberativ form slik som f.eks. diskusjonsgrupper (Nyseth & Ringholm, 2018: 263). Ved disse tre formene vil deltakernes synspunkter eller preferanser ikke bearbeides videre til å befatte et kollektivt syn eller beslutning. Vanligvis vil

disse vurderes enkeltvis til den videre drøftingen/vurderingen i prosessen av planadministrasjonen eller forslagsstiller til utarbeidelse av planforslag, og hvor beslutning avgjøres politisk (Fung, 2006: 68; Nyseth & Ringholm, 2018: 263). Det neste steget er deliberativ former som tilrettelegger for interaksjoner for kritisk debatt og refleksjon, for å finne fram til kollektiv preferanse eller konsensus. Siste format er der profesjonelle benytter sin ekspertkunnskap til å løse problemer, men her er det sjeldent innbyggere får ta del i prosessen (Fung, 2006: 69).

3.4 Kunnskapsstatus: Medvirkningspraksis i Norge

3.4.1 Medvirkningsargumenter i planlegging

Demokrati i plan- og beslutningsprosesser kan deles inn i indirekte deltakelse via valg av representanter til folkevalgte forsamlinger og direkte gjennom medvirkning. I Norge bygger befolkningens deltakelse i hovedsak på representativt demokrati som en indirekte medvirkningsform - Vi stemmer på noen som representere oss. Den andre er direkte deltakelse, som medvirkning er et eksempel på. Dette er aktiviteter innbyggere selv deltar på (Falleth & Hanssen, 2017: 188). Medvirkning er både lovpålagte krav etter PBL til ettersyn og informasjon slik som varsling av oppstart eller offentlig ettersyn/Høring, men også mer direkte medvirkning gjennom mange ulike medvirkningsformer som f.eks. plansmie.

Direkte medvirkning er begrunnet med flere formål: den første bygger på et *kunnskapsargument* hvorav hovedmålet er å få inn mest mulig relevant kunnskap ved utarbeidelsen av en plan. Her omkranses ideen om bredere kvalitativt kunnskapsgrunnlag ved offentlig debatt via bred medvirkning, en kommunikativ rasjonalitet blant annet frontet av Healey (Falleth & Hanssen, 2017: 189). Den andre bygger på *demokratiske argumenter* som omhandler at de som blir berørt av saken har rett til å bli hørt, noe som også bygger på legitimitetsprinsipper (Ringholm & Hanssen, 2018; Ringholm & Nyseth, 2018). At noe er legitimt betyr f.eks. at innbyggerne betrakter en representant (input-legitimitet), prosess (throughput-legitimitet), plan, beslutning eller planresultat (output-legitimitet) som rettmessig (Falleth & Hanssen, 2017: 188; Needham et al., 2018). I tillegg til dette nevnes et tredje *argument om effektivitet* (Falleth & Hanssen, 2017). Argumentets perspektiv ser

medvirkning fra lokalsamfunnet som en måte til å redusere konflikter og sikre omforente løsninger og en raskere og mer effektiv planprosess og - plangjennomføring (Ibid).

3.4.2 Medvirkningspraksis i reguleringsplaner i Norge

3.4.2.1 Minstekravene: varsling etter §12-8 og offentlig ettersyn/høring §5-2

Forskningen av kravet til varsling etter §12-8 i praksis har vist til i å ikke være tilstrekkelig invitasjon til medvirkning (Hanssen, 2015: 101; Schmidt et al., 2011: 16). Følgelig pekes det på at mange ikke leser, ser, har ressurser eller kapasiteten til å saumfare og fange opp slik annonsering i aviser, andre annonser eller inne på kommunens hjemmeside. På den andre siden har politikere, planleggere og private aktører pekt på en frustrasjon over at lokalt engasjement kommer sent i prosessene. Hanssen mener at dette viser til at varslingsarbeidet aktørene gjennomfører dermed ikke er gode nok til å aktivt mobilisere de lokale innbyggerne i tidligfase (Hanssen, 2015: 101-102).

Den neste formelle kanalen for medvirkning er når planforslaget blir lagt ut til offentlig ettersyn og høring. Falleth og Hanssen (2017) konkluderer med en trend der deltakelse via høringer er godt benyttet og med økende aktivitet. Flere organisasjoner mener at slike kanaler er egnet, men anses som å komme for sent i prosessen, da mange av premissene allerede er lagt og at uttalelser kun kan endre små detaljer i planen (Falleth & Hanssen, 2017: 197; Hanssen, 2015: 103). I disse rundene er i hovedsak ressurssterke grupper, med erfaring og som kjenner planprosessen, som er best til å benytte seg av muligheten. Selv om kanalen er åpen for alle, er det erfart at man ikke alltid evner å fange opp andre grupper med mindre man aktivt går inn med rettede tiltak for å nå disse (Hanssen, 2015: 112).

3.4.2.2 Praksis utover minstekravene

I sin studie kunne Falleth og Hanssen (2017) peke på at kun 5 av 100 undersøkte reguleringsplaner benyttet seg av medvirkning som strekker seg lengre enn minstekravet, og da oftest i form av folkemøter (s. 196). Utbyggere som gjennomfører en mer utvidet form for medvirkning har likevel hatt positive erfaringer med dette (Schmidt et al., 2011: 18)

I tillegg finnes det andre kontaktpunkter mellom aktører utenfor planlagte medvirkningsprosessene og pålagte krav, som ofte benyttes. Denne kontakten kan beskrives på ulike måter, bl.a. som lobbyisme, ofte i form av at man retter direkte kontakt mot politikere i en tidligfase. Dette gir sivilsamfunnet muligheten til å luften sine ønsker og interesser til politikere som er med på å vedta planer (Falleth & Hanssen, 2017: 198). For organisasjoner anses denne muligheten best til å fremme deres synspunkter (Schmidt et al., 2011: 18). En annen form kan komme som en ressurs- og kunnskapsmobilisering gjennom aksjoner, underskriftskampanjer, ol. Utfordringen med disse er at de faller utenfor den formelle prosessen, noe som ikke garanterer at deres budskap kommer med i prosessen ved videre planbehandling (Hanssen, 2015: 105).

3.4.2.3 Ulike aktørers erfaringer til medvirkningsarbeid

I en spørreundersøkelse (Hanssen, 2015) er det avdekket at nesten halvparten av private utbyggere, planleggere, og kommunene har positive erfaringer ved involvering, og at de opplever at dette bidrar til bedre planresultater og konfliktløsning i tidlig fase (s. 111). En stor andel kommuner har opplyst utfordringer i å oppnå ideelt medvirkningsarbeid på bakgrunn av begrenset kapasitet, samt utfordringer med å engasjere sivilsamfunnet. Noe av dette hviler også på større innslag av private aktører i byutviklingen og deres vilje og holdning til medvirkning. Oslo kommune har selv uttrykket utfordringer til å stille strengere krav til medvirkning utenfor de lovpålagte kravene (Hanssen, 2015: 110; Olsen et al., 2019).

Andre studier (Falleth & Hanssen, 2017: 199; Hanssen, 2015:103, 109; Schmidt et al., 2011: 16) viser til at aktører fra sivilsamfunnet oppfatter mulighetene for medvirkning i planprosesser som lite tilfredsstillende. Noe av dette hviler på at tilbudene enten kommer for tidlig til at de har kunnet satt seg inn i materialet til å bidra konstruktivt, eller for sent til å kunne påvirke de større rammene når planen er kommet ut på offentlig ettersyn/høring. Perioden mellom disse to medvirkningsmulighetene beskrives som en lukket prosess for lokale aktører (lokalsamfunnet) å delta i, og når planen deretter legges ut til offentlig ettersyn/høring ses planen på som nærmest ferdig produkt og ferdigforhandlet av den private aktøren og kommunen (Hanssen, 2015: 103). Politikere har uttrykket at denne perioden ses som særlig bindende, da hver av partene har lagt ned mye tid og ressurser i prosessen, noe som igjen gjør det vanskelig å sette til side planforslaget og begynne på nytt. Når det er

investert såpass ressurser kan det derfor være utfordrende å gjøre store endringer når planforslaget senere legges ut på offentlig ettersyn/høring (Falleth & Hanssen, 2017: 199).

Sivilsamfunnet som prøver å medvirke i tidligfase opplever å bli motarbeidet (Falleth & Hanssen, 2017: 199-200; Hanssen, 2015: 109). I andre tilfeller føler de at deres rolle ved offentlig ettersyn/høring reduseres til å være reaktive og protesterende, og at bidraget dermed ses som lite konstruktivt sammenliknet med bidrag fra privat aktør eller kommune. Årsaker til dette kan hvile på at sivilsamfunnet ikke kommer tidlig nok i prosessen til å tilby alternative forslag, eller at interessen de representerer står i kontrast til politiske mål som f.eks. ønske om økt bolig- eller næringsutvikling og derfor marginaliseres som NIMBY.

Lokale foreninger har erfart at deres bidrag i planprosessen ikke alltid blir hensyntatt. En annen barriere som lokale foreninger opplever er vanskeligheten med å skille planmyndighetene og markedsaktøren, da disse opererer med lik sjargong, mål og diskurs (Falleth & Hanssen, 2017: 200). Dette har ytterligere komplisert muligheten for foreningene til å få gehør for sine innspill. Selv med slike utfordringer har man avdekket at mindre lokale organisasjoner og foreninger i større grad har begynt å samkjøres til større grupper, dette for å opptre som en sterkere aktør og tilpasse seg en markedsbasert utvikling. Dermed styrkes muligheten for å nå gjennom med initiativ og bidrag i planprosessen. Med en større masse vil man derfor ikke kunne redusere dem til å kun jobbe for snevre lokale særinteresser (NIMBY). Videre ser man at disse lokale organisasjonene har blitt gode til å benytte seg av rettigheter innad plansystemet, blant annet ved henvendelse til den politiske siden, men også gjennom alternative kanaler slik som sosiale medier og media (Augustsen & Birkeli-Gauss, 2020; Falleth & Hanssen, 2017: 200).

I den kompakte by har Hanssen (Hanssen, 2015: 97-98) pekt på utfordringer ved å medvirke. Blant disse nevnes utfordringen tilknyttet sammenvevet eiendomsforhold hvor prosjekter ofte gjennomføres tomt-for-tomt gjennom detaljregulering i stedet for en helhetlig områdeplan. Det er også erfart at kommunen ikke påtar seg en sterk pådriverrolle for medvirkningsarbeidet når det er private som bedriver den – i motsetning til hvis fortettingen skjedde gjennom en områderegulering eller kommunedelplan. Ved en slik tomt-for-tomt-utvikling er det mye mer utfordrende for de lokale innbyggerne å holde oversikt om hvordan de skal medvirke, og når.

3.4.3 Medvirkningspraksis i innsendte reguleringsplaner i Oslo kommune

I en rapport fra 2019 har Kommunerevisjonen i Oslo kommune undersøkt innbyggernes medvirkningsmuligheter i plansaker i perioden 2015-2019. I denne perioden var 91% av alle plansaker fremmet til politisk behandling såkalte innsendte planer, hvorav flertallet var detaljreguleringer (Kommunerevisjonen, 2019: 41).

I undersøkelsen avdekkes det at PBE har rutiner for å anmode forslagsstiller til å avholde informasjonsmøter og dialog, men det ses ikke at etaten pålegger dette i form av krav i tilknytting grupper som krever særlig tilrettelegging. Videre lykkes ikke etaten i tilstrekkelig grad å få private forslagsstillere til å avholde slike informasjonsmøter eller andre medvirkningstiltak (Kommunerevisjonen, 2019: 8). Ved område- og prosessavklaring og oppstartsmøte anvender PBE muligheten til å gi føringer til medvirkningsopplegget og avklare spesifikke tiltak. Ved varsel av oppstart anmoder etaten forslagsstiller å gjennomføre informasjonsmøter med sivilsamfunnet og dialog med berørte. I planprosess med privat forslagsstiller har etaten videre rutiner for å tilby veiledning til berørte aktører og innbyggere som ønsker å medvirke i disse. Kontaktpunkter er via sosiale medier, svarbrev og kundesenter, og ved henvendelse bes personen å sende uttalelse skriftlig på etatens nettsider (Kommunerevisjonen, 2019: 42). Intervjuet avdelingsdirektør peker på at det er forslagsstillers rett etter PBL å bestemme omfanget til medvirkningsarbeidet som skal legges til grunn i planprosessen. PBEs ansvar er å påse at minstekravene til medvirkning er gjennomført (s. 42-43).

For perioden 2017-2018 fikk etaten inn en liste for planer som hadde medvirkningsarbeid som strakk seg lengre en minstekravene – de nevner mer enn 30 tilfeller. Dette var i form av informasjonsmøter eller debattmøter, av disse stod kommunen, statlige eller ikke kommersielle aktører for 20, mens kommersielle forslagsstillere medvirket eller arrangerte de resterende 10. Etaten har en oppfattelse av at medvirkningsarbeid tilknyttet grupper som trenger særlig tilrettelegging ikke er særlig utbredt, men peker på at OBOS Nye Hjem har gjort slikt arbeid. Generell erfaring er at kommunale planleggere opplever det som lettere å influere medvirkningsopplegget når det er snakk om andre kommunale etater, sammenliknet med privat aktør (Kommunerevisjonen, 2019: 43).

Avslutningsvis vises det til etatens etablerte rutiner for å anmode privat forslagsstiller til å tilrettelegge for medvirkning utover minstekravene, men det stilles følgelig ikke krav til gjennomføring eller dokumentasjon av dette (Kommunerevisjonen, 2019: 56).

4 METODE

4.1 Avgrensning av forskningen

Denne oppgaven skal studere en medvirkningsprosess, og ikke medvirkningens innvirkning på beslutninger eller planinnholdet underveis eller etter endt planprosess. Videre vil den se på en planprosess med privat forslagsstiller for å undersøke deres praktisering av medvirkning rettet mot sivilsamfunnet. Forskningen vil derfor ikke se på medvirkningsmulighetene til andre private aktører slik som utvikler eller utbygger, politisk behandling eller samhandlingen mellom offentlige myndigheter eller etater.

Siden oppgaven skal undersøke hvordan medvirkningen potensielt kan ha hatt innvirkning på interessenemotsetninger eller konflikt, har det viktigste kriteriet vært å velge en planprosess der dette har vært tilfellet – en såkalt kritisk case (Bell et al., 2019d: 65-66). Dette valget kommer på bakgrunn av den overordnede problemstillingen og de tilhørende forskningsspørsmålene. Videre var det ønskelig med en prosess av nyere tid for at materialet i større grad er tilgjengelig digitalt på Saksinnsyn. Det å ha tilgang til et større datagrunnlag tilbyr muligheten til å gjøre et dypdykk i caset, men sikrer også lettere tilgjengelighet til materialet. Valget om at det skulle være en privat utvikler kom på bakgrunn av at flertallet av prosjekter er eid og initiert av private aktører (Falleth & Hanssen, 2017; Kommunerevisjonen, 2019). Når dette er tilfellet, er det derfor ønskelig med kunnskap på dette feltet slik at man bedre kan forstå utfordringer og muligheter tilknyttet medvirkning gjennomført av private. Det å velge en detaljregulering er videre basert på å gi en definert avgrensning og dybde i materialet, men begrunnes også utfra det begrensede tidsrommet denne masteren har for én person. Avslutningsvis var det et krav om at saken burde ha en del mediedekning til å supplere formell prosess.

Det valgte caset til denne forskningen er Sandakerveien 113-119 i Nydalen i Oslo kommune, denne beskrives nærmere i kapittel 5. Under kapittelet for kunnskapsgrunnlag ser man

forskning på medvirkning i praksis, hvor det i flere tilfeller vises til gjentakende utfordringer eller antagelser til medvirkningspraksis. For analyse av empirien er det valgt ut 3 hypoteser, disse på bakgrunn av forskningsspørsmålene som knytter seg til PBLs intensjoner om transparente prosesser og informasjon, aktiv medvirkning og tidspunkt for denne.

Ved dokumentanalysen benyttes litteratur tilknyttet PBL, saksgangen til Sandakerveien 113-119 – med hovedvekt på Oslo kommunes Saksinnsyn, sosiale medier slik som aksjonsgruppens Facebookside Ja til Stor Park i Nydalen, andre medier slik som avisa og nyhetssendinger som omtaler saksgangen til caset og andre tilhørende hendelser. De innslag som er benyttet fra aviser eller nyhetssendinger, er de som nevnes på aksjonsgruppens Facebookside. Ved dokumentanalysen av planprosessen på Sandakerveien 113-119 settes det strek for analyse av materialet til medvirkningsrapporten til LEVA ble publisert 25.01.2021. Dette hviler på at studien ser på medvirkningsprosessen og ikke planresultatet etter medvirkning og at den private forslagsstilleren hovedsakelig stod alene for medvirkningen i denne perioden. Avgrensninger strekker seg imidlertid forbi tidspunktet for når forslagsstiller inngikk samarbeid om planforslag med stor park sammen med kommunale etater og OBOS fra nabotomten i nord. Dette er gjort for å se på sakens utvikling fra å kun ha privat forslagsstiller som ansvarlig, til å også ha kommunale etater. Diskusjonen av funn vil imidlertid konsentreres rundt første fase der forslagsstiller alene hadde ansvar for tilrettelegging av medvirkning, men poenger tilknyttet andre fase ved samarbeid vil gis.

4.2 Forskningsdesign

Et forskningsdesign viser til rammeverket som bidrar til innhenting og analyse av empiri (Bell et al., 2019d: 45). Forskningsdesignet for denne oppgaven tar utgangspunkt i en casestudie, og baserer seg på et dypdykk i dens elementer med hjelp av forskningsmetoder som blir beskrevet under. I tabellen vises forskningsdesignet, herunder oppgavens problemstilling, forskningsspørsmålene (FS), hva slags informasjon som er nødvendig til å svare på FS, og hvilke forskningsmetoder og datakilder som er anvendt for innhenting av empiri.

Forskningsspørsmål (FS)	Nødvendig informasjon	Hypotese for analyse av empiri og forskningsmetode/datakilde for innhenting av empiri
<p>FS1: <i>Hvordan påvirker ulike forventninger til medvirkning konflikter sent i medvirkningsprosesser?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tolkning av begrepet <i>medvirkning</i> - Muligheter og utfordringer til medvirkning som begrep og praksis - Forventninger til medvirkningsmulighet, og erfaringer til bruk av ulike kanaler for medvirkning 	<p>Hypotese 1: <i>Det er ulike forventninger til medvirkning/medvirkningsmulighet.</i></p> <p>Metode/datakilde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentanalyse: Oslo kommunes saksinnsyn på saksnummer 201604130 (Sandakerveien 113-119) - Intervju med sentrale aktører i planprosessen - Dokumentanalyse: Media/Sosiale medier for å avdekke tilfeller med uklare/ulike forventninger til medvirkning. Samt bruken av ulike kanaler.
<p>FS2: <i>Er minstekravene for medvirkning i PBL nok til å forhindre konflikter sent i medvirkningsprosesser/planprosesser?</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Om det har vært medvirkning etter lovpålagte krav og eventuelt utover disse - Når har det vært medvirkning, hvem har medvirket, hvordan det har vært lagt opp - Når har interessen til sivilsamfunnet meldt seg 	<p>Hypotese 2: <i>Det er lite medvirkning utover plan- og bygningslovens minstekrav til medvirkning.</i></p> <p>Metode/datakilde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokumentanalyse: Oslo kommunes saksinnsyn på saksnummer 201604130 (Sandakerveien 113-119) - Dokumentanalyse: Media/Sosiale medier for å se til medvirkningen i prosessen som eventuelt strekker seg lengre enn minstekravene. Samt, se om andre enn forslagsstiller selv har mobilisert medvirkning. - Intervju med sentrale aktører i planprosessen
<p>FS3: <i>Hvordan påvirker tidspunkt for medvirkning eller mangel av informasjon/misinformasjon konflikter</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Opplevd tidspunkt for medvirkning - Formidling av informasjon, hvordan og når - Om det har vært manglende, mangelfull 	<p>Hypotese 3: <i>Medvirkning kommer for sent: sett ut fra tidspunkt eller som følge av informasjonsgrunnlaget.</i></p> <p>Metode/datakilde:</p>

<p>sent i medvirkningsprosesser?</p>	<p>eller misvisende informasjon, og om dette har hatt en effekt</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumentanalyse: Oslo kommunes saksinnsyn på saksnummer 201604130 (Sandakerveien 113-119) - Dokumentanalyse: Media/Sosiale medier for å avdekke informasjon tilknyttet saken til å kunne medvirke og opplevd tidspunkt til å medvirkning. - Intervju med sentrale aktører i planprosessen
--------------------------------------	---	--

Tabell 2: Viser oppgavens forskningsdesign: herunder forskningsspørsmål, hypoteser og forskningsmetoder/datakilder til innhenting av innhenting av empiri av empiri fra planprosessen til Sandakerveien 113-119.

4.3 Begrunnelse for valg av forskningsmetoder

Forskningsmetode viser til de metoder eller teknikker som anvendes for innhenting av empiri til forskningen (Bell et al., 2019d: 45). Oppgavens temaområde er en forskning av den sosiale dimensjonen av planleggingsfeltet, med ønske om å klarlegge og forstå egenskaper, relasjoner og tolkninger av medvirkning i reguleringsplanprosesser. Med dette som grunnlag vil det dermed være naturlig å benytte kvalitative forskningsmetoder for innsamling av kvalitative data. Med kvalitativ forskning vektlegges innsamling og analyse av data i verbal form, snarere enn numerisk analyse som ved kvantitativ forskning (Bell et al., 2019c: 355, 366).

Som nevnt vil denne studien benytte seg av kvalitativ forskning og metoder. Herunder vil studien i hovedsak se på en formell planprosess, og det vil dermed være naturlig å se på data som kommer fra en slik formell prosess eller har tilknytning til denne, en såkalt **dokumentanalyse**. Adgangen til slike dokumenter finnes i stor grad offentlig publisert, særlig i nyere tid med mer digital bruk, og finnes blant annet inne på Oslo kommunes saksinnsyn. På denne siden vil man kunne søke seg fram til ønsket prosjekt, dermed vises saksgangen til denne med tilhørende dokumenter. Her vil informasjon slik som tiltakshaver (prosjekteier), søker, saksbehandler, utredelser, uttalelser, formelle tidspunkt for medvirkning slik som varsling og offentlig ettersyn, være synlig. Andre kilder til litteratur på denne saken kan være medier slik som avisoppslag, leserinnlegg, sosiale medier, ol. Selv om materialmengden er omfattende i studiets valgte case kan det være informasjon som faller utenfor denne formelle prosessen. Dette kan være motivasjoner og begrunnelser for valg, nærmere beskrivelse av

medvirkningsprosesser, erfaringer til muligheter og utfordringer generelt til praksis eller mer spesifikt rettet til saken, forståelse av begrep eller interaksjoner, ol. I slike tilfeller vil det være nødvendig med materiale fra andre kilder som supplerer eller utdyper det man finner i litteraturen om saksgangen. Derfor har studien også benyttet seg av **semistrukturert intervju** av fire sentrale informanter som har vært del av planprosessen på Sandakerveien 113-119. Informantene spenner fra aksjonsgruppen *Ja til Stor Park i Nydalen* og representerer i stor grad et innbyggerperspektiv, Avantor og OBOS som grunneiere og private utviklere i Nydalen, hvorav Avantor er forslagsstiller og grunneier av Sandakerveien 113-119. Siste informant kommer fra Plan- og bygningsetaten og jobber med saksbehandling, denne etaten er fungerende planmyndigheten i Oslo kommune. Dette for å få en større forståelse for hvordan de ulike aktørene forstår og opplever den verdenen de er del av (Bell et al., 2019c: 366).

4.4 Dokumentanalyse

Med dokumentanalyse studeres den kvalitative dataen i et tekstlig format (Johannessen et al., 2011a: 186). Dokumentanalyse er relevant fordi denne studien blant annet ser på medvirkning i den formelle planprosessen, men også andre kanaler. I den respektive planprosessen foreligger et omfattende informasjonsgrunnlag som viser til de ulike aktørenes begrunnelser, motivasjoner, utfordringer, meninger, osv. I den formelle saksgangen på saksinnsyn er det særlig viktig å se til oppstartsmøte, utredelser med tilhørende rapporter slik som f.eks område og -prosessavklaringen eller medvirkningsrapporten til LÉVA, uttalelser, formelle tidspunkt for medvirkning slik som varsling, høringsperioder og dens tilhørende informasjon, tilgjengelig informasjonsgrunnlag og tidspunkt for når dette ble offentlig tilgjengelig – eks. illustrasjoner til plan, møtereferater, ol. Videre vil media slik som avisoppslag, leserinnlegg, nyhetskanaler og sosiale medier være supplerende.

Målet med analysen har vært å fange de ulike aktørenes erfaringer, kunnskap og opplevelser til medvirkningspraksis, men også informasjonsflyt og tidspunkt til å kunne medvirke.

Dokumenter fra de ulike kildene vil ikke alltid alene kunne forklare en underliggende sosial realitet, men kan gi innblikk i en gruppes handlinger og kultur. Ved bruk av informasjonsgrunnlaget må man ha i mente konteksten de er produsert og hvem de ønsker å nå, og være bevisst på at det produserte innholdet kan vinkles i en gunstig retning fra

forfatteren (Bell et al., 2019a: 510). For å unngå en uheldig framstilling med sterk vinkling, er det med fordel å anvende ulike kilder fra ulike aktører for å belyse planprosessen, samt se konteksten litteraturen er produsert. Videre kan informasjonsgrunnlaget i litteraturen være av overfladisk eller fragmentert karakter. Derfor er datagrunnlaget videre supplert ved bruk av semistrukturert intervju av sentrale aktører i prosessen for å se saken mer i sammenheng, men også innhente informasjon som ikke kommer fram i dokumentene. Dette vil sikre en bedre balansegang og dybde i framstilling av saken i tilknytning til meninger, opplevelser, tolkninger, osv.

4.5 Semistrukturert intervju

Studien berører den sosiale dimensjonen, og med dette som utgangspunkt er det dermed ikke helt entydig hvilke faktorer som spiller inn eller ikke i en gitt sak. I motsetning til en kvantitativ metode, for eksempel et spørreskjema, har man i større grad kontroll på faktorer innenfor et temaområde og ønsker å avkrefte eller bekrefte en hypotese i form av en statistisk generalisering. Det er innblikket i informantenes mer utdypede kunnskapsgrunnlag i denne sammenheng som er mest interessant, herunder deres erfaringer og meninger. Videre vil et slikt intervjuformat legge til rette for at informanten kan frembringe de temaer eller faktorer som anses som særlige viktig i tilknytning til saken – også på felt som studien ikke på forhånd har forutsett som relevant. Da målet er å få et mer utdypet informasjonsgrunnlag på fagfeltet og caset, er det videre viktig at de som intervjues er sentrale aktører innenfor disse. Med dette som utgangspunkt ble følgende intervjuer avholdt:

Hvem	Når	Hvorfor
1 informant fra Avantor (inkluderer videointervjuet og mailkorrespondansen)	08.02.2021	Er grunneier og forslagsstiller til reguleringen av Sandakerveien 113-119. Ønsker å få deres erfaringer til medvirkning generelt, planprosessen på den aktuelle tomten og gjennomført medvirkning.
1 informant fra aksjonsgruppen <i>Ja til Stor Park i Nydalen</i>	13.02.2021	Er aksjonsgruppen som fremmet innbyggerforslaget som i helhet har resultert til byrådets bestilling til PBE om alternativ med større park i Nydalen.

		<p>Ønsker erfaringer sett fra et innbyggerperspektiv, gjerne noen som bor der nå og har erfaringer av områdets utvikling opp gjennom årene.</p> <p>Ønsket å få innblikk på erfaring av medvirkningsmuligheter, om de føler de blir hørt eller tatt seriøst, når de har bidratt eller blitt invitert til dette. Finne ut hvilke kanaler for medvirkning de har bruk og deres erfaringer ved disse. Om utviklingen har stått til forventning og ønsker.</p>
1 informant fra OBOS	22.02.2021	<p>OBOS har naboeiendommen (Sandakerveien 121) nord for Avantor sin tomt (Sandakerveien 113-119). De er part i samarbeidsprosjektet om alternativ med stor park i Nydalen.</p> <p>Derfor ønskelig å få deres opplevelse av prosessen og medvirkningen gjort på egen tomt og i samarbeidet.</p>
1 informant fra PBE (jobber innenfor saksbehandling)	18.04.2021	<p>PBE er planmyndigheten i Oslo kommune og behandler blant annet innsendte reguleringsplaner. Vil dermed ha større oversikt over medvirkningspraksis generelt i kommunen, og for denne saken.</p> <p>Ønsker mer informasjon på saksgangen og eventuelle krav/føringer/veiledning kommunen har gitt utbygger. Om det har vært noen utfordringer eller muligheter i planprosessen, særlig tilknyttet medvirkning.</p> <p>Få innsyn i andre elementer som er viktige for praksis innad saksbehandling av innsendte planer.</p>

Tabell 3: Informantene til de semistrukturerte intervjuene, når disse er avholdt, deres posisjon i caset og hvorfor deres bidrag er viktig.

Det er valgt å benytte semistrukturert intervju med tilhørende intervjuguide (Vedlegg 1), da det er spesifikke temaer som er ønskelig å besøke for å besvare forskningsspørsmålene, og videre problemstillingen. Disse er likevel åpne nok til at informanten har stor frihet til å besvare spørsmålene som de selv ønsker. Med dette vil man i større grad unngå en unyansert framstilling som følge av en uheldig styring. Selv om rekkefølgen i intervjuguiden ikke opprettholdes, og det eventuelt tillegges noen oppfølgings- eller tillegsspørsmål til enkelte informanter, vil avsatte hovedspørsmål i intervjuguiden stilles til alle. Dette vil også bedre samstillingen av informasjonen man får fra de ulike informantene.

Informantene ble kontaktet per mail eller mobil, og fikk tilsendt kort introduksjon om meg som student hos NMBU og forskningen, informasjonsskriv med tilhørende informert samtykke til signering (Vedlegg 2), samt intervjuguiden. Informasjonsskrivet og intervjuguiden ble oversendt for at informantene skulle gjøre opp sin mening om deres relevans i forskningen og mulighet til å forberede seg, da caset har gått over flere år. Rekruttering og fastsettelse av intervjutidspunkt var planlagt å gjøres så tidlig som mulig slik at man fremdeles har rikelig med tid, selv ved eventuelle utsettelse. Intervjuene ble som følge av Covid-19 avholdt gjennom digitale videointervjuer på Teams. Dette medførte en større forberedelse med tanke på å sikre god og stabil nettforsbindelse, velge et rom eller lokale uten fare for forstyrrelser, samt teste ut at PCen som ble anvendt hadde nødvendig utstyr som kamera og fungerende mikrofon, samt utprøving av ulike alternativer for opptak av intervjuet. Fordelene og ulempene med videointervju sammenliknet med intervju i person er (Bell et al., 2019b: 452-453):

FORDELER

- Kostnads- og tidsbesparende, samt fleksibelt i form av at informanten ikke må møte på en spesifikk lokasjon, og kan dermed delta fra der hen befinner seg.
- Fleksibelt i form av at man på kort frist lett og enkelt kan endre intervjutidspunkt eller-dag.
- Nevnte fordeler ved videosamtaler kan gjøre det lettere for informanten å vurdere å stille, hvor de i et annet tilfelle ville avslått.
- Det er ikke dokumentert at intervjuers kapasitet til å sikre rapport er betydelig redusert sammenliknet med intervju i person.

ULEMPER

- Teknologiske utfordringer slik som internettforbindelse, kunnskap på bruken av verktøyet for videosamtale, ol.
- Internettforbindelsen kan være varierende i kvalitet gjennom intervjuet, og kan derfor utfordre flyten og konsentrasjonen i intervjuet. Kan videre gi dårlige opptak som utfordrer eller umuliggjør videre behandling eller transkribering.
- Det har vært dokumentert tilfeller der det er flere som uteblir fra intervjuet ved bruk av videosamtale enn ved intervju i person.

Figur 3: Fordeler og ulemper ved benyttelse av videointervju

I gjennomføringen har det overveldende vært de positive sidene som har vært opplevd ved bruken av videointervju. Mye av dette kan også hvile på at man i dag, men også særlig under pandemien, er mer vant til bruken av digitale verktøy. Likevel kunne man føle på en utfordring ved å skape en avslappende atmosfære i starten av intervjuene, samt opprettholde en naturlig flyt i samtalen. Grunnen kan være at mikrofonen til den andre parten blir brutt når

den andre snakker, at man ikke kan tolke kroppsspråket til motparten eller opplever «lag» og derfor må være sikker på at informanten har snakket ferdig. Som intervjuer måtte man derfor legge inn noe lengre pauser slik at informanten ikke ble avbrutt og fikk god nok tid til å tenke for å svare på spørsmålet, før eventuelt videre samtale fortsatte på annet tema. På noen tidspunkt opplevde man at satte spørsmål kunne være noe uklare eller for åpne, i slike situasjoner var det nødvendig å utdype eller supplere spørsmålets innhold.

Intervjuene ble tatt opp, og det ble besluttet å transkribere disse da det kun var fire intervjuer. Fordelen med transkribering av opptakene er at man kan gå tilbake til innholdet som tillater nøyere undersøkelse av hva informanten har sagt. Man unngår også ulemper ved svakhet i hukommelse, eller intuitive gloser på hva informantene har sagt i intervjuet. Ulempen er at intervjuene, med varighet på rundt 1-1,5 timer, opptar rundt 4 timer med transkribering. Det ble gjort forsøk på å transkribere gjennom Words funksjon *dikter*, men det viste seg utfordrende ved at dikteringen stoppet opp av ulike årsaker eller at innholdet ikke stemte – derfor gjort selv. Dokumentene informantene fikk til gjennomlesning kan også oppleves som overveldende, da mengden er omfattende og derfor er tidskrevende å lese gjennom.

4.6 Evaluering av forskningens reliabilitet og validitet

4.6.1 Vurderingskriteriene

Ved vurderingen av forskningen er disse fire kriteriene anvendt (Bell et al., 2019d: 48, 362-365; Johannessen et al., 2011b: 243-249):

Pålitelighet (Reliabilitet): Transparent forskning – beskrivelse av kontekst, dokumentasjon og beskrivelse av framgangsmåten i forskningen

Troverdighet (intern validitet): Framgangsmåter og funn reflekterer studiets formål og representerer virkeligheten.

Overførbarhet (ekstern validitet): Om funnene kan overføres til liknende fenomener/andre sosiale settinger.

Bekreftbarhet (Objektivitet): vurdering av om forskerens verdier eller fagmessige kompetanse i større eller mindre grad har påvirket funn/konklusjon/ol. i forskningen. Hvor godt kan andre bekrefte forskningen.

4.6.2 Evalueringen av denne studien

Pålitelighet (reliabilitet) og troverdighet (intern validitet): Det har vært fokus på å gjøre denne forskningen så transparent som mulig. Transparens sikres ved inngående beskrivelse av forskningsdesignet og benyttede metoder, herunder beskrivelse av datamaterialet, framgangsmåte, utvalg eller avgrensninger, litteratur og teoretisk rammeverk, osv. I tillegg til dette beskrives konteksten til caset i et eget kapittel.

Det er viktig at metodene for innsamling, datagrunnlaget og informantene kan belyse studiets formål, slik at man måler det man skal. Dette kan vises ved f.eks. informantenes sentrale rolle i saken, og at de har en inngående kjennskap og erfaring til medvirkningen i saken og den formelle planprosessen. For å benytte en slik ressurs på en god måte kreves det videre at spørsmålene er relevante. For at andre skal kunne vurdere relevansen av spørsmålene er intervjuguiden derfor lagt til som vedlegg (Vedlegg 1). Intervjuguiden sikrer bedre samstilling av materialet. Opptak, transkribering, og muligheten for at informantene kan verifisere innholdet slik at dette er korrekt og etter informantens intensjon – respondentvalidering (Bell et al., 2019c: 363), sikrer større pålitelighet i materialet. For å videre styrke pålitelighet og troverdigheten er det benyttet flere forskningsmetoder for innhenting av empirien og flere ulike kilder for data til analyse, en såkalt triangulering (Bell et al., 2019c: 364-365).

Overførbarhet (ekstern validitet): Funnene i det kritiske caset vil til dels være casespesifikt. Ved å diskutere funnene opp mot det teoretiske rammeverket og litteraturen vil det også kunne trekkes ut funn som kan gjelde andre tilfeller eller sosiale settinger, eller være gjenstand til videre forskning.

Bekreftbarhet (Objektivitet): En kritikk mot kvalitativ forskning er at forskningen og dens funn ofte kan være påvirket av forskerens subjektivitet (Bell et al., 2019c: 374). Med dette medfølger det at spesifikke funn eller formuleringer fra en informant kan ilegges større betydning, at man som intervjuer stiller ledende spørsmål, eller at forskeren allerede har forutinntatte fordommer som blir styrende og begrensende for forskningen. En total

objektivitet er ikke å anses som mulig, men det er i størst mulig grad ønskelig til å vise at forskningen er gjort i god tro. For å vise til dette har det vært stort fokus fra start å gå inn i prosessen uten fordommer, frembringe informasjonen slik den er gitt eller funnet, unngå vinkling. For å vurdere bekreftbarheten ytterligere må det komme tydelig fram hvilke beslutninger forskeren har gjort. Det er derfor, som nevnt tidligere, prøvd å gjøre forskningen så transparent som mulig og vise til begrunnelser for avgrensninger, utfordringer, gjennomføring, fortolkninger fra teoretiske eller litterære kilder, ol.

4.7 Forskningsetiske vurderinger

Empirien er innhentet gjennom dokumentanalysen og semistrukturerte intervju.

Informantene som er intervjuet er sentrale parter i caset, og noen har en mer offentlig profil eller stilling enn andre. De som jobber for det offentlige kan medregne å likevel være synlig som følge av f.eks. saksdokumenter, noe som også uttrykkes i offentlighetsloven. Åpne og transparente planprosesser i forvaltningen av arealressurser nevnes videre i PBL. I utvalget av informanter og offentlig publiserte dokumenter knyttes det på bakgrunn av dette få etiske utfordringer. Det kan likevel tenkes at lesere som har fulgt nøye med på planprosessen kan forstå hvem informantene er, selv etter anonymiseringen.

Ved forespørsel om informanter ønsket å stille til intervju mottok de et informasjonsskriv (VEDLEGG 2), slik at de kunne gjøre beslutningen om relevans og interesse til å delta.

Intervjuene ble tatt opp som lydopptak av en mobil enhet, noe informantene fikk informert i informasjonsskrivet ved signering. De fikk videre en påminnelse om hva studiet gikk ut på, samt deres rettigheter i tilknytning deres deltakelse, herunder lydopptak, transkribering i etterkant til deres gjennomsyn innen en gitt frist, samt rettigheter til å stryke eller trekke tilbake informasjon. Det ble også stilt spørsmål til informantene om oppgaven eller rettigheter var tydelig, og de fikk dermed anledning til å få det videre utdypet hvis det forelå usikkerhet. Dette var viktige prinsipper å dekke slik at kriteriene om et informert samtykke var oppfylt. Transkriberingen med gjennomsyn ble etter intensjonen å tilby intervjueren og informanten en sikkerhet i at innholdet fremkom korrekt og etter intensjon. Det er ikke blitt lagret personopplysninger og informantene er anonymisert. Lydopptaket på den mobile

enheten ble lastet opp på en sentral bruker hos NMBU som krever tofaktorautentisering for å få tilgang. Deretter ble lydfilen slettet fra mobil enhet.

Norsk senter for forskningsdata (NSD) vurderte forskningens behandling av personopplysninger følgelig:

«Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet med vedlegg den 27.01.2021, samt i meldingsdialogen mellom innmelder og NSD. Behandlingen kan starte.»

5 Case: Sandakerveien 113-119

Caset som benyttes i denne oppgaven er Sandakerveien 113-119 som befinner seg i Nydalen i Oslo kommune. Dette kapitlet vil gi en beskrivelse av Nydalen som sted, før en kort beskrivelse av caset, slik som nærmeste naboer, bruken i dag, og kort på planprosessen.

5.1 Nydalen som sted

Kommuneplanens samfunnsdel for Oslo fra 2018 har utpekt Nydalen Øst som utviklingsområde. Utviklingsområdet gjelder for industriområdet og den tidligere industrien som ligger langs Akerselven og strekker seg videre til Nydalsdammen. Utviklingen for området kjennetegnes som en pågående knutepunktutvikling, hvorav Nydalen skal bli et flerfunksjonelt byområde. Områdets utvikling er allerede kommet langt, og det er derfor ikke pålagt krav til felles planlegging (Oslo kommune, 2018: 57). Utviklingsområder som ligger nært eksisterende kollektivstasjoner ønskes benyttes til forsyning av bolig- og næringsformål, da utviklingen kan skje uten påvente av større infrastrukturtiltak (s 59). For at tiltakene skal sikre kvalitet i byutviklingen, skal det legges vekt på å inkludere innbyggerne i planarbeidet, og nabolagsverdier og hensyn til omgivelsene skal vektlegges. (s 70).

Informanten fra PBE (2021) beskriver Nydalen, ut ifra topografi og funksjon, som del av den tette by fordi området henger sammen med områdene i syd, mer enn nordover. I tillegg er stedet godt tilknyttet resten av byen som følge av den gode kollektivdekningen i området. Nydalen kan sies å ha gjennomgått to faser for transformasjon: kommunedelplan Nydalen fra

1990 som styrende for utviklingen frem til 2015, resulterende i et skifte fra industri til næring, kontor og lettere industri. Den andre transformasjon, som man er i nå, er å gå fra kontor og lett industri over til blandet formål med hovedvekt på boliger (Informant Avantor, 2021a; Informant PBE, 2021).

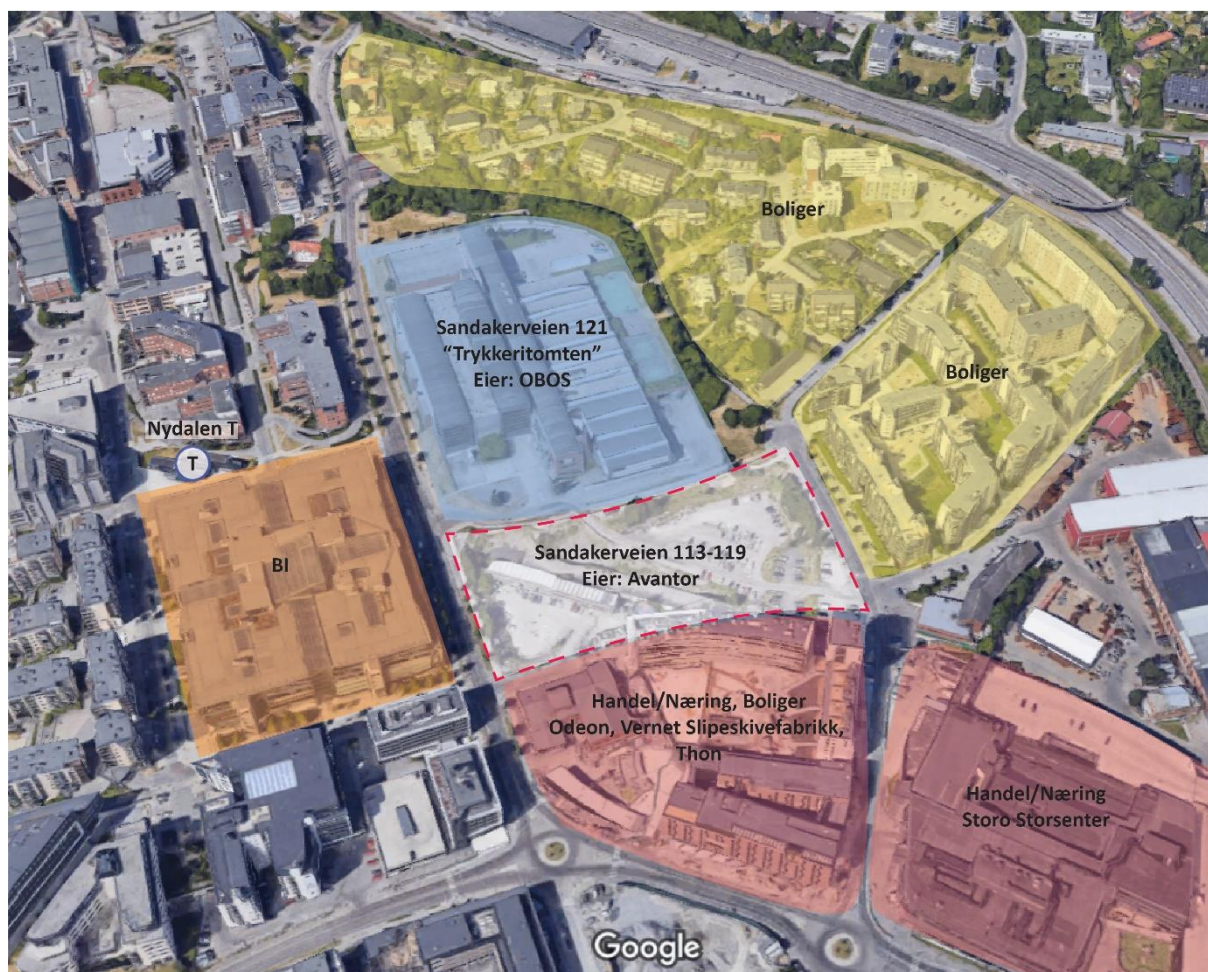
Ved vedtakelse av kommuneplanen av 2015 ble kommunedelplanen for Nydalen fra 1990 opphevet. Intensjonen ble dermed at utviklingen kunne foregå via enkeltplaner for den enkelte eiendom, som medførte at Nydalen ikke lenger hadde en overordnet plan for området (Informant Avantor, 2021a; Informant JA til Stor Park i Nydalen, 2021). Oslo kommune har videre operert med Tiltaksliste for offentlige byrom (TOR) for blant annet Storo/Lillo (se Plan- og bygningsetaten, 2015) som svar på mye utvikling syd for Vitaminveien. I nyere tid har PBE en TOR Nydalen (se Plan- og bygningsetaten, 2019a) under utarbeidelse som tar for seg området nord for Vitaminveien, da det er her trykket for sakene ligger nå (Informant PBE, 2021).

Nydalen kjennetegnes som et område under høy utvikling siden 2005, og med en fortsettende tendens. Det oppleves som et område med høy tetthet av folk som ligger på rundt 10 000 innbyggere, og av moderne karakter hvor det kommer tilstrømmende flere fasiliteter. Det pekes på et behov for sosiale strukturer og møteplasser, særlig grønne offentlige plasser som har rom for plasskrevende aktiviteter (Informant JA til Stor Park i Nydalen, 2021; Informant PBE, 2021; Plan- og bygningsetaten, 2016a). Det er et område som i stor grad ikke har aktivitet gjennom døgnet og et sted man ikke drar til for å oppholde seg på, men for jobb og andre ærender (Informant PBE, 2021). Byggenes aktiviteter er vanskelig å lese og opptrer som introvert: *«du ser folk kommer ut av T-banen, så forsvinner de inn en dør, så kommer de ut en dør klokken 16»* (Informant Avantor, 2021a). Sterke kvaliteter er det nevnte kollektivtilbud som knytter stedet til resten av byen, nærhet til sentrum og Marka, og Akerselven med de blågrønne kvalitetene (Informant Avantor, 2021a; Informant OBOS, 2021; Informant PBE, 2021).

5.2 Lokasjon og beskrivelse av caset

Geografisk ligger Sandakerveien 113-119 i Nydalen i Oslo kommune. Tomten ligger mellom BI i vest, Sandakerveien 121 eid av OBOS i nord – også kjent som trykkeritomten,

boligbebyggelse i øst. I sør er det boliger, flere bygg benyttet til næringsvirksomhet, og det vernede industrianlegget Den norske Slipeskivefabrikk.

Figur 4: Et oversiktskart som viser nærmeste naboer til Sandakerveien 113-119. Google Maps er benyttet som bakgrunnskart

Tomten kan karakteriseres som en gråstruktur og er i hovedsak brukt som parkeringsareal per dato.

Figur 5: Bildet viser tomten og bruken av denne. Bilde: (Kjelstrup, 2020a)

5.3 Saksgangen til Sandakerveien 113-119

I 2016 mottok PBE saken hvor planeieren Avantor har som mål å utvikle tomten med arealfunksjonene bolig, kontor og forretningsformål, med tilhørende offentlig tilgjengelig grøntareal. De beskriver den videre som en nøkkeltomt i deres Nydalen+ prosjekt, med et hovedmål om å binde sammen Nydalen og Storo, samt viktige grønne og urbane forbindelser. Forslagsstiller viser til at planen er i tråd med Oslo kommunes overordnede føringer og politiske mål om knutepunktutvikling (Avantor et al., 2014; COWI, 2016b). Planarbeidet er jobbet med over flere år og det har utover tiden meldt seg på flere naboer og privatpersoner med stort engasjement om en større park for Nydalen på den aktuelle tomten, med aksjonsgruppen Ja til Stor Park i Nydalen i spissen (Kjeldstad, 2019). Planen er fremdeles under utarbeidelse og ikke endelig vedtatt, men det foreligger et stort informasjonsgrunnlag om prosessen og dens aktører inne på Oslo kommunes Saksinnsyn (2016). I 2020 er det

kommet i havn et samarbeid mellom Avantor, OBOS, plan- og bygningsetaten (PBE) og Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY), for å utarbeide et felles planforslag med større park på 10-15 daa (Kjelstrup, 2020b).

Tabellen viser en oversikt over hendelsesforløpet for å få forståelse for utviklingen i saken, og viser et utvalg av viktige hendelser med hovedfokus på hendelser tilknyttet medvirkningen til sivilsamfunnet. En mer detaljert tabell finnes i vedlegg 3.

Tidlig plautformingsfase	
10.2015	Plankonferansemøte mellom Avantor og PBE
18.03.2016	PBE mottar sak og bestilling av oppstartsmøte
20.04.2016 - 01.06.2016	Forhåndsuttalelser til oppstartsmøte
29.09.2016	Oppstartsmøte avholdes, PBEs område- og prosessavklaring publiseres 20.09.2016
03.11.2016	Dialogmøte 1 mellom Avantor og PBE
18.11.2016	Varsling av oppstart av planarbeidet
07.12.2016 - 17.07.2017	Forhåndsuttalelser
02.12.2016 - 22.06.2017	Dialogmøter mellom Avantor og PBE, ett felles med OBOS Uttalelser før offentlig ettersyn
-----	
21.08.2017 - 03.10.2017	Kunngjøring av offentlig ettersyn og uttalelser til denne
13.10.2017	PBE mottar sak på TOR Nydalen
22.11.2017	Aksjonsgruppens oppretter sin Facebookside
05.12.2017 - 02.02.2019	Dialogmøter mellom Avantor og PBE
23.05.2019	PBE og bydelen Nordre Aker holder åpent arbeidsmøte: TOR Nydalen
02.06.2019	Aksjonsgruppens underskriftskampanje "Ja til Stor Park i Nydalen"
07.06.2019 - 18.01.2020	Aksjonsgruppen kjører en rekke initiativ: eks oppfordring til å tegne/illustre drømmeparken, sosiale arrangementer eks. "Piknik på parkeringa", åpne brev til partier ved Rådhuset, møter på Rådhuset, osv.
13.06.2019	Aksjonsgruppen på bydelsutvalgets (BU) åpne halvtim hos bydelene Nordre Aker og Sagene
25.06.2019	Aksjonsgruppen på rådhuset første gang- fikk presentert Nydalen+
26.06.2019	Dialogmøter mellom Avantor og PBE
06.08.2019	Innbyggerforslag og privat forslag fra Hallstein B (V) (22.08.2019)
12.08.2019 - 09.09.2019	Lokalvalg
15.08.2019	Veilederen "Medvirkning i innsendte reguleringsplaner"
13.09.2019	Byrådet ber PBE kommentere innbyggerforslaget og privat forslag
14.09.2019	Grønn Bydelsdag arrangert av Avantor og Bydelen
30.09.2019	PBE sender over svar til privat forslag
17.10.2019 - 07.11.2019	Varsel om begrenset høring og uttalelser til denne
28.11.2019	Bestillingen fra Byrådsavdeling for byutvikling: planalt. med større park
03.12.2019	Bemerkningsmøte mellom Avantor og PBE
03.03.2020	Møte mellom aksjonsgruppen og PBE: oppdatering på saken om større park
05.05.2020	Utdyping av bestillingen fra Byrådet: så stor park som mulig
26.05.2020 - 15.09.2020	Dialogmøter mellom Avantor/OBOS og PBE før inngått samarbeid
17.09.2020	Inngått samarbeid mellom Avantor, OBOS, og etater fra Oslo kommune
15.09.2020 -->	Arbeidsgruppemøter: utarbeidelse av arbeidsplan, framdriftsplan, og medvirkningsopplegg
25.09.2020 -->	Kommunale møter: møter mellom de kommunale partene i samarbeidet for kartlegging av fastsettelse av kommunale behov
06.10.2020 -->	Styringsgruppemøter: setter videre prosess og tar beslutninger
20.10.2020	Møte mellom aksjonsgruppen og PBE: pga inngått samarbeid mellom utviklere og kommunen
05.11.2020	Informasjonsmøte: nabolag får informasjon om videre prosess og medvirkning tilknyttet park i Nydalen
29.11.2020	Nettsiden parknydalen.no lanseres- hjemmeworkshop og digital medvirkning
18.12.2020 - 20.01.2021	Dialogmøter mellom Avantor og PBE
25.01.2021	LÉVAS medvirkningsrapport: Park i Nydalen

Figur 6: viser planprosessen og tilhørende hendelser for Sandakerveien 113-119. De lovpålagte kravene er markert i oransje, mens de som strekker seg utover disse er blå.

6 Analyse

Denne delen viser til analysen av empirien. Empirien er innhentet ved dokumentanalyse av litteratur tilhørende den formelle planprosessen, befinnende på Oslo kommunes saksinnsyn på Sandakerveien 113-119, samt skriftlig materiale fra aviser og aksjonsgruppens Facebookside «Ja til stor Park i Nydalen». Den andre metoden for innhenting av empiri er semistrukturerte intervjuer av fire sentrale aktører fra caset.

Som nevnt under metodekapittelet (kap. 4) er det satt 3 hypoteser, hvorav disse er basert på kunnskapsstatus i kapittel 3. Dette for å systematisere og fokusere forskningsområdet i analysen av empirien. Hypotesene er:

1. Det er ulike forventninger til medvirkning/medvirkningsmulighet.
2. Det er lite medvirkning utover plan- og bygningslovens minstekrav til medvirkning.
3. Medvirkning kommer for sent: sett ut fra tidspunkt eller som følge av informasjonsgrunnlaget

6.1 Hypotese 1: Det er ulike forventninger til medvirkning/medvirkningsmulighet

6.1.1 Hva legges i begrepet medvirkning

På spørsmål om hva de ulike aktørene i caset legger i begrepet medvirkning, nevner informanten fra PBE (2021) innledningsvis at etaten publiserte en veileder på dette høsten 2019 – *medvirkning i innsendte reguleringsplaner*. Selv mener informanten, som jobber innen saksbehandling, at medvirkning dreier seg om å aktivt samle inn informasjon om et tema, ting, brukere av området, nabolag, eller spesifikke demografiske grupper. Fordi deres synspunkt og informasjon er verdifullt, og fungerer som et ledd i å kartlegge behov, ønsker og meninger rundt prosjektet. Det understrekes imidlertid at medvirkning ikke nødvendigvis innebærer *medbestemmelse*. På den annen side ilegges den som gjennomfører medvirkningen et slags ansvar til å ta resultatene på alvor og ikke uten videre avfeie disse.

For Avantor (2021a) kommer medvirkning som følge av de lovpålagte kravene gitt av PBL, herunder offentlig ettersyn, og krav til nabovarsling ved byggesaker eller rammesøknader. Etter PBL har alle rett til å komme med innspill, som videre blir vurdert av forslagsstilleren i

samråd med planmyndigheten. Medvirkning betyr likevel ikke medbestemmelse, da det er de politiske organene i kommunen som vedtar plan etter en innstilling fra PBE. Informanten ved Avantor fortsetter med en todeling av hensikten med medvirkning: for det første, å gi folk muligheten til å komme med innspill for å gjøre planen bedre. For det andre, å tilegne seg kunnskap fra folk som bruker og kjenner til området, men også eventuelle behov eller utfordringer de som utviklere ikke har fanget opp. Informanten ved OBOS (2021) nevner det samme som PBE og Avantor, om at naboer og andre med interesse kan komme med sitt syn som bruken av tomten eller ønsker. Det pekes på at dette bør komme så tidlig som mulig i prosessen, men også her viser det til at medvirkning ikke innebærer medbestemmelse.

Informanten fra aksjonsgruppen (2021) mener at det helt overordnet er en viktig del av demokratiet, at de som innbyggere har mulighet til å medvirke i de prosesser som berører dem. I tillegg er det lovfestet etter PBE at det skal tilrettelegges for medvirkning. Et godt stykke ut i intervjuet på spørsmålet om hvordan de opplever at deres innspill har blitt behandlet av de ulike aktørene, mener de at en utfordring er at selv om etatene kan være enige med dem, er det helt avhengig av politisk vilje og prioritering.

6.1.2 Muligheter

Medvirkning er etter PBEs informant (2021) en mulighet til å tilegne seg mest mulig relevant informasjon tidlig i prosessen. Fordelene ved slik kartlegging før den formelle planprosessen, selv om man avdekker en motstand, er at man kan tilrettelegge planprosessen i større grad – det er ikke nødvendigvis negativt å møte motstand.

Avantor (2021a) mener medvirkning er viktig, og som absolutt bringer med seg muligheter. Som nevnt tidligere, kan medvirkning fra brukere og beboere av området avdekke behov eller utfordringer utvikleren selv ikke har avdekket. Som PBE og Avantor har nevnt, mener informanten fra OBOS (2021) at medvirkning gir muligheten til å tilegne seg mer informasjon, blant annet fra de som kjenner området godt. Det gir i tillegg anledning til å dele informasjon om kommende utvikling.

Informanten fra aksjonsgruppen (2021) mener, slik dagens system foreligger, gir begrensede muligheter. Det er ressurskrevende, de formelle høringene kommer for sent fordi debatten allerede har blitt tatt lenge før planen kommer ut i offentligheten, eller at deres uttalelser

ikke får gjennomslag. I den anledning viser informanten til Gro S. Hansens faglige arbeider med PBL og vurderingen av denne, hvorav hun har pekt på behovet for å gjøre det enklere å bedrive medvirkning.

6.1.3 Utfordringer

Ved PBE behandles egenplan, innsendt plan og byggesøknader. Informanten ved PBE (2021) viser i den anledning til at etaten ved innsendt plan, slik plansystemet og praksisen foreligger, i hovedsak ikke gjennomfører medvirkning på eget initiativ utover det å påse lovpålagte krav. Dette er også byggende på et ressursproblem. Selv anmoder de forslagsstiller til medvirkning blant annet ved oppstartsmøter, og gjøres i større grad nå enn tidligere. Etaten gjør normalt ikke noe på eget initiativ med mindre det kommer noe inn fra forslagsstiller. Hvis forslagsstiller dermed ikke sender inn informasjon på arbeider, er det som om medvirkning utenom minstekravene ikke er gjennomført. I tilfeller der det foreligger egenplaner for området benyttes dens informasjonsgrunnlag som ressurs, men i Nydalens tilfelle foreligger ikke slik overordnet plan eller veileder – kun for den sydlige delen, men en TOR Nydalen er under arbeid.

Informanten ved PBE (2021) skiller videre på bemerkninger i en sak, at det er en forskjell på informasjon som supplerer eller korrigerer, enn når man får innspill som viser til en mening om noe. Utfordringen her er når flere private mener det samme, å avgjøre når de som planmyndighet må endre en vurdering basert på hva lokalmiljøet mener. For kommunen har overordnede planer, mål og visjoner, som ikke nødvendigvis er det lokalmiljøet mener er riktig. Utfordringen i slike tilfeller er da hvordan man skal vekte disse opp mot hverandre i den enkelte sak, f.eks. banebasert fortetting, funksjonsblanding, sette av nok grøntarealer, på den ene siden, og nabolaget som ønsker park på hele tomten på den andre – som er tilfellet på Sandakerveien 113-119. Informanten henviser videre til et forutsigbarhetsvedtak nedfelt i kommuneplanen, og nevner i den anledning at i denne saken har ikke etaten bestilling fra politisk hold der hele denne tomten skal reguleres til park og at kommunen skal innløse denne. Slike situasjoner oppleves som vanskelig å avgjøre hva man skal gjøre, da de som planmyndigheten fungerer som administrasjon, og ikke er de som vedtar plan (Informant PBE, 2021).

Informanten ved Avantor (2021a) mener det kan være utfordrende for ikke-profesjonelle aktører å skille mellom medvirkning og medbestemmelse, noe også OBOS nevner (Informant OBOS, 2021). Informanten ved Avantor mener dette kan føre til at mange kanskje har høyere forventninger til sine påvirkningsmuligheter enn det som er realistisk eller mulig. Slike tilfeller kan også komme av manglende kunnskap om overordnede planer og føringer som vedtas politisk, slik som kommuneplaner, kommunedelplan, veiledende plan for offentlige rom (VPOR), ol. Det har også opplevd det utfordrende med å engasjere folk til å medvirke, også i de lovpålagte prosessene. Dette illustreres ved å trekke opp tilfeller der de har invitert til informasjonsmøter ved reguleringsplaner, der de og PBE har sittet alene og ventet på at folk skulle komme. I slike tilfeller fungerer det derfor dårlig, og det legges til at disse situasjonene kan hvile på at de ikke har vært gode nok til å informere eller skape engasjement rundt arrangementet (Informant Avantor, 2021a).

Informanten fra aksjonsgruppen (2021) mener terskelen for medvirkning er for høy, sett fra et innbyggerperspektiv. Dette fordi det krever såpass mye ressurser, både i tid og kompetanse, til å følge med på sakene og bidra med noe som kan utgjøre en effekt. Planprosesser går gjerne over flere år, og det blir dermed krevende for *vanlige* folk å være på banen fra start i en planprosess som f.eks. har pågått i 10 år.

6.1.4 Erfaringer til formelle og uformelle medvirkningskanaler

På spørsmål til de ulike aktørene i caset om hvilke medvirkningskanaler de anser som egnet til å få innvirkning på plan, svarer informanten ved PBE (2021) innledningsvis at det oppleves et vannskille før og etter Covid-19, hvor alt nå ble digitalt. Informanten fortsetter videre at dette avhenger av når medvirkningen kommer og hva denne går ut på. Dette illustreres i et eksempel der kommentarer på innhold i en område- og prosessavklaring i form av revidering, supplering, eller korrigerende, anses som positivt, da man kan ta med seg dette videre i møter mellom forslagsstiller og etaten. Generelt sett kan man henvende seg via telefonsamtale til oppførte saksbehandlere på saken. Det knyttes imidlertid noe usikkerhet til om man kan kalle dette medvirkning, men informanten opplever at slike samtaler kan bidra til mye informasjon. På den annen side knyttes det utfordringer til hvordan slike muntlige enkelthenvendelser skal behandles, sammenliknet til de mer tydelige kravene til behandling av innspill i en formell

høringsperiode i skriftlig form. Som en løsning har man oppfordret de som ringer inn til å sende dette inn i skriftlig format, da etaten har mer tydelige rutiner for behandlingen slike henvendelser, samt at man kan dokumentere hvordan innspillet er behandlet. Denne praksisen ses i saken på Sandakerveien 113-119 hvor man på offentlig ettersyn i saksomstillingen har en liste med uttalelser utenfor høringsperiode. Informanten mener offentlig ettersyn som medvirkningskanal fungerer i varierende grad, men det er generelt utfordrende å nå ut til visse stemmer gjennom de formelle prosessene. Media generelt kan anses som en måte å informere om saken og til å fange politikernes oppmerksomhet - om saken får nok oppslutning og oppmerksomhet. Som saksbehandlere er de oppmerksomme på det som skjer i området og vier oppmerksomhet til det, selv om det ikke ligger noe om det på saksinnsyn. Oppmerksomhet om temaer i media kan videre gi indikasjon på hvilke temaer som blir viktige i en kommende høringsperiode. Informanten opplever Nordre Aker Budstikke som svært aktive i området, men også tilknyttet denne saken.

Informanten ved Avantor (2021a) mener en kombinasjon er riktig, men at den viktigste medvirkningen skjer i forbindelse med reguleringsplaner og offentlig ettersyn. Det er de formelle høringsperiodene som gir muligheten til å påvirke utviklingen i et område, da det er her berørte parter og aktører kan komme med innspill på konkrete planforslag. På den annen side erfarer det at mye av innholdet er satt når den kommer på offentlig ettersyn, selv om planen etter intensjonen skal bearbeides videre og at innkomne bemerkninger skal vurderes. Erfaringen er derfor ofte mindre justeringer slik som f.eks. høyder, og sjeldent større bymessige plangrep, også hvis PBE fremmer egne alternativer. Informanten mener videre at informasjonsmøter og brukermedvirkning i større grad fremover vil best skje gjennom digitale kanaler. Informanten mener at disse digitale kanalene for informasjonsmøter på tidligere tidspunkt kan være viktig for å synliggjøre «smertepunktene» tidligere, slik at man i større grad unngår konflikter og finner omforente løsninger før planen kommer ut på offentlig ettersyn. Avantor har videre vært optimistiske til medvirkningen gjennomført i samarbeidet, da formatet på opplegget har vært fin og har engasjert deltakerne. Informanten ved OBOS (2021) har selv pekt på at man nå har flere muligheter og nye medier for medvirkning, slik som teams og sosiale medier, som gjør det enklere å få med flere på medvirkning. En generell erfaring til tradisjonell medvirkning med åpne folkemøter er at man har et fåtall gjengående grupper som tør å snakke i forsamlinger, men hvor deres

stemme ikke alltid kan sies å representere alle. Som Avantor nevnte, er informanten fra OBOS enig om at den formelle planprosessen er en viktig kanal, og pålagt etter PBL. Videre har også OBOS hatt positive erfaringer til digital medvirkning: som følge av Covid-19 måtte den fysiske medvirkningen gjennomføres i digital form. Erfaringen var at dette formatet bidro til flere og bedre svar, samt at det treffer en større demografisk gruppe. Når OBOS selv har kjørt bredere medvirkning, slik som på Fornebu og et større prosjekt i Stavanger, har de fått inn 1000 svar og nådd flere ulike grupper som damer, yngre og småbarnsforeldre. For med medvirkning må man ta hensyn til at det ikke passer for alle å møte opp på medvirkningsmøter på visse tidspunkt, eller at ikke alle trives med å stå opp i store forsamlinger.

Informanten fra aksjonsgruppen (2021) mener at medvirkning, slik praksis nå foreligger, er ressurskrevende og gir begrensede muligheter for *vanlige* folk til å medvirke. Det er ofte først når reguleringsplanen kommer på høring at man fanger opp saken, et tidspunkt som oppleves som for sent, da de store grepene allerede er lagt. Videre oppleves det slik at de formelle kanalene gjennom å sende bemerkninger i Saksinnsyn ikke gir gjennomslag. Informanten mener at det er de uformelle medvirkningskanalene som faktisk får effekt, herunder underskriftskampanjen, kontakt med lokalpolitikere i bydelen, politisk valg, og møtevirksomhet med politiske partier på Rådhuset. En annen viktig kanal har vært bruken av media for å fange oppmerksomheten til politikerne, men også Facebooksiden med de mange medlemmene har vært viktig for å skape tyngde som aktør i saken.

6.2 Det er lite medvirkning utover plan- og bygningslovens minstekrav til medvirkning

I planprosessen kunne man avdekke en todeling, sett fra et medvirkningsperspektiv: Den første strekker seg fra starten av den formelle planprosessen i 2016 fram til bestillingen fra byrådet om alternativ med større park i november 2019. Den andre delen kan da sies å komme etter denne bestillingen og etter inngått samarbeid mellom Avantor, OBOS og kommunale etater. I den første fasen har forslagsstiller kun benyttet seg av medvirkning etter minstekravene i PBL, og PBE har kun sikret at disse er gjort: forslagsstiller varsler oppstart november 2016 (Avantor, 2017), PBE legger plan ut på offentlig ettersyn/høring i slutten av

august 2017 med varighet til starten av oktober (Plan- og bygningsetaten, 2017a), og en begrenset høring fra midten av oktober 2019 med varighet til start av november.2019 (Plan- og bygningsetaten, 2019c). Ved den andre fasen var det i tillegg til de lovpålagte kravene, avholdt møte mellom PBE og aksjonsgruppen i slutten av oktober.2020 (Plan- og bygningsetaten, 2020b), samarbeidsgruppen avholdte informasjonsmøte med aksjonsgruppen, de store borettslagene og sameiene, bydelene Nordre Aker og Sagene, november 2020 (Plan- og bygningsetaten, 2020a). Det ble i tillegg gjennomført et medvirkningsopplegg av LÉVA i både fysisk og digitalt format på oppdrag fra samarbeidsgruppen strekkende fra slutt november 2020 til midten av desember (LÉVA, 2021).

Figur7: Bildet viser den foregående oversikten over planprosess og medvirkning etter (oransje) og utover (blå) minstekravene. Denne viser så denne todelingen av prosessen basert på medvirkningsperspektivet hvorav den første medvirkningsfasen er forslagsstiller alene ansvarlig (fra 2016) og fram til den andre fasen ved innledet samarbeid med OBOS og andre kommunale etater i Oslo.

6.2.1 Første fase: medvirkning frem til inngått samarbeid

Ved bestilling av oppstartsmøte i 2016 har forslagsstiller informert at de skal følge de lovkrav til medvirkning som gis av PBL. PBE utarbeidet en område- og prosessavklaring (Plan- og bygningsetaten, 2016a) hvorav de anmoder forslagsstiller å inngå dialog med bydelen, herunder barn og unge, nabolag og barnas representant, til et medvirkningsmøte for å finne fram til programmering av park og behov for området. Dette på bakgrunn av et kartlagt behov for grøntareal i Nydalen (Plan- og bygningsetaten, 2017c). Anmodningen diskuteres videre ved oppstartsmøtet (Plan- og bygningsetaten, 2016c) hvorav forslagsstiller stiller seg positivt til medvirkning, men at de må være nøye på å definere hva medvirkningen innebærer og i hvilken form. Selv har de opplevd både positive og negative erfaringer ved medvirkning i sine tidligere prosjekter i Nydalen. Det legges til at ulike medvirkningstiltak bør vurderes, og at dette må ses opp mot nivået på en detaljregulering. På anmodningen om å rette tiltak mot barn er det ønsket å gjennomføre slik medvirkning på et områdenivå grunnet framtidige prosjekter. Blant diskusjonen har PBE informert forslagsstiller til å benytte seg av skolen som egnet måte å nå barn og unge (s. 5-6). Ved dialogmøte 1 (Plan- og bygningsetaten, 2016b) informerer forslagsstiller PBE at de har involvert Fernanda Nissen skolen, planen var å gi barna en skoleoppgave hvor de kunne sin opplevelse av Nydalen, samt tilhørende behov eller ønsker for nærområdet (s. 4). PBE har ikke mottatt informasjon på om slikt arbeid ble gjennomført av forslagsstiller, og konkluderer derfor med at kun de lovpålagte kravene er gjennomført fra 2016 til bestillingen november 2019 (Informant PBE, 2021). Etter intervju (Informant Avantor, 2021a) og mailkorrespondanse (Informant Avantor, 2021b) med forslagsstiller kan PBEs konklusjon bekreftes. På spørsmål om forslagsstiller har invitert til medvirkning i tidligfase i form av f.eks. informasjonsmøte, svarer informanten fra aksjonsgruppen (2021) at dette ikke er gjort, men legger til at blant annet forslagsstiller avholdte en *grønn bydelsdag i Nydalen* september 2019, hvor aksjonsgruppen selv hadde en stand. Formen på dette var *åpent hus* hvor man kunne se forslagstillers fremtidige og gjennomførte planer for Nydalen, med mulighet til å snakke med arkitektene og prosjektledere om disse. Som innbygger opplevde de det som bestående av lite konstruktive diskusjoner. Etter dialogmøte 1 besluttes det at forslagsstiller skal varsle oppstart av planarbeidet. Følgende gjøres via Aftenpostens nett- og papirutgave, i tillegg underrettes naboer og andre berørte i form av brev/mail.

Informanten fra aksjonsgruppen (2021) peker på at beboere i området har forsøkt å komme med innspill til de formelle høringsperiodene, men opplever at disse ikke tas til følge. Følgelig har også denne tomt-for-tomt utviklingen utfordrer helhetsbildet og muligheten til å gjøre de store grepene, og mener dette er en bevisst taktikk fra forslagsstiller. To år etter offentlig ettersyn/høring, arrangerer PBE et medvirkningsmøte med Avantor til stede, i sammenheng med utarbeidelsen av Tiltaksliste for offentlige rom Nydalen (TOR Nydalen). Her ble deltakerne satt i grupper til å utarbeide forslag til hvor det skulle være friområder. Opplevelsen her, sett fra et innbyggerperspektiv, var at de kun fikk bestemme «pynten» - slik som plassering av benker og blomsterkasser. Møtet fikk dermed en noe intens stemning, og etter opplegget samlet det seg en gruppe som konstaterte at de nå så seg nødt til å organisere seg for å ta tak i prosessen. De ønsket å samle stemmene fordi de følte at prosessen som forelå ikke var bra for bydelens utvikling, og måtte dermed gå sammen for å jobbe mer strukturert. Følgelig startet de egne initiativ slik som underskriftskampanjen «Ja til Stor Park i Nydalen» på *Minsak.no* – med 1000 underskrifter på ett døgn, og 3000 etter sommeren, Facebook-gruppe for å holde medlemmene løpende oppdaterte og skape en tyngde som aktør i prosessen, sikret vedtak om større park fra bydelene Nordre Aker og Sagene, møter med partiene på Rådhuset som følge av underskriftskampanjen, sendte åpne brev til partiene før valget 2019 som ble publisert gjennom media, møter med PBE og BYM, møter med forslagsstiller og OBOS, ol. De har også aktivt benyttet seg av media for å fange oppmerksomheten til politikerne: disse har blant annet vært førstesider på Dagsavisen, Aftenposten, flere innlegg i lokalavisene, NRK Østlandssendingen og TV2 Nyhetene. Tilbakeskuende har de i denne saken opplevde det mer positivt å jobbe med prosessene og påvirke i løpet av prosessen, snarere enn å jobbe imot og prøve å stoppe den. Denne endrede tankegangen mener de har gjort at de faktisk kommer til å få park i Nydalen (Informant JA til Stor Park i Nydalen, 2021).

Aksjonsgruppen startet en rekke initiativ i form av sosiale markeringer og arrangement fra juni.2019 mot samarbeidet, i tillegg til de nevnt ovenfor. Alle disse initiativene publiseres på Facebooksiden deres, blant disse tiltakene oppfordret de folk til å sende inn tegninger eller illustrasjoner på sin drømmepark på tomten (Ja til Stor Park i Nydalen, 2019b), hvorav disse ble publisert fortløpende på nettsiden, men også medbrakt til det sosiale arrangementet «Piknik på parkeringa» (NRK, 2019). Andre sosiale tilstelninger var «Lunsj i det grå» (Kjelstrup,

2019), «Åpning av jula i Nydalen» (Frøyland, 2019), osv. Januar.2020 samarbeider gruppen med Skogliv.no med et initiativ der folk, men særlig barn, kunne bygge sin drømmepark i Minecraft (Ja til Stor Park i Nydalen, 2020c).

6.2.2 Andre fase: samarbeidet mellom Avantor, OBOS og Oslo kommune

Etter bestillingen fra byrådet, som følge av innbyggerforslaget *Ja til stor park i Nydalen* og et privat forslag, initierte PBE ovenfor forslagsstiller å gå inn i et samarbeid. I den anledning avholdes det møter mellom forslagsstiller og PBE i starten av juni 2020, for å kartlegge interessen for et samarbeid (Plan- og bygningsetaten, 2020c). Det offisielle samarbeid lanseres i september 2020, og Nordre Aker Budstikke (Kjelstrup, 2020b) dekket pressemeldingen fra PBE. Samarbeidspartene består av PBE, BYM, EBY, Avantor og OBOS, og er videre inndelt i en arbeids- og styringsgruppe. Herunder er arbeidsgruppens mandat utarbeidelse og vurdering av parkalternativ, og igangsette medvirkning (Informant PBE, 2021). Før medvirkningsopplegget settes i gang ble det avholdt møte mellom PBE og Aksjonsgruppen, hvorav etaten oppdaterer på samarbeidet og informerer om fremtidig informasjonsmøte. Deltakerne på informasjonsmøtet blir informert om kommende medvirkning og prosess. Blant deltakerne deltok aksjonsgruppen, de store sameiene og borettslagene, og bydelene Nordre Aker og Sagene. De kommunale partene i arbeidsgruppen skulle også kartlegge kommunale behov, og har derfor snakket med kulturetaten, Deichmann Nydalen, bydelene, osv. (Informant PBE, 2021). Bydelen Sagene har i tillegg gjennomført barnetråkk som er blitt sendt inn på alle sakene (Ibid).

Medvirkningen gikk ikke på behovet for park eller størrelsen, dette var allerede etablert og størrelsesordenen var satt til 10-15daa i pressemeldingen. Intensjonen var programmering av parken, altså behov og ønsker for innhold, med særlig fokus på å få ungdom til å svare på undersøkelsen (Informant PBE, 2021). Medvirkningen ble gjennomført av LÉVA på oppdrag fra arbeidsgruppen, med start i slutten av november 2020. Medvirkningen fikk en nettside – Parknydalen.no, som hovedplattform, og opplegget var todelt (LÉVA, 2021: 3-4): digitale kartleggingsverktøy og spørreskjemaet «Parkbygger'n» på nettsiden. Den andre var en fysisk hjemmeworkshop hvor deltakere, enten enkeltvis eller i grupper, kunne begrunne og illustrere sin park i form av kollasj. På den digitale medvirkningen var det 440 deltakere,

workshopen hadde 27 deltakere i 11 grupper, mens nettsiden ParkNydalen.no hadde totalt 1749 besøkende i tidsrommet 29.11.2020-15.12.2020 (LÉVA, 2021: 5). Den endelige rapporten «*Park i Nydalen*» publiseres på Saksinnsyn 25.januar.2021. Resultatene her, samt medvirkningen OBOS hadde på Sandakerveien 121, bygger totalt sett på hverandre (Informant PBE, 2021).

6.2.3 Fokuset på medvirkning i dette caset sett opp mot generell praksis i Oslo kommune

På spørsmål om det har vært mer eller mindre fokus på medvirkning i dette caset sammenliknet med andre saker, svarer informanten fra PBE (2021) at denne saken, sett ut fra første fase, ikke skilte seg ut sammenliknet med andre saker fra samme tid. I perioden fra rundt 2016-2018 opplevde man i overveldende grad at kun de lovpålagte høringsperiodene ble gjennomført, med mindre det var en forslagsstiller som hadde mye erfaring på bredere medvirkning og så verdien i dette. Informantens inntrykk er at det er blitt mye mer fokus på medvirkning fra rundt 2018/19, og anslår at dette kommer av kommuneplanens samfunnsdel fra 2018 som legger mer trykk på nabolagskvaliteter, hvorav byråder dermed signaliserer en forventning om mer medvirkning. I sammenheng med fastsettelsen av kommuneplanen fra 2018 var det en ressursmobilisering fra folk om å få tatt ut Nedre Grefsen som var foreslått som et utviklingsområde. Noe de gjennomførte med suksess, da byrådet, og deretter bystyret ved kommuneplanen 2018 besluttet å ta ut Nedre Grefsen som utviklingsområde og erstattet det med Nydalen øst. Det at man får oppmerksomheten fra politikerne når man er mange nok om saken, samt at kommuneplanens samfunnsdel fra 2018 mer eksplisitt sier at det skal være mer medvirkning, har skapt større interesse og oppmerksomhet nå enn tidligere. Dette er også noe forslagsstillere fanger opp, og PBE har i den anledning opplevd at forslagsstillere i større grad initierer samtalen om medvirkning i møtene. Selv har etaten kontinuerlige forbedringsprosjekter av sine rutiner (Informant PBE, 2021). Blant disse er det tillagt et nytt punkt i skjemaet for bestilling av oppstartsmøte i slutten av 2019, med spørsmål til forslagsstiller om de planlegger medvirkning utover de lovpålagte høringsfristene. Dette er også blitt et egent avsnitt i område- og prosessavklaringen, og dermed et egent punkt til diskusjon i oppstartsmøte. Videre publiserte PBE veilederen «*medvirkning i innsendte*

reguleringsplaner» høsten 2019, kommunen viser dermed til en større forventning til hvordan forslagsstillere gjennomfører medvirkning, vise hvordan de behandler innkommen informasjon, og hvordan de videreformidler dette til PBE. Generelt sett erfarer etaten at forslagsstillere som før har erfaringer med medvirkning med suksess og interne rutiner for bred medvirkning, er mer positive til slikt arbeid og er lettere mottagelig til PBEs anmodninger. Et inntrykk i denne prosessen er at Avantor har hatt mindre erfaring til medvirkning, og at de derfor også blir mer tilbakeholden og krever mer spesifikke rammer og mål for opplegget. De har imidlertid gått et inntrykk av at forslagsstillere har vært positive til prosessen, med møter og involveringen som ble gjennomført i sammenheng med større park. Noe man får inntrykk av når Avantor (Informant Avantor, 2021a) i et nytt prosjekt, mer sentralt plassert i Nydalen, har besluttet å anvende en liknende medvirkningsprosess som samarbeidet med park hadde.

Før veilederen til PBE, har Avantor (2021a) et inntrykk av at medvirkningen i stor grad var begrenset til de lovpålagte kunngjøringene og høringer. OBOS (2021) har selv merket skifte i medvirkningspraksisen fra å i hovedsak ofte benyttet seg av kun de lovpålagte, til at man i nyere tid har hatt et ønske om mer medvirkning. Denne endringen virker til å komme av PBEs veileder, og noe før denne. Følgelig mener informanten det er viktig at man tar høyde for dette skiftet når man går tilbake for å se på medvirkningsarbeidet i prosjekter fra denne perioden. Videre legges det til at de selv er positive til å være med på denne utviklingen. Informanten ved Avantor (Informant Avantor, 2021a) mener de har hatt en «a-ha-opplevelse» i tilknytning til hvor stort engasjementet det faktisk har vært på tomten deres, og har totalt inntrykk av at dette har vært positivt for prosjektet og muligheten for å skape samhold i nabolaget. Med PBEs veileder håper de at de som forslagsstillere i samarbeid med planetatene kan tilrettelegge for medvirkning som bringer med seg større engasjement. Denne kan også potensielt skape mer engasjement tidligere i planprosesser, og kan luke bort uoverensstemmelser og misforståelser, ved å avklare rammene for medvirkning tidligere. I helhet vil dette mulig bidra til å tilrettelegge for mer forutsigbare prosesser.

6.3 Hypotese 3: Medvirkning kommer for sent: sett ut fra tidspunkt eller som følge av informasjonsgrunnlaget

6.3.1 Opplevelse av tidspunkt for medvirkning: Avantor og aksjonsgruppen

På direkte spørsmål om medvirkningen i denne planprosessen er kommet tidlig eller sent, sammenliknet med andre prosjekter, svarer informanten ved Avantor (2021a) at det er kommet for sent. Dette sett ut ifra at planforslaget nærmest var klar til å sendes til politisk behandling, men at den i realiteten er blitt startet på nytt. Selve årsaken er vanskelig å avsi, men informanten peker på at det kan komme av at flere vedtatte planer med gjennomgående høy utnyttelse, hvorav de som bor i området kan ha innsett realiteten når en del av disse planene er blitt realisert. En annen årsak kan hvile på kommunedelplanen fra 1990, som etter deres vurdering burde vært revidert tidlig på 2000-tallet for å ha lagt overordnede føringer for den videre utviklingen. At det på denne måten kunne vært mer forutsigbare prosesser for reguleringsplaner, og at man hadde sikret behov for arealer slik som større utearealer. I stedet har utviklingen for Nydalen skjedd gjennom enkeltplaner for enkelttomter. Selv skulle de ønsket at engasjementet og medvirkningen hadde kommet tidligere, og hadde ikke sett for seg det som kom med tiden i denne prosessen.

Erfaringsmessig har det ved behandlingen av reguleringsplaner i Nydalen- og Storo-området fra de siste 5-10 årene vært gjennomgående begrenset engasjement fra nabolaget, og med tilhørende få bemerkninger på planer (Informant Avantor, 2021a). Når Avantor selv hadde sin plan ute på høring i 2017 opplevde de lite engasjement fra nabolaget, til sammenlikning med det større engasjementet ved informasjonsmøte PBE avholdte i sammenheng med utarbeidelse av TOR Nydalen i slutten av mai 2019. Inntrykket til Avantor er at dette møte ble spiren til det gryende engasjementet fra nabolaget. I tillegg var dette i et tidsrom rett før kommunevalget, hvorav naboskapet var flinke til å få politikerne på banen og utfordre dem på spørsmål om park, som i helhet har resultert i bestillingen om større park. Noe som viser at det før valg kan medbringe at politiske føringer endres kraftig (Ibid). Det informanten peker på her kan ses som prinsipper nedfelt i lovforarbeidene til PBL om at planer skal kunne imøtekomme aktuelle utfordringer til enhver tid, løse nødvendige oppgaver, og med skiftende politiske prioriteringer og mål (Ot.prp.nr.32, 2008: 171).

En generell erfaring, sett fra et innbyggerperspektiv (Informant JA til Stor Park i Nydalen, 2021), er at det tidsmessig oppleves for sent å medvirke fordi slike saker allerede har pågått i mange år før den når den offentlige debatten. Dette har vært svært gjeldende i Nydalens som har bygget på rammevilkår satt for kanskje 10-15 år siden, et tidspunkt der det ikke bodde folk der til å medvirke. Videre er det slik at planene er på offentlig ettersyn/høring man klarer å fange at det skjer noe, og da er planene kommet så langt til å kunne gjøre de store grepene. I Nydalen har utviklingstrenden vært omregulering av en og en tomt for å transformere området til en bydel. Utfordringsbildet ved å gi påfølgende enkeltvis uttalelser til hver enkel reguleringsplan gjør det vanskelig å se det i helhet og ta de store grepene. Som Avantor pekte på, oppleves manglende helhetsplan for området som utløsende årsak til de problemene de står ovenfor nå.

6.3.2 Informasjon på hvordan medvirke

I bestilling av oppstartsmøte viser forslagsstiller til at de skal følge en planprosess med de krav til medvirkning som stilles etter PBL (COWI, 2016a). I referatet fra oppstartsmøtet (Plan- og bygningsetaten, 2016c) gis det avslutningsvis en foreløpig plan for videre planprosess (s. 6-7), som viser til forslag for dialogmøter og intensjonen med disse, spesifikke datoer er imidlertid ikke satt, da behovet for flere eller færre møter avgjøres fortløpende. Det gis ikke en oppdatering på hva vurderingen av disse punktene ble, eller om det er gjennomført medvirkningstiltak i tillegg til de lovpålagte.

Etter dialogmøte 1 mellom forslagsstiller og PBE besluttet det at forslagsstiller skal varsle oppstart av planarbeidet (Plan- og bygningsetaten, 2016b: 4). Varslingen (Avantor, 2017) skjer offentlig i Aftenposten 18.november 2016, både i papir- og nettutgave, med kortfattet informasjon om hvem som har prosjektet, prosjektets intensjon og hovedgrep, hvor man kan sende innspill, mulighet til å henvende seg til forslagsstiller ved spørsmål, og at man kan finne utdypende informasjon på Oslo kommunes saksinnsyn på denne saken.

I planprosessen møtte man tilfeller der PBE (Informant PBE, 2021) fikk enkelthenvendelser fra naboer per telefon hvor etaten måtte bidra med folkeopplysning. Dette kunne være i form av å oppdatere hvor man var i prosessen og hva som skjer videre, men også henvendelser tidligere i prosessen med spørsmål om hvordan de kunne medvirke, da de ikke opplevde

gjennomslag hos forslagsstiller. I den anledning kunne veiledningen være en anbefaling å henvende seg til politikerne i bydelen, bydelsadministrasjonen, rådhuset og politikere der, de formelle høringsrundene, osv. Slik veiledning til hvilke kanaler man kan benytte seg til å medvirke ble også gitt i en video publisert på aksjonsgruppens Facebook 23.mai (Ja til Stor Park i Nydalen, 2019a). Personen i videoen, en lokalpolitiker fra bydelen Sagene, viser til hvilke medvirkningsmuligheter folk kan benytte seg av for å ytterligere fremme behovet for park i Nydalen. Blant disse er å påvirke når valgkampen kommer, å gå på åpen halvtime i BU (Bydelsutvalget), lage underskriftskampanje, demonstrasjon ved Rådhuset. Personen avslutter med at selv om planprosessene er kommet langt, er det fremdeles mulig å påvirke saken til å få en stor park.

I kunngjøringen om offentlig ettersyn (Plan- og bygningsetaten, 2017a) får man en kortfattet introduksjon om planforslaget det gjelder og de to planalternativene til PBE. Deretter opplyses det at folk kan uttale seg til planforslaget fram til 02.oktober.2017 ved å følge oppgitte link i dokumentet. Det informeres videre om muligheten til å uttale seg per brev, og at man kan få planforslaget i papirformat, samt hvor man kan hente denne – f.eks. kundesenteret hos PBE, Deichmanske hovedbibliotek, eller opplysningstjenesten hos bydelene Nordre Aker og Sagene. Deretter får man en innføring på hva som skjer videre i saken etter at høringsfristen er gått ut: PBE og forslagsstiller behandler bemerkningene, deretter ta stilling til om planforslag skal endres, oppdatert planforslag sendes inn og PBE skal ta stilling til denne, osv. Når byrådet fatter vedtaket, vil det følgelig bli publisert i Aftenposten og på kommunens nettside. Alle naboer, andre berørte, eller de som har sendt inn bemerkninger vil få skriftlig varsel fra PBE. Deretter avsluttes det med at vedtaket kan påklages. Avslutningsvis inviterer man personer til å ta kontakt per telefon eller mail ved spørsmål generelt til saken. Første innlegg på Facebooksiden tilknyttet Sandakerveien 113-119 kommer 28.november 2017 (Ja til Stor Park i Nydalen, 2017). Her legger de til informasjon på hvor folk kan sende inn sine uttalelser, vedlagt er illustrasjonen av daværende forslag til offentlig grøntareal hvorav gruppen oppfordrer folk til å si sin mening før høringsfristen utløper. Den begrensede høringen starter fra oktober.2019 (Plan- og bygningsetaten, 2019c). Her gis informasjon på at planen har vært på offentlig ettersyn/høring i 2017, men på grunnlag av endringer som følge av bemerkningene og

påfølgende endringer holdes begrenset høring fram til 1.november.2019. Bemerkningene bes rettes til PBE, ved mail skal saksnummer foreligge.

Ved inngått samarbeid mellom de private partene og kommunale etater avholdes de innledningsvis et møte mellom PBE og aksjonsgruppen (Plan- og bygningsetaten, 2020b). I samtalen oppdateres aksjonsgruppen på samarbeidsprosjektet der det utarbeides planforslag med større park, samt at det skal avholdes et informasjonsmøte om kommende medvirkning i denne sammenheng. Aksjonsgruppen gir en oppdatering etter møtet på deres Facebookside 31.oktober (Ja til Stor Park i Nydalen, 2019c), hvorav det informeres om det etablerte samarbeidsprosjektet og at det skal avholdes informasjonsmøte med dem og nabolaget. Ved informasjonsmøte (Plan- og bygningsetaten, 2020a) får deltakerne nærmere informasjon og eksempler på hvordan samarbeidsgruppen har tenkt medvirkningen, hva som allerede er gjort, og en tentativ fremdriftsplan - dette presenteres av konsulenten LÉVA (se:LÉVA, 2020). På møtet deltok aksjonsgruppen, bydelene Nordre Aker og Sagene, og de store sameiene og borettslagene. Som ved forrige møte, legges det ut et innlegg på aksjonsgruppens Facebook (Ja til Stor Park i Nydalen, 2020b) med oppsummering av møtet og at det vil komme en link til den digitale medvirkningen rundt november/desember, og at de vil legge ut denne så snart den foreligger. Nordre Aker Budstikke er på banen og omtaler også informasjonsmøtet og videre prosess (Haga, 2020b).

Ved medvirkningen fungerer nettsiden som en samlingsplattform med inngående informasjon på hva som har ført til samarbeidet, hvem partene er, hva medvirkningen går ut på og hvordan man kan bidra. Nettsiden lanseres 29.november.2020, og starten på medvirkningen til stor park publiseres i et Facebookinnlegg av aksjonsgruppen påfølgende dag (Ja til Stor Park i Nydalen, 2020a). I denne legges det ved tilhørende link til medvirkningsopplegget, og de understreker at fristen er satt til midten av desember og at folk må komme med sine bidrag innen den tid. I kommentarfeltet viser de videre til tilhørende opplegg med fysiske skilt plassert som informasjonspunkter til å kunne gjennomføre hjemmeworkshop, og at disse er plassert langs Sandakerveien 113-119. Lanseringen av medvirkningen fanges opp av Nordre Aker Budstikke (Haga, 2020a) som gir en kort oppsummering av prosessen og samarbeidet, samt forklaring på formålet med medvirkningen, link til nettsiden, samt at disse skiltene har en postkasse hvor man kan hente materiale til hjemmeworkshop.

6.3.3 Informasjonsgrunnlaget til å konstruktivt kunne medvirke: spesifikke eksempler på manglende informasjon

All informasjon tilknyttet saksgangen i denne planprosessen er lagt ut offentlig tilgjengelig på Saksinnsyn på Oslo kommunes hjemmesider. Gjennom prosessen har også aksjonsgruppen, samt aviser slik som Nordre Aker Budstikke, Sagene Avis, Aftenposten, osv., vært med på å formidle saksgangen og milepæler. Informasjonsgrunnlaget har derfor vært omfattende. Likevel er det konkrete tilfeller der det pekes på manglende informasjon som kan ha hatt innvirkning på medvirkningen.

Allerede i presentasjonen ved bestillingen av oppstartsmøte refererer forslagsstiller til sin egen masterplan *Nydalen+ (Avantor et al., 2014)*, som gjentagende kommer i forslagsstillers videre presentasjoner i møter med blant annet PBE, felles dialogmøte, kart- og bestemmelsesmøte, vedtak om offentlig ettersyn, osv. Nydalen+ publiseres imidlertid ikke som et helhetlig dokument på Saksinnsyn, men i f.eks. vedtaket om offentlig ettersyn presenteres forslagsstillers noen av hovedmålene med planen, men det nevnes ikke hvor man eventuelt kan få tak i denne. I intervju med aksjonsgruppen (Informant JA til Stor Park i Nydalen, 2021), sammen med et leserinnlegg publisert i Nordre Aker Budstikke fra Aksjonskomiteen for stor park i Nydalen (2019), ser man at gruppen stiller seg kritiske til at PBE har basert seg på Avantors masterplan, først fordi etaten legger til grunn en privat masterplan som utviklingsverktøy av Nydalen, for det andre, at denne ikke har vært ute på høring eller blitt politisk behandlet. De ble følgelig også overrasket da de selv har prøvd å gå inn i sakene og sett på planene, at de aldri så spor til denne boken. I prosessen har forslagsstiller (Informant Avantor, 2021a) opplevd at aksjonsgruppen aktivt har påpekt at deres masterplan er lagt til grunn av PBE i utviklingen av Nydalen. Informanten ved Avantor (Ibid) mener dette er feil forståelse, da dette er Avantors visjon for utviklingen, og derfor følgelig ikke er blitt politisk behandlet. Masterplanen har imidlertid blitt lagt fram for PBE i dialogprosess i tidligfase hvorav etaten kunne gå gjennom denne og gi påfølgende tilbakemeldinger (Avantor, 2016; Ibid). Avantor legger likevel merke til at noen av punktene de har påpekt i masterplanen er blitt tatt opp i TOR Nydalen (Ibid). Masterplanen Nydalen+ er mulig å finne på Avantors nettside (Avantor.no), under fanen «Eiendom & Prosjekter».

På Saksinnsyn på Oslo kommunes nettside ser man at før avhold oppstartsmøte mellom forslagsstiller og PBE etterspør naboer nordøst for planområdet bedre sol/skygge-analyser for å vurdere konsekvensene av plangrepet og høydene. Etter deres mening, viste de forelagte analysene på dette tidspunktet hovedsakelig selve planområdet, og ikke fulle skyggelengder mot nabobebyggelsen. Dermed gis de ikke anledning til å vurdere plangrepets faktiske konsekvens, og ber dermed om nye analyser som viser fulle skyggelengder, også utover planområdet (Oddum, 2016). I den anledning ser man i område- og prosessavklaringen at PBE krever at forslagsstiller fremlegger sol/skygge-analyser som viser hele slagskyggen, for å vise til konsekvenser for planområdet og omkringliggende eiendommer (Plan- og bygningsetaten, 2016a: 29). Følgelig forhold gjennomgås også med forslagsstiller i oppstartsmøtet. På saksinnsyn ser man at disse analysene fremdeles blir etterspurt av naboer i en uttalelse fra april.2017 (Oddum, 2017). Det vises til flere tidligere uttalelser om behov for sol/skygge-analyser med full skyggelengde, for å kunne vurdere konsekvensene. Det vises til PBEs flere oppfordringer til forslagsstiller, herunder også sett i Dialogmøte 2 – de forventer derfor at dette gjøres. PBE følger opp dette kravet også i kart- og bestemmelsesmøte under punktet «Krav til komplett planforslag» (Plan- og bygningsetaten, 2017c). I mail fra saksbehandler før vedtaket om offentlig ettersyn (Plan- og bygningsetaten, 2017b), etterspørres analysene igjen, men nå tillegges det også mer spesifisert krav til tidspunkt analysene skal vise. Forslagsstiller svarte følgelig at de har tatt dette opp med COBE som er ansvarlig for disse analysene på vegne av forslagsstiller. COBE hadde imidlertid ikke gjennomført og overlevert disse til Avantor pga. stor pågang (COWI, 2017). De endelige sol/skygge-analysene gis i slutten av juni 2017 (COBE Arkitekter, 2017).

I tillegg til etterspørsel av sol/skygge-analyser, etterspørres referater fra flere møter. Blant disse er det særlig bemerkningsmøtet som avholdes desember 2017, som etterspørres av nabolaget, men også forslagsstiller. Den første kommer fra nabolaget øst for planområdet, hvorav det påpekes at møtet er avholdt for 12 dager siden, men at det ikke foreligger et referat tilgjengelig på Saksinnsyn. Dette burde foreligge etter deres forventning, slik at de får innsyn i innholdet før neste dialogmøte avholdes mellom forslagsstiller og PBE (Barth, 2017). 29.januar (Avantor, 2018) etterspør forslagsstiller referater fra to andre møter som ble avholdt for 5 måneder siden, og at det derfor burde foreligge innen rimelig tid etter avholdt møte. De har observert at flere etterspør slike referater. PBE svarer på en henvendelse (Plan- og

bygningsetaten, 2018) som kommer via telefon mars.2018, at etaten for tiden har stor pågang, som medfører at enkelte elementer i prosessen blir liggende, herunder referater. I midten av mai.2018 (Oddum, 2018) peker naboer fra øst på at referatet fra bemerkningsmøtet fremdeles ikke ligger tilgjengelig på Saksinnsyn, samt møter mellom etaten og forslagsstillers advokat i 2017. De har også observert et dialogmøte/workshop avholdt 06.03.2018 mellom forslagsstiller og PBE, hvor det synes til at dette møtet har bygger på bemerkningsmøtet. Det anses derfor utfordrende for offentligheten å følge med på prosessens utvikling når referater ikke gjøres tilgjengelig før neste dialogmøte avholdes. Videre opplever de at nabolagets bemerkninger ved offentlig ettersyn/høring har udokumenterte svar fra forslagsstiller eller at det unngås å svare på disse. Derfor er ikke forholdene fulgt opp, slik det foreligger nå før sett referat fra bemerkningsmøte (Ibid.). I midten av juni 2018 (Grimstad & Barth, 2018) peker en nabo øst for planområdet på at PBE fortløpende burde legge ut referater og kontakt mellom planmyndigheten, forslagsstiller og eventuelt andre aktører. At slik oppholdelse medbringer svekkelse av innbyggers innsynsmuligheter og rettigheter. De opplever at en del kommunikasjon blir publisert offentlig for sent, videre ønsker de at telefonsamtaler som legger til grunn former for avtaler eller forutsetninger også skal legges ut på Saksinnsyn. Referatet fra bemerkningsmøtet blir endelig publisert august.2018, ca 8 måneder etter avholdt bemerkningsmøte.

7 DISKUSJON

I dette kapitlet vil oppgavens forskningsspørsmål bli besvart, hvorav målet er at disse samlet skal kunne belyse problemstillingen. For å kunne gjøre dette vil funn i analysen diskuteres opp mot bakgrunnskapitlet, og oppgavens teoretiske ramme og kunnskapsstatus.

Forskningsspørsmålene har en tematisk inndeling: ulike forventninger til medvirkning, medvirkning etter og utover PBLs minstekrav, og avslutningsvis kort på tidspunkt og deretter informasjonsgrunnlagets innvirkning på muligheten til å konstruktivt medvirke. Hovedvekten av diskusjonen vil som nevnt være på første fase der forslagsstiller alene stod ansvarlig for tilretteleggingen av medvirkning, men korte kommentarer tilknyttet andre fase ved samarbeidet vil gis.

7.1 FS1: Hvordan påvirker ulike forventninger til medvirkning konflikter sent i medvirkningsprosesser?

Hypotesen til assistanse for svar på FS1 var «*Det er ulike forventninger til medvirkning/medvirkningsmulighet*» (Hypotese 1). På dette ser man at de ulike aktørene i caset i stor grad definerer medvirkning som begrep relativt likt. Alle peker på informasjonsinnhenting, mulighet til å komme med innspill og som følge av lovkrav fra PBL. Aksjonsgruppen legger imidlertid til dens overordnede funksjon som en viktig del av demokratiet, hvorav de som innbyggere skal ha mulighet til å medvirke på saker som berører dem. De ulike aktørene viser også til at medvirkning ikke innebærer medbestemmelse, og at endelig beslutning avgjøres politisk. På den annen side vektet medvirkningsmulighetene ulikt, særlig hvilke kanaler for medvirkning som er foretrukket.

Forslagsstilleren mener medvirkningens to funksjoner er å gi mulighet for folk til å komme med innspill og den andre til kunnskapsinnhenting fra brukere og beboere, og de eventuelle behov og ønsker Avantor ikke har plukket opp. I planprosessens første del ser man at PBE i tillegg til informasjonsbiten også innebærer en form for dialog med bydelen, nabolaget og barn/ungdom i området. Dette vises ved deres anmodning til forslagsstiller til å inngå slik kontakt, en praksis etaten har gjort i økende grad med årene. For informanten ved aksjonsgruppen anses de medvirkningsmulighetene som foreligger i planprosesser som begrensende til å medvirke med effekt. At dette kommer av at de formelle kanalene, slik som offentlig ettersyn/høring, kommer for sent eller at deres bidrag gjennom uttalelser ikke gir gjennomslag. Det er derimot de uformelle kanalene som innbyggerforslaget, møter med politiske instanser, sosiale medier eller media som oppleves å gi effekt på planprosessen. Dermed kan man se at de profesjonelle partene i stor grad legger hovedvekten av medvirkningens formål til informasjon og konsultasjon, men hvor PBE har en praksis som også tilsier en form for dialog med sivilsamfunnet. Informanten ved aksjonsgruppen, som representerer et innbyggerperspektiv, mener at medvirkning i større grad gir effekt hvis den også legger seg på dialog eller dagsordensetting.

Som nevnt under den teoretiske rammen i oppgaven, gir minstekravene etter PBL kun kanaler som tilbyr enveiskommunikasjon. Informanten ved aksjonsgruppen har også som nevnt pekt på at disse ikke tilbyr gode nok muligheter for å medvirke med effekt. Det er derimot de

uformelle medvirkningskanalene slik som sosiale medier, mediedekning, kontakt med politikere i åpne halvtimer i BU, møter med PBE, politikere ved Rådhuset, osv., som tilbyr dette, og som anses som foretrekkende kanaler for medvirkning. Disse kanalene tilbyr toveiskommunikasjon, mer utdypet tilrettelegger disse til deliberasjon med mulighet til å virke inn på dagsorden eller planer ved utveksling av argumenter og meninger – en debatt der de som innbyggere også er del av den. For de private aktørene peker de på at det kan være utfordrende for ikke-profesjonelle aktører å skille mellom medvirkning og medbestemmelse. Informanten ved PBE har også vist til at medvirkning ikke nødvendigvis innebærer medbestemmelse. Likevel ser man i analysen at informanten ved aksjonsgruppen, som representerer et innbyggerperspektiv, pekte på utfordringen ved at selv om etatene kan være enige med dem, krever dette politisk vilje og prioritering. For å få politikernes oppmerksomhet og prioritering har de derfor benyttet seg av de uformelle kanalene som et bidrag i den offentlige debatten om byutviklingen i Nydalen, og et pressende behov for større grøntarealer. Bidragene legger seg som sakt på nivå med dialog eller dagsordensetting, og det syner ikke til funn som peker på at de legger seg opp på medbestemmelse. Dermed kan dette illustrere en misoppfattelse om hva de ulike aktørene observerer av hverandre på bakgrunn av motstridende interesser, med fare for å delegitimere deltakernes bidrag. Det dette avsnittet og foregående kan illustrere er de ulike aktørenes ulike forståelse av hva medvirkning skal innebefatte i en planprosess, bekrefter observasjonen Knudtzon (2018) peker til der medvirkning som begrep er uklar som følge aktørers ulike forståelser og forventning. Det vil derfor være interessant å se om PBEs veileder «Medvirkning i innsendte planer» over tiden vil klargjøre dette.

I intervju med informanten ved PBE pekes det på at bemerkninger som korrigerer eller supplerer planinnhold eller analyser anses som positivt, som viser til en praksis der slike tilfeller er mer tydelige å avgjøre. Videre har informanten vist til en interessant utfordring: når de som planmyndighet må endre en vurdering basert på hva lokalsamfunnet mener. Det pekes på at kommunen har overordnede føringer, mål og visjoner, som i tilfeller ikke stemmer med det lokalmiljøet mener er riktig. I slike tilfeller anses det utfordrende å vekte disse hensynene opp mot hverandre, da de har en fungerende funksjon som administrasjon, og ikke er de som vedtar plan. I forarbeidene til PBL nedfelles det at planleggingen er et «redskap for folkevalgte organer til å utforme og virkeliggjøre politiske mål» (Ot.prp.nr.32, 2008: 34). I

forarbeidene tilknyttet formålsparagrafen sies det at loven og dens praktisering i planleggingen skal «*bidra til åpenhet, informasjon og grunnleggende demokratiske prosesser i areal- og byggesaksforvaltningen*» og anses som viktig «*for å aktivisere berørt befolkning og berørte aktører, og bidra til at planer som utarbeides er mest mulig i tråd med ønsker og behov til de som berøres eller har behov for å gjennomføre tiltak eller vern.*» (Ot.prp.nr.32, 2008: 61). Utfordringen informantene ved PBE påpeker viser til et spenningsfelt mellom planlegging som lokalpolitisk redskap på den ene siden, og tanker om deltakerrettigheter byggende på demokratiske prinsipper på den andre siden. Dette bygger oppunder det Falleth og Holsen (2018) påpeker om et vanskelig forhold mellom disse sidene. Videre vises det til lite forskning på dilemmaer som oppstår når ønsker fra befolkningen ikke samsvarer med lokalpolitiske løsninger eller planvedtak fattet av kommunestyret. I dette caset ser vi at informantene finner det utfordrende å vekte lokalmiljøets ønske om at hele tomten skal benyttes til park, men at det på den andre siden ikke er gitt bestilling fra politisk hold om at hele tomten skal reguleres til park eller at kommunen skal innløse denne. Med det som foreligger anses det som mer tydelig i tilfeller hvor bemerkninger supplerer eller korrigerer, enn ved de som mener noe. I det sistnevnte tilfellet kan man derfor møte en potensiell begrensning til hva kommunene kan ta imot av innspill fra medvirkningen. Det ville derfor vært interessant for videre forskning å undersøke praksis og tilfeller der bemerkningen omhandler en mening, og hvor dette ikke samsvarer med overordnede politiske føringer.

Ved samarbeidet benyttes det medvirkningstiltak i tillegg til PBLs minstekrav, og på grunn av COVID-19 måtte de benytte seg av digitale plattformer - liknende den OBOS hadde på Sandakerveien 121. Informantene fra OBOS opplevde den digitale medvirkningen på sin tomt som en god kanal som tilbydde bedre og flere svar, samt at man nådde grupper man vanligvis ikke alltid når. Slik positiv opplevelse har også Avantor hatt, og kan vises til ved at de selv besluttet å skulle benytte slik medvirkning på annen planprosess. Dette belyses videre når informantene ved Avantor mener at digital medvirkning i tidligfase kommer til å spille en større rolle fremover. Med dette kan man anta at bruken av digitale kanaler for medvirkning vil kunne spille en større rolle framover, og at man potensielt bedre kan nå grupper som vanligvis ikke medvirker eller er lette å nå. Det ville derfor vært interessant for videre undersøkelse å se på bruken av digitale plattformer og hvilken effekt dette kan gi på medvirkning i planprosesser.

7.2 FS2: Er minstekrav på medvirkning i PBL nok å hindre konflikter sent i medvirkningsprosesser?

Hypotesen til assistanse for svar på FS2 var «*Det er lite medvirkning utover plan- og bygningslovens minstekrav til medvirkning*» (Hypotese 2). Her ser man at medvirkningen i caset har tatt forskjellige former utover PBLs minstekrav. Likevel ser man et større skille mellom første fasen, fra innsendt plan og før samarbeidet, til andre fase hvor samarbeidet mellom Avantor, OBOS og Oslo kommune var inngått. I første fase stod forslagsstiller alene ansvarlig for medvirkningen. Her ser man at kun minstekravene etter PBL er gjennomført, noe som samsvarer med funn i tidligere forskning av reguleringsplanpraksis med privat forslagsstillere, at medvirkning utover PBLs minstekrav ikke er særlig utbredt i Norge (Falleth & Hanssen, 2017: 196; Hanssen, 2015: 104). Det er først ved inngått samarbeid med de andre partene det benyttes medvirkningstiltak utover minstekravene.

I analysen ser man, i første fase, at rekruttert til medvirkning har skjedd gjennom åpen invitasjon. Ved å ikke benytte seg av tiltak rettet mot spesifikke demografiske grupper, har det skjedd en selvselektering. Dette kan illustreres ved at det påfølgende er kun nabolaget øst/nordøst for planområdet som sender inn bemerkninger i tidlig planutformingsfase, og at uttalelsene peker på direkte konsekvenser plangrepet gir de som naboer. Ved offentlig ettersyn/høring øker antall uttalelser, men også her er det hovedsakelig uttalelser fra nabolaget i det samme området. Når forslagsstiller har benyttet seg av PBLs minstekrav til medvirkning og ikke benyttet seg av målrettet medvirkningstiltak, har den favnet bredt og ikke spesifikt rettet mot avgrensede målgrupper.

I PBLs §5-1 sies det at «*Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge*» (plan- og bygningsloven, 2008). Analysen avdekker at PBE i saken allerede i tidlig utformingsfase, ved område- og prosessavklaringen og oppstartmøtet, anmoder forslagsstiller til å inngå dialog med bydelen (Nordre Aker), barnas representant og naboer for å finne fram til programmeringen av parken/møteplassen, i form av f.eks. medvirkningsmøte. Videre rettes det en særlig oppfordring til å kartlegge barn og unges behov og ønsker for området, og at skolen anses som en god arena for dette. På denne anmodningen svarer Avantor at de er positive til medvirkningsprosesser, men at disse må ses i sammenheng med nivået ved

detaljreguleringen og at de må vurdere ulike former for dette. I analysen ser man imidlertid at dette ikke gjennomføres, og at PBE aldri sikret dette ved å sette krav til forslagsstiller for gjennomføring eller dokumentering. I den forstand har ikke planmyndigheten fullt ut oppnådd deres ansvar eller potensiale som ilegges bestemmelsen og dens forarbeider. Ser man på initiativ fra aksjonsgruppen har de klart å inkludere barn og unge på flere måter: tegne eller illustrere drømmeparken som ble medbrakt på sosialt arrangement, avholde appeller mot politikere, designe park på Minecraft, osv. Ved inngått samarbeid mellom forslagsstillerne og etater fra kommunen ser man en større innsats på å inkludere barn og unge til programmering av park. Blant annet er det benyttet en konsulent med erfaring på medvirkning, og det syner til at medvirkningsopplegget har hentet inspirasjon fra de initiativ aksjonsgruppen har benyttet seg av – slik som å tegne/illustrere sin drømmepark. Videre ønsket arbeidsgruppen et særlig fokus rettet mot å få ungdom i tale. Det er derfor tydelig større innsats rettet mot barn og unge i denne delen, enn ved første fase, og bestemmelsen og dens intensjon er derfor bedre møtt. Dette illustrerer at grupper som krever særlig tilrettelegging ikke uten videre blir sikret av lovkravene. For at dette skal ivaretas henger mye av ansvaret på kommunens rutiner for å aktivt sikre dette fra forslagsstiller.

Forslagsstiller varslet oppstart i Aftenpostens nett- og papirutgave, en avis alminnelig lest i Oslo, men har også en riksdekkende distribusjon. Direkte berørte naboer, gjenboere og andre myndigheter underrettes i tillegg gjennom brev/mail. Det er ikke satt inn andre medvirkningstiltak i tillegg, og dermed imøtekommes kun varslingskravene gitt av PBL. I dette tilfellet styrker det tidligere funn fra Hanssen (2015) om at det nesten utelukkende kun er minimumskravene til varsling som gjennomføres i reguleringsplanleggingen, men særlig hos detaljreguleringer (s. 101). Gjennom planprosessen ser man klart at Nordre Aker Budstikke er lokalavisen for hvor planområdet befinner seg. Ved å legge varslingen i Aftenposten når man en større del av sivilsamfunnet, men skalaen kan dermed bli så stor at planen og dens konsekvenser blir for fjert til at folk skal fatte interesse eller ta ansvar. Hadde man eventuelt benyttet en lokalavis mer avgrenset til der planen har en nærmere effekt med innvirkning på hverdagen, kunne det gitt større sjanse for engasjement fra sivilsamfunnet i Nydalen, i tillegg til tomtens nærmeste naboer. En effekt som ses i caset der aktiviteten fra sivilsamfunnet ved varslingen og fram til offentlig ettersyn er begrenset. Det er først etter varslingen av offentlig ettersyn i 2017 aktiviteten øker betraktelig, overvekten av uttalelsene er imidlertid fremdeles

naboer. Varslingen syner derfor til å ikke godt nok invitere eller engasjere til medvirkning, og er noe Hanssen (2015) også har vist til, og hvor avisen som benyttes til varslingen syner til å kunne ha en innvirkning (s. 101). Funnene i denne oppgaven kan ikke uten videre si at valgte avis til varsling alene har hatt effekt på engasjementet til sivilsamfunnet eller når denne inntreffer, men overstående diskusjon kan tyde til det. Det kunne dermed vært av interesse til videre forskning å undersøke effekten av å varsle i lokalaviser avgrenset til bydeler sett opp mot mer «storskala» avis som dekker byen generelt, ved varsling av oppstart på detaljreguleringsplaner.

I planprosessen ser man at det sikres forhandlinger og deliberasjon mellom forslagsstiller og PBE, noe som følge av PBL §12-8. Her diskuteres og fremforhandles det hva de ulike partene kan tilby hverandre, og hvilke punkter de ikke kan imøtekomme. Dermed ser man at disse profesjonelle aktørene benytter sin ekspertkunnskap til å jobbe sammen rundt planen og dens utfordringer, og fremforhandler avtaler. I disse møtene er imidlertid ikke sivilsamfunnet deltakere, og deres anledning til å fremme behov, ønsker eller meninger tilknyttet plan, skjer hovedsakelig via de lovpålagte kravene som skriftlige uttalelser. Disse blir igjen behandlet enkeltvis, og man ser følgelig at forslagsstiller og PBE videre drøfter disse uttalelsene i påfølgende bemerkningsmøter. At sivilsamfunnet ikke er deltakende i slike forhandlinger mellom forslagsstiller og planmyndigheten samfaller med Knudtzons (2015) funn ved undersøkelse av PBLs lovbestemmelser og handlingstypene forhandlinger, rettighetshevdning og deliberasjon. PBLs minstekrav til varsling og høring/offentlig ettersyn bærer preg av å kun tilby enveiskommunikasjon. I dette caset møter man imidlertid et tilfelle der forslagsstiller deltok på grønn bydelsdag med åpent kontor, som kunne ha tilbydd en anledning til å ta diskusjoner rundt planen for Sandakerveien 113-119 og fremtidige planer for Nydalen – med mulighet for en toveiskommunikasjon. Når aksjonsgruppen sitter igjen med opplevelsen av lite konstruktive diskusjoner, er initiativet til forslagsstiller farget av å kun frembringe informasjon og ikke aktivt tilrettelegge for deliberasjon i form av at andre skal ha mulighet til å påvirke plan. Dette illustrerer derfor at selv om man benytter seg av tiltak som er typisk toveiskommunikasjon med mulighet for deliberasjon, skjer ikke dette automatisk. Dette vil i stor grad hvile på at initiativtaker eller de som deltar må inneha kompetanse og ønske til å gjennomføre det i slik form og grad.

Informanten fra aksjonsgruppen peker på planprosesser som ressurskrevende til å kunne medvirke med effekt, hvorav dette hviler på kompetanse og tid, særlig når utviklingen skjer tomt-vis i Nydalen. Forslagsstiller har opplevd flere tilfeller der de har arrangert informasjonsmøter og hvor det ikke har dukket opp deltakere. I tillegg har de erfart begrenset engasjement fra beboere i Nydalen- Storo-området på reguleringsplaner fra de siste 5-10 årene. I caset opplevde forlagsstilleren engasjementet fra nabolaget som begrenset ved offentlig ettersyn/høring, enn det større engasjementet som oppstod etter informasjons/arbeidsmøtet ved utarbeidelsen av TOR Nydalen. Dette belyser at områder som opplever større utvikling gjennom enkeltplaner, kan bli svært ressurskrevende for innbyggere til å medvirke. Dette kan styrke det Hanssen (2015) har pekt på ved bitvis utvikling i kompakt byutvikling, at dette kan medføre utfordringer for innbyggere til å få oversikt over når de formelt eller reelt kan medvirke (s. 98). Det kan dermed være for mye å forvente at sivilsamfunnet skal sette seg inn og engasjere seg for flere reguleringsaker i området, og klare å se disse i sammenheng. Når man videre får et gryende engasjement ved TOR Nydalen, som tar for seg overordnede grep for Nydalen, kan man få det inntrykket at denne er ressursbesparende for deltakerne ved at de kan medvirke på de overordnede rammene og tillater deltakerne til å se områdets utvikling i sammenheng.

Et interessant poeng fra informanten ved PBE er at forlagsstillere som innehar kompetanse og gode erfaringer på medvirkningsarbeid er mer positivt innstilte til det ved neste planprosess. Hvis forlagsstiller i tillegg har interne rutiner på bred medvirkning, og ser dette som verdifullt, opplever PBE at medvirkning utover minstekravene lettere blir mottatt av forlagsstiller. Generelt sett har OBOS betraktelig mer erfaring på medvirkning enn Avantor på grunn av sine interne rutiner og større prosjekter som Vollebekk, Fornebu, osv, som har gitt de erfaring på medvirkning. Noe man ser ved at OBOS selv gjennomførte medvirkning utover minstekravene gjennom en digital medvirkning i sin planprosess på Sandakerveien 121, eller som kommunerevisjonen avdekket i sin rapport der OBOS Nye Hjem arrangerte opplegg med en skole, barnehage, og en innvandrereforening (2019: 43). Videre opplever PBE at Avantor er mer tilbaketrukket og krever nøyere spesifisering på hva som anbefales eller kreves av dem til medvirkning utover lovkravene. Saken har imidlertid tilbydd Avantor gode erfaringer, noe man kan se ved at de selv har valgt å benytte liknende medvirkning som ved samarbeidet i en ny planprosess i Nydalen. Dermed ser man i dette tilfellet at erfaringer og kompetanse på

medvirkningsarbeid også spiller inn på hvilke medvirkningstiltak forslagsstiller benytter seg av, og villigheten til å gå utover minstekravene.

Avslutningsvis har PBE sagt at denne saken ikke skiller seg ut fra andre saker på denne tiden, når det gjelder å kun følge minstekravene i den første fasen. Et poeng OBOS også har trukket fram under intervju er at man må hensynta de føringene gitt til medvirkningspraksisen som forelå på det tidspunktet medvirkningen ble gjennomført. Når det nå fra rundt 2018-2019 er kommet flere føring fra kommunen for å jobbe mot mer medvirkningsbaserte planprosesser, slik som kommuneplanen av 2018 som peker på nabolagsverdier og medvirkning, veileder på mer medvirkningsbaserte planprosesser med fokus på sivilsamfunnet, samt nytt punkt til oppstartmøte i slutten av 2019 angående medvirkning utover de lovpålagte. Denne oppgaven kan ikke vise hvilken effekt disse nye føringene til kommunen har gitt siden caset startet før den tid, og i ettertid står forslagsstiller i samarbeid med kommunale etater. Derfor kunne det vært et forslag for videre forskning å se på hvilke effekter disse føringene faktisk har hatt på medvirkning i detaljreguleringer med privat aktør som forslagsstiller, alene ansvarlig for gjennomføringen. Hvorpå man igjen kunne sett dette opp mot PBLs intensjoner i forarbeidene om aktiv medvirkning i tidligfase, samt om interessemotsetninger raskere ville blitt avdekket og løst tidligere i planprosesser.

7.3 FS3: Hvordan påvirker tidspunkt for medvirkning og mangel av informasjon/misinformasjon konflikter sent i medvirkningsprosesser?

Hypotesen til assistanse for svar på FS3 var «*Medvirkning kommer for sent: sett ut fra tidspunkt eller som følge av informasjonsgrunnlaget*» (Hypotese 3). I analysen ser man at det ikke er gjennomført medvirkning rettet mot sivilsamfunnet i tidlig utformingsfase. Falleth og Hanssen (2017) avdekker i sin studie at markedsaktørers medvirkning i tidligfase (fra idé til innsendt planforslag) skjer av begrenset grad, og samstemmer med funnene i dette caset. Følgelig er det, som nevnt under FS2, mindre aktivitet fra sivilsamfunnet ved varslingen enn ved offentlig ettersyn/høring i 2017, og saken var nesten klar til å sendes til politisk behandling. Med den påfølgende aktiviteten ved utarbeidelsen av TOR Nydalen og etablering

av aksjonsgruppen og deres initiativ, tok saken en helomvending og ble i realiteten startet på nytt når bestillingen fra byrådet om alternativ med stor park i Nydalen kom. Dette kan vise til pressende behov og ønsker i området som ikke tidlig nok ble avklart, og at medvirkningens tidspunkt derfor er kommet for sent. På informasjonsgrunnlaget ser man i caset at denne forløpende legges ut på Saksinnsyn, men det ses eksempler der informasjonen til å medvirke i første fase kan oppleves noe uoversiktlig, eller at informasjonsgrunnlag ikke offentliggjøres på Saksinnsyn eller kommer sent i prosessen.

Tidspunkt for medvirkning som beskrives i avsnittet over er case-spesifikt, men man kan trekke noen større rammer ut fra funnene. Helt overordnet avdekker man gjennom intervju, at medvirkningen etter lovkravene, herunder offentlig ettersyn/høring, rent tidsmessig oppleves å komme for sent. Grunnlaget for dette kan blant annet vises i intervjuet med aksjonsgruppen, der deres erfaring er at når planen kommer ut i den offentlige debatten (høring/offentlig ettersyn) anses det for sent. Det de legger i dette er at de store rammene allerede er diskutert og satt på dette tidspunktet. Slikt funn vises til av Fallet og Hanssen (2017: 197) der det synes til at høringsperioder anses som egnet i form av økende antall uttalelser, men at denne oppleves å komme for sent i planprosessen til at medvirkningen kan medføre større endringer i plan. At denne medvirkningskanalen kommer for sent pekes også på av Hanssen (2015: 103).

I PBL §5-1 pålegges forslagsstiller å legge til rette for medvirkning, og at planmyndigheten er pliktet å påse dette. Videre i forarbeidene presiseres det at planmyndigheten skal «*sørge for åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i lokalsamfunnet og dialog med organiserte og uorganiserte interesser.*» og ta sikte på «*størst mulig offentlighet og reell medvirkning i planprosessene*» (Ot.prp.nr.32, 2008: 190). Innad denne følger det videre at det tidlig i prosessen skal avgjøres hvordan man skal tilrettelegge for aktiv medvirkning (Ibid.). Ved bestilling av oppstartsmøte signaliserer forslagsstiller at det er PBLs krav til medvirkning som legges til grunn. PBE anmoder i sin område- og prosessavklaring til dialog og informasjonsmøter med en rekke aktører, herunder bydel, nabolag, barn og unge. Anmodningen diskuteres videre ved oppstartsmøte hvor det i referatet gis en tabell med foreløpige planlagte dialog-/informasjonsmøter, men kan justeres etter behov. Forslagsstiller står som ansvarlig, og tidspunkt for disse skal settes etter planpremisses er satt. I prosessen videre i denne første fasen får man ikke videre oppdatering på slik plan, når det skal

gjennomføres eller om det er gjennomført. På denne måten kan man ikke avklare tydelig om det er tilrettelagt for aktiv medvirkning, det blir derfor de formelle kanalene som varsling og offentlig ettersyn/høring eller kontakt med PBE som blir klare medvirkningspunkter. Ved å sette inn forbehold om planavklaringer og at den foreløpige planen kan endres etter behov, gis det mye spillerom til forslagsstiller når PBE ikke setter videre krav eller følger opp. Slike uklarheter for alternativer eller muligheter for å medvirke kan også illustreres der nabolaget kontakter PBE per telefon for veiledning på prosess og medvirkningsmuligheter. Ved inngått samarbeid ble det imidlertid flere oppdateringer på progresjon ved referater fra arbeidsmøtene hvor det ble diskutert medvirkningstiltak. Det ble også avholdt møte med aksjonsgruppen før videre avholdt informasjonsmøte med aksjonsgruppen, bydelen, naboer og partene fra samarbeidet, om kommende medvirkningsopplegg for programmering av park. Videre informering og annonsering av dette ble også gitt ved Facebookinnlegg fra aksjonsgruppen, samt avisinnslag fra Nordre Aker Budstikke. Oppfølgingen og informeringen om hvordan man kunne medvirke fikk dermed klarere rammer ved samarbeidet enn ved første fase. Det er videre et interessant poeng i analysene at aksjonsgruppen hadde en mer positiv opplevelse når de begynte å jobbe med prosessene, i stedet for å jobbe imot og stoppe den. At dette skiftet blant annet kom av å få større forståelse for hvilke kanaler eller instanser man kunne benytte seg av i tillegg til de formelle tillegg til høringsperiodene, f.eks. gjennom møter med PBE. Dette viser at man faktisk må ha forståelse for prosessen og rammene rundt for å benytte seg av dette på en konstruktiv måte snarere enn å bli reaktiv, men også hvor viktig det er å legge klare rammer for medvirkning i planprosesser.

I PBL legges det trykk på universell utforming, tilknyttet medvirkning menes det at alle berørte skal kunne medvirke på likest mulig vilkår. Innad denne nevnes alternativer for de som ikke kan delta direkte, samt at materialet tilhørende plan skal kunne nås både fysisk og elektronisk – ref. forarbeidene til PBL §5-2 tredje ledd. Dette prinsippet ivaretas av minstekravene med pålagte krav til at planmaterialet og varsling blant annet skal formidles både fysisk og i digital form. Dette ses i caset der planmaterialet, møtevirksomhet, analyser, osv., finnes inne på Oslo kommunes Saksinnsyn. Videre skjer varslingen fra Avantor skjer i digital- og papirutgave til Aftenposten. Ved offentlig ettersyn/høringer finnes materialet i begge format, og ved fysisk format er det også tilgjengelig på flere lokasjoner: kontor hos PBE og flere lokale steder i Nydalen – Bydelene Sagene og Nordre Aker, og Deichmanske hovedbibliotek. Dette gjør at

flere kan få tilgang til planmaterialet på flere steder og i ulike formater. I caset har man videre sett at aksjonsgruppen og deres Facebookside har vært viktige formidlere av informasjon på prosessen, arrangementer, medvirkning, TOR Nydalen, osv. Noe også lokalavisen Nordre Aker Budstikke har vært aktiv på i sine oppslag, samtidig har de gitt oppsummering og forklart sammenhengen på ulike momenter i planprosessen og utviklingen i Nydalen. Aksjonsgruppen og media virker derfor til å ha vært viktige i å informere om prosessen generelt, men også til å sette informasjon i sammenheng, informert om medvirkningsmuligheter og fordret til engasjement. Dermed ser man at intensjonen om universell utforming tilknyttet informasjonstilgangen ivaretas i praksis, videre fungerer sosiale medier og media til en videre styrking av slik formidling.

Selv om materialet er omfattende og med tilgang på flere plattformer, er det tilfeller der det uttrykkes manglende eller mangelfull informasjon på planprosessen. Allerede ved tidlig utformingsfase ser man bemerkninger før avholdt oppstartsmøte, at nabolaget nordøst for området etterspør bedre sol/skygge-analyser. Bedre analyser er ifølge bemerkningen ønskelig for å kunne vurdere eventuelle konsekvenser plangrepet, og bygningsmassens høyder kan få for de som naboer. PBE gir følgelig krav til forslagsstiller allerede i område- og prosessavklaring og oppstartsmøte, å stille med analyser som viser fulle skyggelengder. Utover prosessen ser man at disse analysene etterspørres i flere tilfeller fra nabolaget, og at PBE fortsatt stiller krav til nye analyser. Analysene gis til slutt ved ferdigstillingen av planforslaget som senere legges ut til offentlig ettersyn/høring. Selv om nabolaget allerede ved tidligfasen uttrykker at de trenger utbedret analyser, får de ikke disse før planen gjøres klar til offentlig ettersyn/høring. Som nevnt ovenfor oppleves dette tidspunktet for sent, da man kun opplever at mindre detaljer kan endres. Slike erfaringer har også forslagsstiller pekt på, der det er mindre endringer slik som f.eks. som gjøres snarere enn større plangrep. Mulighetene for nabolaget til å konstruktivt medvirke kan ha vært begrensende som følge av sene analyser, men når bemerkningen i hovedsak forholder seg til bygningsmassens høyder og skyggelengder er dette følgelig endringer som erfaringsmessig kan gjøres. På den annen side stiller PBL krav til planbeskrivelse og konsekvenser i §4-2 for planforslag til offentlig ettersyn, herunder skal det inneholde planens formål, virkninger og hovedinnhold, og hvordan denne forholder seg til rammer og retningslinjer befinnende i området. Dermed følger forslagsstiller dette kravet ved f.eks. sol/skygge-analysene, da disse foreligger når

planforslaget legges ut til offentlig ettersyn/høring. Man må derfor vurdere hva bemerkningene uttaler seg om, men ved sene analyser vil den konstruktive medvirkningen følgelig komme sent, og i verste fall medføre konflikt eller forsinkelser i planprosessen.

Som ved sol/skygge-analysene er det flere uttalelser som viser til manglende referater etter avholdt møter, blant disse etterspørres særlig referatet fra bemerkningsmøtet. En av disse knytter seg til unnvikende eller manglende svar på uttalelser de ga ved offentlig ettersyn/høring, og at referatet fra bemerkningsmøtet potensielt kan vise til behandlingen av denne. En annen mener dette kommer for sent og dermed svekker innbyggernes innsynsmuligheter og rettigheter, og gjelder også sen offentliggjøring av korrespondanse mellom forslagsstiller og PBE med forutsetninger og avtaler som legges. Som nevnt har PBL krav til plattform og generelle føringer for informasjonsmengde, men det sies i midlertidig ikke noe spesifikt om tidspunkter for offentliggjøring av informasjonsgrunnlaget i planprosessen. På den annen side nedfelles det i PBLs formålsparagraf at «Planlegging skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter» (plan- og bygningsloven, 2008), og i forarbeidene nedfelles det videre prinsipper for at planprosesser skal sikre åpenhet, informasjon og deltaking fra direkte berørte og andre interesserte» (Ot.prp.nr.32, 2008: 34). Med dette nedfelt i både formålsparagrafen og forarbeidenes prinsipper for planarbeidet, vises det hvor sentralt dette hensynet bør ha. Dermed kan man ut i fra disse fastslå, ved sen publisering av informasjon tilknyttet planen og dens videre behandling av uttalelser eller fastsettelse av videre forutsetninger, som å ikke imøtekomme disse overordnede føringene gitt til planprosesser.

Avantors masterplan Nydalen+ presenteres bruddvis gjennom hele prosessen fra oppstart i 2016, men foreligger ikke som helhetlig dokument på saksinnsyn, og det gis ikke referanse på hvor man kan finne denne. I intervjuet med informanten ved aksjonsgruppen avdekkes det at de først fikk denne framlagt da gruppen var på Rådhuset i 2019. Videre var de overrasket da de ikke fant dokumentet inne på Saksinnsyn. Analysen avdekker følgelig at noen av prinsippene fra masterplanen har blitt benyttet av PBE i utarbeidelsen av TOR Nydalen. Forslagsstillers har erfaringsmessig opplevd lite engasjement fra nabolaget i reguleringsplanprosesser i Nydalen de siste 5-10 årene, samt i denne planprosessen, men at utarbeidelsen av TOR Nydalen har hatt betydelig større engasjement. Som nevnt under FS2, kan dette være begrunnet av et ressursproblemmå for sivilsamfunnet til å medvirke, samt

muligheten til å se de overordnede rammene og området utvikling som helhet. Det kan muligens, som følge av å ikke publisere Nydalen+ som helhet, begrenset deltakernes mulighet til å se denne tomten i helhet med andre prosjekter i området. Selv om Nydalen har vært lidende som følge av manglende overordnet plan, kunne forslagsstiller potensielt fått engasjementet tidligere i egen planprosess ved å aktivt benytte seg av sin masterplan.

8 KONKLUSJON

8.1 Konklusjon

I denne oppgaven har formålet vært å belyse hvorfor det oppstår konflikter sent i planprosesser, selv med krav til medvirkning gitt av PBL. Selv om forarbeidene ilegger ansvar og intensjoner til medvirkning som strekker seg lengre enn lovens minstekrav, gir loven fleksibilitet til å vurdere ved den enkelte plan hva som anses nødvendig, og blir følgende avgjørende for i hvor stor grad den utstrakte intensjonen eller ansvaret oppfylles.

Problemstillingen i denne oppgaven har vært:

Hvorfor dukker det opp konflikter sent i planprosessen, selv med PBLs minstekrav til medvirkningsprosesser?

Denne oppgaven har sett på hvordan samhandling/medvirkning har vært potensiell faktor til konflikt. Herunder har det vært sett på hva de ulike aktørene legger i begrepet medvirkning, benyttelsen av medvirkning etter og utover minstekravene, samt tidspunkt og informasjonsgrunnlaget. Det vil være flere faktorer som virker inn på konflikter i en planprosess, men i tilknytning til samhandling/medvirkning som potensielle drivere har det vist seg å være tilknyttet ulike aktørers ulike forståelse til hva medvirkning innebærer, særlig til *når* medvirkningen kommer, samt hva slags *form for kommunikasjon* denne bærer. Funnet kan dermed sies å styrke poenger Knudtzon (2018) har frembragt i sin doktorgradsavhandling om at de ulike aktørene har ulike ressurser, muligheter og forventninger til å medvirke (Knudtzon, 2018: 44). Samt poenget om at medvirkning som innhold og formidling ikke er klar, da sivilsamfunnet har forventninger om at medvirkningsarbeidet innebærer innflytelse og dialog (2018: 10). Rent praktisk betyr dette at PBLs benyttelse av begrepet medvirkning

ikke gir klare nok føringer for praksisen av hva medvirkning fra sivilsamfunnet innebærer. På den annen side er det kommunens fleksibilitet og ansvar til å avgjøre dette i praksis, noe man ser Oslo kommune har gjort med sin veileder publisert i slutten av 2019. Det ville derfor være interessant for videre forskning å se på effekten denne veilederen har hatt på medvirkningspraksis etter dens publikasjon, og om sivilsamfunnets bidrag har blitt mer tydeligere.

Ved FS1 har særlig Arnsteins medvirkningsstige (1969) vært benyttet til å vurdere hva de ulike aktørene har av forventning til påvirkning ved å medvirke. I funnene har de profesjonelle aktørene pekt på at medvirkning ikke innebærer medbestemmelse, men fra et innbyggerperspektiv synes det ikke til at påvirkningen etter Arnsteins tankegang har vært eneste og sterkt gjeldende. Det virker til at det også spiller inn hva slags kommunikasjons medvirkningen innebærer, samt muligheten for deliberasjon – en plattform for 2-veiskommunikasjon der aktørene er åpne for utveksling av argumenter og meninger. Funnene innebærer at å kun benytte medvirkningsstigen blir for snevert, og i den forstand har kommunikasjonsformer (Münster et al., 2017) og medvirkningsklubben til Fung (2006) vært utdypende til å forstå samhandlingen i medvirkningen.

Ved FS2 ser man blant annet at manglende mulighet til å medvirke på en overordnet plan har spilt en stor rolle, da området med stort utviklingspress og realisering gjennom enkeltplaner har vært uoversiktlig og ressurskrevende for sivilsamfunnet. Noe Hanssen (2015) har pekt på ved utfordringer tilknyttet medvirkning i den kompakte by. Når man da kun kan medvirke på enkeltplaner har det vist seg at tidspunkt for medvirkningen, i tillegg til kommunikasjonsform, har vært viktig. Ved forskning av medvirkningspraksis ved reguleringsplaner med private forslagsstillere har det gjentagende vist seg at flertallet kun følger minstekravene (Falleth & Hanssen, 2017; Hanssen, 2015). Det har videre blitt vist til at sivilsamfunnet opplever de formelle kanalene som lite tilfredsstillende, da disse kommer for sent eller ikke gir gjennomslag. Som følger av dette har man heller benyttet seg av uformelle kanaler, herunder kontakt med politikere, aksjoner, media, osv. for å fremme sine saker (Ibid). Dette er funn som også avdekkes i denne oppgaven, og er blitt nærmere diskutert i foregående kapittel. Et interessant poeng er likevel aktiv bruk av sosiale medier for å få en posisjon som større aktør i planprosessen, og at digitale medvirkningstiltak anses som noe som vil bli mer brukt. For å oppmuntre til medvirkning i tidligfase kan man vurdere varslingsmaterialet i form av f.eks.

hvilken avis som benyttes – i Oslo sitt tilfelle kan man eventuelt også vurdere aviser som leses for bydelene i tillegg til en mer overordnet, mer rettede tiltak til ulike demografiske grupper og informasjonsmøte, bruk av digitale alternativer til medvirkning, tydeligere informasjon på hvordan og når man kan medvirke, ol.

I oppgaven har det dukket opp flere interessante temaer som bør undersøkes nærmere: første temaet kunne vært å studere effekten av manglende områdeplan og dens innvirkning på medvirkning og konflikter, særlig i områder med stort utviklingspress. Det andre temaet er konsekvenser ved spenningsfeltet mellom lokalpolitikk og deltakerrettigheter, men særlig i tilfeller der lokale aktører har en mening som ikke samsvarer med de overordnede lokalpolitiske planer, mål og føringer. I diskusjonsdelen pekes det også på flere punkter man kunne ha undersøkt ved fremtidig forskning, men de overstående virker å være interessant med tanke på konflikter på planfeltet.

REFERANSER

- Aksjonskomiteen for stor park i Nydalen. (2019, 20.08.2019). «Ønsker du park i Nydalen?» – Send inn kommentar til PBE innen fredag. *Nordre Aker Budstikke*. Tilgjengelig fra: https://nab.no/valg-2019/meninger/onsker-du-park-i-nydalen/19.19387?fbclid=IwAR2li2W4OKPTa2_9LQjlkNeOCU2r5ch08bk_b7i9oJIYlogulXrhrqSy2g (lest 27.11.2020).
- Arnstein, S. R. (1969). A Ladder Of Citizen Participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35 (4): 216-224. doi: 10.1080/01944366908977225.
- Augustsen, R. & Birkeli-Gauss, K. (2020). *TETT PÅ FORTETTING - Hvorfor er det så vanskelig?* Augustsen, R. & Birkeli-Gauss, K. (red.). *Våre Steder*, 5.
- Avantor, MAD & COBE. (2014). *Nydalen+*. Tilgjengelig fra: https://avantor.no/wp-content/uploads/2016/05/NYDALEN_low.pdf?957e86&777f8e.
- Avantor. (2016). *Kommentarer til PBEs område og prosessavklaring*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten (20.10.2016).
- Avantor. (2017). *Varslingsmateriale*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten,.
- Avantor. (2018). *Saksnummer 201604130 Sandakerveien 113. Dialogmøte og referater*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten,.
- Avantor. (Udatert). *Kort om Avantor*. Tilgjengelig fra: <https://avantor.no/kort-om-avantor/>.
- Barth, J. (2017). *Regulering Sandakerveien 113-119*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten,.
- Bell, E., Bryman, A. & Harley, B. (2019a). Documents As Sources Of Data. I: Bell, E., Bryman, A. & Harley, B. (red.) *Business research methods*, s. 499-516. Oxford: Oxford University Press.
- Bell, E., Bryman, A. & Harley, B. (2019b). Interviewing in qualitative research. I: Bell, E., Bryman, A. & Harley, B. (red.) *Business research methods*, s. 433-461. Oxford: Oxford University Press.
- Bell, E., Bryman, A. & Harley, B. (2019c). The nature of qualitative research. I: Bell, E., Bryman, A. & Harley, B. (red.) *Business research methods*, s. 355-387. Oxford: Oxford University Press.
- Bell, E., Bryman, A. & Harley, B. (2019d). Research designs. I: Bell, E., Bryman, A. & Harley, B. (red.) *Business research methods*, s. 44-74. Oxford: Oxford University Press.
- COBE Arkitekter. (2017). *Sol- og skyggeforhold: Gunnar Schjelderups vei*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten.
- COWI. (2016a). *Bestilling av oppstartsmøte*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten,.
- COWI. (2016b). *Bestilling av oppstartsmøte*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten, . Tilgjengelig fra: <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016037562&fileid=6260591> (lest 16.04.2021).
- COWI. (2017). *RE: Sak 201604130 - Sandakerveien 113-119 - Spørsmål til reguleringsbestemmelsene og anmodning om supplerende materiale*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten.

- Falleth, E. & Hanssen, G. S. (2017). Medvirkning i planlegging. I: Kristiansen, R., Falleth, E., Nyseth, T. & Aarsæther, N. (red.) *Utfordringer for norsk planlegging: Kunnskap, bærekraft, demokrati*, s. 187-203. Kristiansand: Cappelen Damm Høgskoleforlaget.
- Falleth, E. & Holsen, T. (2018). Introduksjon til norsk planlegging I: Aarsæther, N., Falleth, E., Nyseth, T. & Kristiansen, R. (red.) *Plan og samfunn : system, praksis, teori*, s. 27-43. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Frøyland, C. J. (2019, 01.12.2019). Julegrantenning på parkeringsplassen i Nydalen. *Nordre Aker Budstikke*. Tilgjengelig fra: https://nab.no/kultur/meninger/julegrantenning-pa-parkeringsplassen/19.20027?fbclid=IwAR2tacwiHYWg8QP6wpk0v0Od3IC1xKluLqMbgqNDOs_gg30ki5T-Y6131EE (lest 10.04.2021).
- Fung, A. (2006). Varieties of Participation in Complex Governance. *Public administration review*, 66 (s1): 66-75. doi: 10.1111/j.1540-6210.2006.00667.x.
- Gramstad, I. H. (2021). *Portaler som verktøy for innbyggermedvirkning: En studie av E16portalen* Ås: Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Fakultet for Landskap og Samfunn, Institutt for by- og regionplanlegging. Upublisert manuskript.
- Grimstad, E. & Barth, J. (2018). *Uttalelse: Reguleringsplan for Sandakerveien 113-119*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten.
- Haga, K. T. (2020a, 02.12.2020). Nå har du sjansen: Hva vil du si og mene om en park her? *Nordre Aker Budstikke*. Tilgjengelig fra: https://nab.no/nyheter/eget-nettsted-for-park-i-nydalen/19.22507?fbclid=IwAR2BimS9bRdENn7mYg_vum2flsN80v2CkVIEeReXufCyFRAMMIm2NcjK3GA (lest 10.05.2021).
- Haga, K. T. (2020b, 09.11.2020). Snart kan du komme med innspill til parken. *Nordre Aker Budstikke*. Tilgjengelig fra: <https://nab.no/nyheter/snart-kan-du-komme-med-innspill-til-parken/19.22294?fbclid=IwAR0uQYQVf4J7QtBczfD-4TSBUfMUXckiTJKzQertTZhQhVCC6djONdJbbXE> (lest 10.05.2021).
- Hanssen, G. S. (2015). Medvirkning i planleggingen av den kompakte by - Hvordan er praksis? I: Hanssen, G. S., Hofstad, H. & Saglie, I.-L. (red.) *Kompakt byutvikling : muligheter og utfordringer*, s. 97-113. Oslo: Universitetsforl.
- Holth, F. & Winge, N. K. (2019). Introduksjon. I: Holth, F. & Winge, N. K. (red.) *Plan- og bygningsrett : kort forklart*, s. 21-33. Oslo: Universitetsforlaget.
- Informant Avantor. (2021a). *Digitalt intervju med infromant ved Avantor* (08.02.2021).
- Informant Avantor. (2021b). *Mailkorrespondanse med infromant ved Avantor* (22.03.2021).
- Informant JA til Stor Park i Nydalen. (2021). *Digitalt intervju med infromant ved aksjonsgruppen Ja til Stor Park i Nydalen* (13.02.2021).
- Informant OBOS. (2021). *Digitalt intervju med infromant ved OBOS* (22.02.2021).
- Informant PBE. (2021). *Digitalt intervju med infromant ved PBE* (18.03.2021).
- Ja til Stor Park i Nydalen. (2017). *Illustrasjonen viser Avantor AS sin foreslåtte park mot Sandakerveien*. . Vi mener fremtidens familier, enslige, studenter og eldre i Nydalen vil ha behov for en mye større park enn dette. Det er ennå ikke for sent! Si din mening FØR 5. desember her: postmottak@pbe.oslo.kommune.no + kopi til marthe.stiansen@pbe.oslo.kommune.no FOTO: COBE Arkitekter: Facebook.
- Ja til Stor Park i Nydalen. (2019a). *Det er overhodet ikke for sent å få til en stor park i Nydalen. Det er NÅ det er mulig å påvirke politisk: Gå på åpen halvtime i bydelsutvalget (BU), lage underskriftskampanjer, organisere demonstrasjon*: Facebook.
- Ja til Stor Park i Nydalen. (2019b). *ETTERLYSNING: Hvordan ser din drømme-park ut?* : Facebook.

Ja til Stor Park i Nydalen. (2019c). *Her kommer en oppdatering på status på parksaken i Nydalen*. Kommunen har nedsatt en arbeidsgruppe med Plan- og bygningsetaten, Oslo kommune, Bymiljøetaten i Oslo kommune, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Oslo kommune OBOS og Avantor for å etablering av stor park i Nydalen! Kommende uke skal disse ha møte med aksjonsgruppen og velforeninger i Nydalen og informere om medvirkningsprosessen de legger opp til.

Sist uke hadde Aksjonsgruppen et planleggingsmøte med PBE og referatet fra det ligger linket til her, og gir en del informasjon, blant annet følgende:

"Aksjonsgruppen mener at den beste løsningen for en større park i Nydalen vil være å bruke hele Sandakerveien 113-119 til park. Kommunen kan eventuelt kompensere Avantor med høyere utnyttelse i Vitaminveien 5B, sekundært på Avantors tomter i Gjerdrums vei hvis Vitaminveien 5B eksempelvis blir brukt til videregående skole. Aksjonsgruppa mener at en høyere bygningsmasse mot ring 3 på Vitaminveien 5B, kan skjerme Nydalens befolkning mot luft og lydforurensning, slik eksempelvis SiOs studentboliger i Gunnar Schjelderups vei 13 fungerer i dag."

<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/docdet.asp...> Facebook.

Ja til Stor Park i Nydalen. (2020a). *Arbeidet med utformingen av parken i Nydalen starter nå*.

Hvordan ser din drømmepark i Nydalen ut? 🚧 ? 🧑 ? ⚽ ? 🏠 ? 🌻 . Kom med dine ønsker i medvirkningsprosessen her ? : <https://www.parknydalen.no/> . Frist i midten av desember: Facebook.

Ja til Stor Park i Nydalen. (2020b). *HVA SKAL PARKEN INNEHOLDE?* I dag har Aksjonsgruppen deltatt på møte med Avantor, OBOS, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Plan- og bygningsetaten og velforeninger i Nydalen om fremdrift for parkplanene??. I november/desember kommer en digital medvirkningsprosess der DU kan si din mening om hva parken skal inneholde?. Vi håper at alle, og ungdommer spesielt, vil benytte denne sjansen. Vi deler link så snart den kommer. (? LÉVA Urban Design AS, som også var med på møtet): Facebook.

Ja til Stor Park i Nydalen. (2020c). *Vi HAR EN LANSERING*. I påvente av park, har vi ved hjelp av Skogliv fått etablert et trygt område i #Minecraft hvor barna kan bygge parken - sjekk denne Youtube-videoen, og vis barna ved å gå inn på server skogliv.no i spillet

<https://www.youtube.com/watch?v=b6jzOTXLLtA>: Facebook.

Johannessen, A., Christoffersen, L. & Tufte, P. A. (2011a). Datareduskjon, analyse og fortolkning av kvalitative data. I: Johannessen, A., Christoffersen, L. & Tufte, P. A. (red.) *Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag*, s. 185-193. Oslo: Abstrakt forl.

Johannessen, A., Christoffersen, L. & Tufte, P. A. (2011b). Evaluering av kvalitative undersøkelser. I: Johannessen, A., Christoffersen, L. & Tufte, P. A. (red.) *Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag*, s. 243-249. Oslo: Abstrakt forl.

Kjeldstad, T. (2019). *Ja til stor park i Nydalen*: Minsak.no. Tilgjengelig fra:

<https://minsak.no/sak/1905> (lest 02.juni.2020).

Kjelstrup, K. A. (2019, 22.08.2019). Her svarer politikerne på kravet om Nydalen-park. *Nordre Aker Budstikke*. Tilgjengelig fra: <https://nab.no/nyheter/valg-2019/her-svarer-politikerne-pa-kravet-om-nydalen-park/19.19404?fbclid=IwAR15I55AXVm-y1iCxMN5fDQe2IUvYgMMGcVd72iD5Vg1s0CqGwkW64QNVck> (lest 10.04.2021).

kjelstrup, K. A. (2020a). *Avantor med gladmelding til parkaksjonen i Nydalen*.

- Kjelstrup, K. A. (2020b, 17. september). Disse fire går sammen for å planlegge stor park i Nydalen. *Nordre Aker Budstikke*. Tilgjengelig fra: <https://nab.no/nyheter/disse-fire-gar-sammen-for-a-planlegge-stor-park-i-nydalen/19.21903> (lest 27.11.2020).
- knudtzon, L. C. (2015). Meningsbrytninger og involvering i planprosesser i et demokratiperspektiv. I: Hanssen, G. S., Hofstad, H. & Saglie, I.-L. (red.) *Kompakt byutvikling : muligheter og utfordringer*, s. 85-96. Oslo: Universitetsforl.
- Knudtzon, L. C. (2018). *Kan vi snakke om medvirkning? : sivilsamfunnets innflytelse og bidrag i reguleringsprosesser*. Ås: Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, Fakultet for Landskap og Samfunn, Institutt for by- og regionplanlegging.
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet. (2014). *Medvirkning i planlegging - Hvordan legge til rette for økt deltakelse og innflytelse i kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven*. moderniseringsdepartementet, K. o.
- Kommuneloven. (2008). *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 22.juni 2018 nr. 83*: Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
- Kommunerevisjonen. (2019). *Medvirkning i reguleringsplaner* rapport 16/2019. Oslo.
- LÉVA. (2020). *Medvirkning Ny park i Nydalen, Arbeidsmøte 5. november, 2020*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten,.
- LÉVA. (2021). *Park i Nydalen - Oppsamling av resultater fra medvirkning*. Tilgjengelig fra: <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2021013613&fileid=9440070> (lest 04.01.2021).
- Münster, S., Georgi, C., Heijne, K., Klamert, K., Noennig, J. R., Pump, M., Stelzle, B. & Meer, H. v. d. (2017). How to involve inhabitants in urban design planning by using digital tools? An overview on a state of the art, key challenges and promising approaches. *Procedia Computer Science*, 112: 2391-2405. doi: <https://doi.org/10.1016/j.procs.2017.08.102>.
- Needham, B., Buitelaar, E. & Hartmann, T. (2018). Law and Legitimacy in Spatial Planning I: Needham, B., Buitelaar, E. & Hartmann, T. (red.) *Planning, law and economics: The rules we make for using land*, s. 138-147. Abingdon, Oxon: Routledge.
- NRK. (2019). *Vil ha ny park i Nydalen*.
- Nyseth, T. & Ringholm, T. (2018). Medvirkning i demokratiske spenningsfelt. I: Hanssen, G. S. & Aarsæther, N. r. (red.) *Plan- og bygningsloven 2008 - En lov for vår tid?*, s. 259-275. Oslo: Universitetsforlaget.
- OBOS. (Udatert). *En av Nordens største boligbyggere - OBOS er Norges største boligbygger og en av de største i Norden*. Tilgjengelig fra: <https://nye.obos.no/dette-er-obos/historien-om-obos/>.
- Oddum, C. (2016). *Til MPS komiteens medlemmer; Sak: utbygging av T-bane tomte i Nydalen; skyggekart/solforhold*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten,.
- Oddum, C. (2017). *Uttalelse til saknr.201604130, Sandakerveien 113 – 119* Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten,.
- Oddum, C. (2018). *Manglende møtereferat og manglende svar på bemerkninger til offentlig høring, saknr.201604130 Sandakerveien 113-119*. Saksinnsyn sak 201604130: Plan- og bygningsetaten.
- Olsen, A. S., Felbinger, C., Poupin, P. & Hurnikova, V. (2019). *The Participation Room - A cross sector workshop on public participation* Upublisert manuskript.
- Oslo kommune. (2016). *Sandakerveien 113 - 119 - Planforslag etter offentlig ettersyn - Boliger, kontorer og forretninger*. Tilgjengelig fra: <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/casedet.asp?caseno=201604130&wfI=N&Dateparam=02/03/2021&sti=> (lest 15.04.2021).

- Oslo kommune. (2018). *Vår by, vår framtid: Kommuneplan for Oslo 2018 - Samfunnsdel med byutviklingsstrategi*.
- Oslo kommune. (Udatert-a). *Bymiljøetaten*. Tilgjengelig fra:
<https://www.oslo.kommune.no/etater-foretak-og-ombud/bymiljoetaten/>.
- Oslo kommune. (Udatert-b). *Byutviklingsutvalget*. Tilgjengelig fra:
<https://www.oslo.kommune.no/politikk-og-administrasjon/politikk/bystyret/bystyrets-utvalg/byutviklingsutvalget/>.
- Oslo kommune. (Udatert-c). *Eiendoms- og byfornyelsesetaten*. Tilgjengelig fra:
<https://www.oslo.kommune.no/etater-foretak-og-ombud/eiendoms-og-byfornyelsesetaten/>.
- Oslo kommune. (Udatert-d). *Plan- og bygningsetaten*. Tilgjengelig fra:
<https://www.oslo.kommune.no/etater-foretak-og-ombud/plan-og-bygningsetaten/>.
- Oslo kommune. (Udatert-e). *Slik styres Oslo*. Tilgjengelig fra:
<https://www.oslo.kommune.no/politikk/slik-styres-oslo/#gref>.
- Ot.prp.nr.32. (2008). *Ot.prp.nr.32 (2007–2008) Om lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (plandelen)*: Miljøverndepartementet.
- Plan- og bygningsetaten. (2015). *BU 16-6 Storo og Lillo - tiltaksliste for offentlige rom*.
- Plan- og bygningsetaten. (2016a). *Sandakerveien 113-119, Nydalen/Storo, Plan- og bygningsetatens område- og prosessavklaring til oppstartmøte*. Saksinnsyn Sak 201604130. Tilgjengelig fra:
<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016115835&fileid=6575366>.
- Plan- og bygningsetaten. (2016b). *Sandakerveien 113-119, Nydalen/Storo, Referat fra dialogmøte 1, tema: hovedgrep*. Saksinnsyn sak 201604130.
- Plan- og bygningsetaten. (2016c). *Sandakerveien 113-119, Nydalen/Storo, Referat fra oppstartsmøte*. Saksinnsyn sak 201604130.
- Plan- og bygningsetaten. (2017a). *Kunngjøring om offentlig ettersyn: forslag til detaljregulering av Sandakerveien 113-119, Nydalen/Storo til boliger med mer*. Saksinnsyn sak 201604130.
- Plan- og bygningsetaten. (2017b). *Sak 201604130 - Sandakerveien 113-119 - Spørsmål til reguleringsbestemmelsene og anmodning om supplerende materiale*. Saksinnsyn sak 201604130.
- Plan- og bygningsetaten. (2017c). *Sandakerveien 113-119, Nydalen/Storo, Referat fra kart- og bestemmelsesmøte*. Saksinnsyn sak 201604130.
- Plan- og bygningsetaten. (2018). *Svar på deres henvendelse om møtoreferat*. 201604130. Saksinnsyn sak 201604130.
- Plan- og bygningsetaten. (2019a). *Høring av tiltaksliste for offentlige rom i Nydalen*.
- Plan- og bygningsetaten. (2019b). *Medvirkning i innsendte reguleringsplaner - En veileder for forslagsstillere og fagkyndige*. bygningsetaten, P.-o. Oslo: Oslo kommune.
- Plan- og bygningsetaten. (2019c). *Varsel om begrenset høring - Sandakerveien 113 - 119*. Saksinnsyn sak 201604130.
- Plan- og bygningsetaten. (2020a). *Sandakerveien 113-119 og 121, Nydalen, Referat fra informasjonsmøte om prosessen med stor park i Nydalen*. Saksinnsyn sak 201604130.
- Plan- og bygningsetaten. (2020b). *Sandakerveien 113-119 og 121, Nydalen, Referat fra møte med Aksjonsgruppa «Ja til stor park i Nydalen»*. Saksinnsyn sak 201604130.
- Plan- og bygningsetaten. (2020c). *Sandakerveien 113-119 og 121, Nydalen, Referat fra møte om større park med forslagsstillerne*. Saksinnsyn sak 201604130.

- plan- og bygningsloven. (2008). *Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) av 27.juni 2008 nr. 71.*
- Ringholm, T. & Hanssen, G. S. (2018). Medvirkning i lokal planlegging I: Aarsæther, N., Falleth, E., Nyseth, T. & Kristiansen, R. (red.) *Plan og samfunn : system, praksis, teori*, s. 191-210. Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Ringholm, T. & Nyseth, T. (2018). Medvirkning. I: Hanssen, G. S. & Aarsæther, N. r. (red.) *Plan- og bygningsloven 2008 - Fungerer loven etter intensjonene?*, s. 317-332. Oslo: Universitetsforlaget.
- Schmidt, L., Guttu, J. & Knudtson, L. C. (2011). *Medvirkning i planprosesser i Oslo kommune*: Oslo: Norwegian Institute for Urban and Regional Research.
- Aarsæther, N. (2018). Plan- og bygningsloven 2008 - "I et nøtteskall". I: Hanssen, G. S. & Aarsæther, N. r. (red.) *Plan- og bygningsloven 2008 - En lov for vår tid?*, s. 37-47. Oslo: Universitetsforlaget.

FIGURLISTE

Figur 2: Hanssens (2015: 99) illustrasjon om hvordan PBLs minstekrav til medvirkning plasserer seg på Arnsteins medvirkningsstige.

Figur 2: Viser en oversatt versjon av skjemaet til (Münster et al., 2017), gjort av Gramstad (2021). Skjemaet viser hva slags kanaler og kommunikasjonsformer ulike medvirkningstiltak kan gjennomføres ved.

Figur 5: Bildet viser tomten og bruken av denne. Bilde: (kjelstrup, 2020a)

VEDLEGG

Vedlegg 1: Intervjuguide

Informasjon om informert samtykke

- Del av masteroppgaven min som skal leveres i mai, blir publisert på skolens nettside
- Skal ta opptak av intervjuet for å sikre at jeg gjengir informasjon riktig
- Du skal holdes helt anonym (generelle grupper: privat utvikler, innbygger, kommune) og dataene slettes etter masteren
- Mulighet til å se på hva jeg har hentet ut av intervjuet, kan revidere innhold slik at det stemmer med gitte informasjon/intensjon

Bakgrunn: prosjektet mitt

- Hovedtema for intervjuet er innbyggermedvirkning i et prosjekt som eies av privat utvikler i Oslo kommune.
- Ønsker informasjon om hendelsesforløp i prosjektet, dens ulike aktører. hva slags innbyggermedvirkning, når ulike aktører (innbygger, kommunen eller utvikler) har kommet inn, hvorfor, hva har de bidratt med, hva har skjedd med denne informasjonen. Om det har vært sterke interessenemotsetninger og eventuell håndteringen av denne.

Informere om 3.personsinformasjon

- Trenger ikke 3.personsinformasjon
- Er opplysning om andre enn deg selv, eks navn på enkeltpersoner eller bakgrunnsopplysninger om andre enn informantene selv
- kan også være beskrivelse av spesielle hendelser/situasjoner/historier hvor enkeltpersoner kan identifiseres
- Kan fortelle om andre, men må omtale andre på et generelt nivå (eks på gruppenivå).

Informert samtykke (sikre samtykke og signatur på dokument)

1. Hovedkategorispørsmål: forståelse av begrepet medvirkning

Hva legger du i begrepet «medvirkning»?

- Hva inneholder det?
- Hva utelukker det? / Hva er ikke medvirkning?
- utfordringer?
- Muligheter?
- Hvem/hvor henter du denne inspirasjonen eller avgrensningen fra?
  - Dokumenter, antagelse, erfaring, policy, etc.
- Hva slags forventninger ligger det i dette?
  - til deg eller andre
- Hva slags ansvar ligger det i dette?
  - til deg eller andre

2. Hovedkategorispørsmål: forståelse av stedet

Hvordan vil du definere Nydalen?

- Hva slags sted
- Behov eller ønsker
- Positive sider
- utfordringer
- Hva er viktig framover for utviklingen?
  - Er det basert på en tolkning av policy, dokumenter, egen erfaring?
  - (Evt. Følge opp begreper, policy eller dokumenter om det nevnes)

3. Hovedkategorispørsmål: Deres rolle i caset

Hva er din stilling i caset (Sandakerveien 113-119)?

- Hvem er du i dette caset?

- Ansvar
- Hva har du gjort
- Deltatt på medvirkningsarbeidet?
  - Ofte?
  - Når i prosessen?
- Hvem var del av prosessen?

4. Hovedkategorispørsmål: Prosess og aktører i caset

Hvordan har du opplevd planprosessen på tomten?

- Hvem har vært inkludert?
- Når har de ulike blitt inkludert eller ankommet?
- Hva har de bidratt med?
- Hva slags medvirkning er gjort?
  - Etter minstekravene og utenom?
  - Når kom det utenom? Hvem oppfordret, hvorfor?
  - Har du noe materiale på dette?

Har du opplevd tilfeller med konflikt eller uenigheter?

- Hvordan har dette utfoldet seg / og når?
- Hvordan ble det behandlet?
- Hva kunne/burde vært annerledes?
- Fikk man noe ut av konflikten/uenigheten?
- Er dette caset vanlig sammenliknet med andre prosjekt de har erfart?
  - Har det vært mer eller mindre fokus på medvirkning?
  - Har medvirkning kommet tidlig/sent?
  - Mer oppmerksomhet/interessemotsetning eller ikke?

Aksjonsgruppe – spørsmål (tilleggsspørsmål)

- Hva var årsak til at større park kom på agendaen?
  - o Hvem?
  - o Når?
- Hva var grunnen til å danne denne aksjonsgruppen?

OBOS– spørsmål (tilleggsspørsmål)

- Hva var årsaken til samarbeidet om planforslag til ny stor park i Nydalen?
  - o Når?
  - o Hvem har vært pådriver for dette?
  - o Hvem har vært inkludert i denne? (dere og lokale)
  - o Hva har de bidratt med?
  - o Har dette hatt en effekt?
- Har det vært noen sterke interessemotsetninger?
  - o har dette resultert eller endret noe? (eks endret deres syn, utforming, osv?)

5. Hovedkategorispørsmål: Kanaler ved medvirkning og innvirkning på plan

Hva anser du som viktige kanaler for god medvirkning med mulighet til innvirkning på plan?

- o Føler du media eller digitale kanaler har stor innvirkning? Eller formelle kanaler?

Avslutning:

Er det noe mer du kan fortelle om det vi har snakket om i dag?

Er det noe du mener jeg ikke har spurt deg om enda som er viktig å få med? Eller som jeg burde se/lese videre på?

Takk for intervjuet.

- Kan jeg henvende meg til deg senere, hvordan?
- Informere om hvordan personen kan nå meg

- Ønsker de å se på innholdet fra intervjuet? Nevne eventuell frist for dette
- Takk for tiden, veldig interessant og viktig for meg!

Vedlegg 2: Informasjonsskriv og informert samtykke

Vil du delta i forskningsprosjektet

Konflikt sent eller etter endt planprosess:

Avgrensningen av *medvirkning* og forståelsen av interessemotsetninger i privat reguleringsplanprosess på Avantors tomt på Nydalen i Oslo kommune

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å bistå masteren med informasjon om den formelle planprosess på Sandakerveien 113-119 angående medvirkning. I dette skrivet gir jeg deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med prosjektet er å få større forståelse for innbyggermedvirkning og planprosesser hvor prosjektet er eid av privat utvikler. Videre forstå hvilke interesse motsetninger som befinner seg i valgte case, hvordan og når de er oppstått, samt hvordan disse er blitt behandlet og eventuelt hatt innvirkning eller ikke. Generelt få innblikk i medvirkning i planprosess og erfaringer fra denne.

Studiet ønsker å se på følgende problemstilling:

Hvorfor finnes det tilfeller med konflikt sent eller etter endt (formell) planprosess?

Og med følgende forskningsspørsmål:

FS1: Hvor settes grensen for det som kan defineres som medvirkning i planprosess?

FS2: Hvordan er medvirkningsprosessen og interesseavveininger/konflikt håndtert?

FS3: Har medvirkningen, eventuelle konflikter, eller bruk av uformelle medvirkningskanaler påvirket plan?

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), Institutt for by- og regionplanlegging er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du har vært del av planprosessen, eller del av medvirkningsarbeidet, eller en gruppe som er tilknyttet caset jeg skal undersøke. 4-6 andre er planlagt å bli kontaktet med bakgrunn av tilknytningen til caset.

Hva innebærer det for deg å delta?

Deltakelsen skjer i form av et intervju.

Målet er å innhente data tilknyttet caset (Sandakerveien 113-119) jeg skal se på for å forstå medvirkningsarbeidet og den formelle planprosessen. Jeg ønsker deres erfaring og oppfatninger på dette feltet.

Intervjuet antas å vare til inntil 1 time, mest sannsynlig én gang, eventuell oppfølging vil bli spurt om.

Intervjuet er semistrukturert så det vil være noen ferdige spørsmål, men hvor du skal få snakke fritt rundt temaet. Noen av hovedtemaene vil være forståelse av begrep og erfaringer rundt håndtering av innbyggermedvirkning og planprosessen til caset.

Svarene dine vil bli tatt opp i form av lydopptak (hvis via person)/videopptak (hvis via nett) som senere blir transkribert og anonymisert.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg har fortalt om i dette skrivet. Jeg behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

De som vil ha tilgang til min studie og dets materiale er min masterveileder og meg selv.

Tiltakene jeg gjør for å sikre at ingen uvedkommende får tilgang til personopplysningene er

- Anonymisere informasjonsinnholdet slik at ingen informasjon kan lede direkte til deg
  - o Ikke nevne navn, stilling, ol. kun hvilken generell gruppe: eks innbygger, kommune, utvikler, osv
- Lagre data på forskningsserver som kun blir tilgjengelig for meg selv og veileder. Disse lagres på en server via mitt universitet (NMBU) og krever tofaktorautentisering for adgang.

Du vil ikke kunne gjenkjennes i publikasjon, da alt blir helt anonymisert. De opplysninger som vil bli publisert er hvilken generell gruppe du tilhører og synspunkt eller tanker rundt planprosessen til caset.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene/koblingsnøkkel anonymiseres når oppgaven er godkjent, noe som etter planen er 15.august.2021. Personopplysninger og eventuelle opptak ved prosjektslutt vil slettes.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,

- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra *NMBU – institutt for by- og regionplanlegging* har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

Prosjektansvarlig: Melissa Anna Murphy, +4767231215,

melissa.murphy@nmbu.no

Prosjektgjennomførende: Anita Swan Olsen, +4794831879, anita.swan.olsen@nmbu.no

Vårt personvernombud: Hanne Pernille Gulbrandsen, +4740281558,

personvernombud@nmbu.no

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Melissa Anna Murphy
(Prosjektansvarlig og veileder)

Anita Swan Olsen
(Prosjektgjennomførende og student)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet «Konflikt sent eller etter endt planprosess», og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju med lyd-/filmopptak

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

---

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

Vedlegg 3: Planprosessen Sandakerveien 113-119

Når	Hendelse	Hva
10.2015	Dialogprosess i tidligfase	I 2015 viser Avantor til et plankonferansemøte (avholdt 30.10.2015) hvor PBE i den anledning fikk kjennskap til eiendommens hovedgrep og Avantors masterplan Nydalen+, som legger til rette for at deres egne eiendommer i samarbeid med andre store grunneiere skal «kunne ivareta langsiktige og prosjektovergripende behov for nye bymessige sammenhenger i Nydalen-Storo-område» (Avantor, 2016: 1).
18.03.2016	Mottatt sak og bestilling av oppstartsmøte	PBE mottar saken til forslagsstiller. COWI bestiller oppstartsmøte på vegne av Avantor.
09.09.2016	PBEs område- og prosessavklaring til oppstartsmøte	PBEs område- og prosessavklaring til oppstartsmøte. Denne er ikke offentlig tilgjengelig på dette tidspunktet.
	Forhåndsuttalelser	PBE mottar forhåndsuttalelser til oppstartsmøtet som skal avholdes mellom PBE og forslagsstiller. Uttalelsene sendt inn fra naboer og Bydel Nordre Aker baserte seg på høyder og dens innvirkning på solforhold, ikke tilfredsstillende sol/skyggeanalyser fra forslagsstiller,

		andre planmessige forutsetninger for å oppnå en realistisk plan, og Oslopakke 3 om en avkjørsel ¹ .
20.09.2016	PBEs område- og prosessavklaring	PBEs område- og prosessavklaring til oppstartsmøte. Er offentlig tilgjengelig på saksinnsyn nå ² .
29.09.2016	Oppstartsmøtet avholdes	PBE har vurdert innsendt forslag, og vurderer å stille egne planforslag, men er ikke avklart på dette tidspunktet. Etter avholdt oppstartsmøte blir det klart at Avantor skal innlede et samarbeid med OBOS som har naboeiendommen i nord, Sandakerveien 121 (trykkeritomta), for å sikre gode overganger i prosjektene ³ . Forslagsstiller pålegges å gi sol/skygge analyser som viser konsekvensene for planområdet og tilgrensende naboer, krever full skyggelengde dekt i analysen. Referatet publiseres offentlig 10.11.2016 ⁴ .
03.11.2016	Dialogmøte 1: Vurdering av hovedgrep	PBE og Avantor ser på plangrepet etter tilbakemeldingene fra område- og prosessavklaringen fra PBE. Etter dette møtet besluttet det at forslagsstiller skal varsle oppstart av planarbeidet. Referatet publiseres offentlig 08.12.2016 ⁵
18.11.2016	Varsling av oppstart av planarbeid	Igangsetting av planarbeidet ble kunngjort 18.11.2016 i Aftenpostens papir- og nettutgave ⁶ . Grunneiere og andre rettighetshavere er varslet ved brev datert 17.11.2016.

¹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016053042&fileid=6310812>;
<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016053457&fileid=6312070>;
<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016064401&fileid=6345427>;
<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016068577&fileid=6386016>

² <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016113048&fileid=6575366>

³ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016113093&fileid=6562074>

⁴ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016113093&fileid=6562074>

⁵ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016136604&fileid=6646730>

⁶ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017050793&fileid=7055877>

	Forhåndsuttalelser	Kommer inn uttalelser fra naboer <ul style="list-style-type: none"> - Sameiet Nydalen Kvarter v/Kvale Advokatfirma DA - Sameiet Gunnar Schjelderups vei 15 & 23 Uttalelser fra Bydel Nordre Aker og Bydel Sagene Uttalelsene blir oppsummert i dialogmøte 2 om forhåndsuttalelser avholdt 13.12.2016, referat publisert offentlig 25.02.2017 ⁷ .
02.12.2016	Felles dialogmøte	Det avholdes et felles dialogmøte mellom PBE, Avantor og OBOS. Hensikten med møtet var å se på overgangen mellom tomtene til Avantor på Sandakerveien 113-119 og OBOS på Sandakerveien 121 (trykkeritomten, beliggende nord for Avantor tomt). Referat publiseres offentlig 19.01.2017 ⁸
13.12.2016	Dialogmøte 2: Forhåndsuttalelser	PBE og Avantor går gjennom forhåndsuttalelser etter varslingen, med gitte foreløpige svar til disse. Referat publiseres offentlig 13.12.2016 ⁹ .
28.02.2017	Kart- og bestemmelsesmøte	Møte mellom PBE og forslagsstiller for å sikre at forslagsstillers intensjoner er sikret gjennom reguleringskart og tilhørende bestemmelser, samt at disse er juridisk realiserbare. I dette møtet vurderer de ikke planforslaget. Referat publiseres offentlig 29.03.2017 ¹⁰
07.03.2017	Dialogmøte 3: PBEs planalternativer	I møtet mellom PBE og forslagsstiller presenterer PBE to alternativer til lokalisering av park på tomten, en mot Gunnar Schjelderups vei og en mot Sandakerveien.

⁷ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016149891&fileid=6733157>

⁸ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016149916&fileid=6733255>

⁹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2016149891&fileid=6733157>

¹⁰ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017008936&fileid=6951656>

		<p>Alternativene til PBE vil komme i tillegg til forslagsstillers planalternativ, når det legges ut til offentlig ettersyn.</p> <p>Referat publiseres offentlig 29.03.2017¹¹</p>
06.04.2017	Planforslag mottatt/utarbeidet	<p>PBE har mottatt planforslag med tilhørende reguleringsplan, planbestemmelser, planbeskrivelse, forslagsstillers kommentarer på forhåndsuttalelser, varslingsmaterialet.</p>
	Uttalelser før offentlig ettersyn	<p>Naboer sender inn uttalelser før offentlig ettersyn</p>
20.06.2017	Sol/skygge analyser fra COBE	<p>COBE sender over sol/skygge analyse på vegne av Avantor til PBE som dekker full skyggelengde mot Gunnar Schjelderups vei¹²</p>
22.06.2017	Møte 2 om PBEs alternativer	<p>Møte mellom PBE og forslagsstiller. Forslagsstiller mener PBEs to alternativer ikke er forsvarlig økonomisk, og man ser på det lovlige og planmessige hjemmelen til å kreve til sammen 4,5 daa park/grønn møteplass. Hjemmelen vises til nå, men også ved tidligere anledninger.</p> <p>PBE viser til at det ikke er hjemmel til å kreve 2 daa park etter kommuneplanen, men at dette kravet kommer som følge av TOR Storo/Lillo. Nydalen og tomten faller inn under her, og det er mangel på park i området sett mot områdets utvikling med mer boligformål.</p> <p>Referat publiseres offentlig 22.11.2017¹³</p> <p>Vedtaket om offentlig ettersyn ble bestemt utsatt (til 14.august) av Avantor for å diskutere PBEs adgang til å stille de nevnte krav til 2 daa park¹⁴.</p>

¹¹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017033415&fileid=7003698>

¹² <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017090754&fileid=7262874>

¹³ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017090754&fileid=7262874>

¹⁴ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017096886&fileid=7279360> ;
<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017096522&fileid=7278635>;

17.07.2017- 16.08.2017	Uttalelser til PBEs to alternativer	To uttalelser til PBEs alternativer fra nabo i Gunnar Schjeldrups vei. Handler om vanskeligheter rundt å lese konsekvensene til disse alternativene da det mangler byggegrenser med tilhørende maks grense for byggehøyder. De etterspør sol/skygge analyser for disse alternativene, noe de tidligere også har gjort ¹⁵ .
11.08.2017	Vedtak om offentlig ettersyn	Planforslaget vedtas å legges ut på offentlig ettersyn ¹⁶ . Alternativ 2 og 3 av PBE er « <i>utarbeidet etter varsling av oppstart av planarbeid, og varsles derfor først nå ved offentlig ettersyn</i> » (s 10 og 12) Alternativ 1 gir 2,6 daa park, til sammen 5 daa med OBOS sin tomt i nord. Er ikke foreslått byggehøyder over 42 meter. Alternativ 2 og 3 gir forslag på 5 daa på tomten alene
21.08.2017	Kunngjøring av offentlig ettersyn	Planforslaget blir kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. Høringsperioden med mulighet til å gi uttalelser til planforslaget spenner fra 21.08.2017-02.10.2017 ¹⁷ .
21.08.2017 til 02.10.2017	Uttalelser ved offentlig ettersyn	De fleste foretrekker alternativ 3 fra PBE. Folk ønsker grøntområder, stiller seg kritisk til den høye utnyttelsen og minskningen av sosiale- og grøntareal. Det kommer også uttalelser etter fristen 02.10.2017
19.09.2017	Møte: Rådet for byarkitekturs møte	Referat publiseres offentlig 03.10.2017 ¹⁸ .

<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017097930&fileid=7282485>;
<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017098019&fileid=7282786>

¹⁵ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017109002&fileid=7334197> ;
<https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017114085&fileid=7346188>

¹⁶ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017077191&fileid=7206085>

¹⁷ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017112277&fileid=7341270>

¹⁸ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017143867&fileid=7437458>

13.10.2017	PBE mottar sak på TOR Nydalen	
10.2017	Arbeidsmøte til TOR Nydalen – Nordre Aker Budstikke dekker saken	Nordre Aker Budstikke plukker opp at det foregår arbeid på analyse av Nydalen, og innledende arbeid på utarbeidelse av TOR Nydalen. Arbeidsmøte mellom PBE, BYM, EBY, Vann- og avløpsetaten, og bydelene Nordre Aker og Sagene. Det var satt i gang en steds- og mulighetsanalyse som følge av Nydalens utvikling, og at kommunen trenger å koordinere utviklingen. Arbeidsmøtet dreide seg om en liste over byromstiltak og vurdering av medvirkning til analysearbeidet ¹⁹ . Dokumenter og referat unntatt offentligheten ²⁰ .
22.11.2017	Aksjonsgruppen oppretter og begynner å poste på deres Facebook-side	De første innleggene til aksjonsgruppen legges ut. Påfølgende legges det ut innlegg med referanse til avisinnslag om behovet om park i Nydalen, og utfordringer med utviklingstrenden med høye utnyttelser og tilhørende bieffekter av dette. På siden publiseres blant annet alt som tilhører saken rundt Sandakerveien 113-119, om hvor man er i prosessen, linker eller adresser til hvor folk kan sende inn uttalelser til saken, eller avisoppslag om saken, osv. ²¹ (Det opprinnelige navnet på gruppen var i starten «La Nydalen få sin Birkelund»)
05.12.2017	Bemerkningsmøte	PBE og forslagsstiller gir en foreløpig vurdering av bemerkningene som kom inn ved offentlig ettersyn. Det skal gis endelig tilsvar til bemerkningene ved innsendelse av endelig planforslag.

¹⁹ <https://nab.no/nyheter/for-forste-gang-vil-kommunen-lage-en-helhetlig-plan-for-området-men-forelopig-erden-hemmelig/19.16040?fbclid=IwAR2t9FE6XP-s26MObtPuMyGpKvRZK9dRNVJgSsbla3GoLOkQZ55qZSbycdQ>

²⁰

https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/casedet.asp?mode=&caseno=201715421&fbclid=IwAR1clQzUTliXdvsByHXb_2EuHTCKRDqqzLNQP005IAUfh9WEYH7rlbYm-gA (se punkt 6 publisert 18.12.2017)

²¹ <https://www.facebook.com/nydalenpark>

		Referat publiseres offentlig 02.08.2018 ²² .
19.01.2018	Sol/skygge analyse fra COBE	PBE etterlyser sol/skyggeanalyser som zoomer ut til å inkludere nabobebyggelsen, og med før og etter det reviderte planforslaget. COBE sender disse analysene på vegne av Avantor ²³
22.02.2018	Dialogmøte etter offentlig ettersyn Revidert alternativ 1	<p>Forslagsstiller viser til endring i planforslaget i alternativ 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utnyttelse er redusert fra 52 000 kvm til 42 000 kvm - Etasjer mot Slipeskivefabrikken redusert fra 12 etg. Til 5 etg. - Fått sol/skyggeanalyse for prosjektet og tilgrensende naboer for nye alternativ 1 (flere tidspunkt og ulike tider på året, viser nåsituasjon uten bebyggelse og situasjon med alternativ 1) - Større park fra 2,6 daa til 4 daa <p>Forslagsstiller gir forslag om at de kan avholde en workshop med PBE for å finne fram til et omforent planalternativ.</p> <p>PBE skal gjøre en vurdering om endringene utløser behov for en ny høringsperiode. Utvidelsen av planområdet utløser minimum en begrenset høring.</p> <p>Referat publiseres offentlig 14.03.2018²⁴.</p>
06.03.2018	Workshop forslagsstiller og PBE	<p>Forslagsstiller og PBE har workshop for å se på muligheten til å finne fram til et omforent planforslag.</p> <p>PBE gir forslagsstiller tilbakemeldinger og revisjonsbehov av det siste utkastet av alternativ 1. Forslagsstiller gjorde dette og sendte inn nytt materiale 11.04.18 og 08.05.2018.</p>

²² <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2017168145&fileid=8039362>

²³ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2018008699&fileid=7644637>

²⁴ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2018021156&fileid=7707850>

16.05.2018	Møte om reviderte alternativ	MER Endringer i plan som diskuteres i møtet krever at forslaget må på ny høring. Når det reviderte forslaget er sendt inn, skal PBE vurdere endringene og bestemmes seg for om det utløser nytt offentlig ettersyn eller begrenset høring. Referat publiseres offentlig 26.09.2018 ²⁵
18.06.2018	Revidert planskisse alternativ 6	Referat ²⁶
26.09.2018	Sak vurdert til politisk behandling	Sak vurdert til 18 ukers frist for oversendelse til politisk behandling ²⁷
29.10.2018	Møte om revidert planforslag (alternativ 6)	Det blir en begrenset høring begrunnet av: FS har gjort ny arealformål o_Torg, men det er ingen praktisk forskjell sett ut fra illustrasjonene. <i>Poenget med torget er å etterkomme Bymiljøetatens bemerkning om atkomst til det offentlige gatetunet og unngå kjøring på det som er regulert til parkareal.</i> Hjørnet på næringsbygget mot Slipeskivefabrikken er trukket helt inntil fortauet, 6 etg. Plasseringen er hørt i PBEs alternativ 3, men kun i 3 etg. <i>Høyden gir større skyggevirking på planområdet enn på omkringliggende bebyggelse.</i> Vurdering om det skal være nytt offentlig ettersyn som følge av utvidelse av planområdet på grunn av omregulering av deler av Nydalen allé. Venter på en trafikkanalyse fra BYM.

²⁵ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2018056221&fileid=7926601>

²⁶ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2018072550&fileid=7983086>

²⁷ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2018114235&fileid=8117976>

		Neste møte blir kart- og bestemmelsesmøte: oppsummere endringer etter offentlig ettersyn på bakgrunn av det FS sender inn som planforslag, og skal avklare endelige høyder Referat publiseres offentlig 23.11.2018 ²⁸
14.01.2019	PBE setter anbefalt maksimal høyde	«vi (PBE) anbefaler at maksimal høyde på planområdet, med unntak av ett enkelt punkt, er 30 meter, da forstått som 8-10 etasjer.» ²⁹
02.02.2019	Møte om Nydalen allé	Møte om trafikksituasjon på stedet, samt forslag til løsninger for trafikk og gang- og sykkelløsninger. Referat publiseres offentlig 26.04.2019 ³⁰
23.05.2019	Møte om offentlige rom i Nydalen	PBE og bydelen Nordre Aker inviterte til åpent arbeidsmøte i forbindelse med utarbeidelse av TOR Nydalen. Temaet for dette møtet var offentlige plasser og byrom i Nydalen. Det jobbes i arbeidsgrupper og det gis mulighet til å komme med innspill ³¹ .
Slutten av 05.2019	Aksjonsgruppen Ja til Stor Park i Nydalen etableres	Resultat av mye aktivitet og utvikling av Nydalen, særlig siden etter etableringen av BI i 2005 og T-banen ett år tidligere, og gjentagende forsøk på å sende uttalelser på nye utbygginger. Dette som bakgrunn, ble utløsende årsak var et medvirkningsmøte med PBE, hvor Avantor var til stede. Var i sammenheng med utarbeidelse av TOR Nydalen, og derfor hvor det var behov for friområder. Resultatet var at deltakende innbyggere følte deres bidrag kun gikk på «pynting», og en gruppe besluttet å gå sammen for å ta tak i prosessen ³² .

²⁸ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2018121088&fileid=8141018>

²⁹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019004157&fileid=8280104>

³⁰ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019047433&fileid=8418925>

³¹ <https://www.facebook.com/events/583462225483743/>

³² (Informant JA til Stor Park i Nydalen, 2021)

02.06.2019	Underskriftskampanjen på minsak.no	Startdato for signering til innbyggerforslag om å sette behovet for stor park i Nydalen på dagsorden ³³ .
06.06.2019	TOR Nydalen lagt ut til offentlig ettersyn	PBE legger TOR Nydalen ut til offentlig ettersyn Mer? https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019075364&fileid=8513382 https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019075364&fileid=8514559
07.06.2019	Aksjonsgruppen initierer medvirkning: tegning/illustrasjoner av ønsket park	7.juni.2019 ³⁴ et initiativ inne på Facebook siden til aksjonsgruppen, hvor aksjonsgruppen etterspør tegninger eller illustrasjoner på en drømme-park på Sandakerveien 113-119. Innlegget har et eksempel på en tegning, og senere kommer det flere forslag.
13.06.2019	Aksjonsgruppen deltar i	Aksjonsgruppen holdt innlegg hos bydelsutvalget i Sagene og Nordre Aker, angående stor park i Nydalen.

³³ <https://minsak.no/sak/1905>

³⁴ [https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/377453516220729?_cft__\[0\]=AZVcFhepTOHNWwR-DkLzBxQA5uxyRjWOnPygh2kZELh1GYdym-3mk48kSVO56vFE0j1jHRp7wO92Ud8ec16hLZakwwL0bCSC62p1Ff3eMG1oVs9ZgzVGu7wdB3b80ATyPu7IONKay_yp50SoNJXhk1U&_tn_=%2C0%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/377453516220729?_cft__[0]=AZVcFhepTOHNWwR-DkLzBxQA5uxyRjWOnPygh2kZELh1GYdym-3mk48kSVO56vFE0j1jHRp7wO92Ud8ec16hLZakwwL0bCSC62p1Ff3eMG1oVs9ZgzVGu7wdB3b80ATyPu7IONKay_yp50SoNJXhk1U&_tn_=%2C0%2CP-R)

	Bydelsutvalgets åpne halvtime: med bydel Sagene Og bydel Nordre Aker	Oppsummering av møtet i Sagene publiseres på aksjonsgruppens Facebook-side. I møtet ble det flertall for stor park i Nydalen, og bydelen Sagene fatter vedtak om behov for større park i Nydalen ³⁵ . (Blant annet dekket i Sagene Avis).
18.06.2019	Aksjonsgruppen s «Mens vi venter på park i Nydalen»	I anledning arrangementet «Piknik på parkeringa» poster Aksjonsgruppen på sin Facebook-side korte videosnutter som illustrerer en bruk at Sandakerveien 113-119 i dag, og håpet om grønn park som de venter på. Første kommer 18.juni.2019 ³⁶ , flere snutter publiseres fortløpende: 23.juni.2019 ³⁷ , 18.juli.2019 ³⁸
25.06.2019	Aksjonsgruppe på rådhuset	På rådhuset fikk aksjonsgruppen for første gang presentert masterplanen Nydalen+ som er utarbeidet av Avantor ³⁹ . Møtet gikk ut på å diskutere parkbehovet i Nydalen med lederen av Byutviklingskomiteen i Oslo, oppsummering publiseres fortløpende på aksjonsgruppens Facebookside ⁴⁰

³⁵ <https://www.facebook.com/nydalenpark/videos/1387238501426148> , <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019087116&fileid=8549859> , se også <https://sageneavis.no/nyheter/en-god-politiker-mener-det-han-mener-helt-til-han-ombestemmer-seg/19.2067?fbclid=IwAR3oUXKy7CwlhICb5XH8XgkncOAnEWaGJPHGFdMpdqEve90mgMkjCw6QM4>

³⁶

[https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/383605182272229?_cft__\[0\]=AZXYOeGVuQBh62dla8OmvSagrijv4t7riWwVcLh9Vp-bzsb8zKji2iRbRTnmBBftVe2HYwiOxDYyyONKxRMwkHUksF0qWPE4821o5cF-J-OONypF7ZBS9oN5A-aahsCEe6KCerHc2ySk98PCbKxzPsBRBghiWiTsn6OkGvwhoJPY2TA&_tn_=%20%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/383605182272229?_cft__[0]=AZXYOeGVuQBh62dla8OmvSagrijv4t7riWwVcLh9Vp-bzsb8zKji2iRbRTnmBBftVe2HYwiOxDYyyONKxRMwkHUksF0qWPE4821o5cF-J-OONypF7ZBS9oN5A-aahsCEe6KCerHc2ySk98PCbKxzPsBRBghiWiTsn6OkGvwhoJPY2TA&_tn_=%20%2CP-R)

³⁷ [https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/385989045367176?_cft__\[0\]=AZVs-2yVVGMMHidG1fbY-o5NVUlyY07AXTILIVVptHq2Uy5u7Myv53TetEmyJaUHEyBfKsLxHB3sTirvsRjdcg1fqDjzICP7b8TvfFbFfPCD_oMRTk6dbZdAU82enBX_1FTPbZThGCARdpREzRGLP11xkPzoEDDaAMXo_Cc-lnwTqPw&_tn_=%20%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/385989045367176?_cft__[0]=AZVs-2yVVGMMHidG1fbY-o5NVUlyY07AXTILIVVptHq2Uy5u7Myv53TetEmyJaUHEyBfKsLxHB3sTirvsRjdcg1fqDjzICP7b8TvfFbFfPCD_oMRTk6dbZdAU82enBX_1FTPbZThGCARdpREzRGLP11xkPzoEDDaAMXo_Cc-lnwTqPw&_tn_=%20%2CP-R)

³⁸ [https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/397151984250882?_cft__\[0\]=AZXpkaTuM-10rmNJxt5hMx4t6c_cNUkUxJunHKO4PMQHwjBFC5I-6IC8qAl0idBIEUjIV2Fc8mUWiZl1UPLRTYdGBnpBavnCFevqUZdw2lkAq4buaqopm-gMhv2q1gMtu8iUqNsZ3Be-m1bYiv-zsHI_HhzbTDVlcNc7F3xu-fBnsQ&_tn_=%20%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/397151984250882?_cft__[0]=AZXpkaTuM-10rmNJxt5hMx4t6c_cNUkUxJunHKO4PMQHwjBFC5I-6IC8qAl0idBIEUjIV2Fc8mUWiZl1UPLRTYdGBnpBavnCFevqUZdw2lkAq4buaqopm-gMhv2q1gMtu8iUqNsZ3Be-m1bYiv-zsHI_HhzbTDVlcNc7F3xu-fBnsQ&_tn_=%20%2CP-R)

³⁹ (Informant JA til Stor Park i Nydalen, 2021), se også <https://www.facebook.com/nydalenpark> innlegg 25.juni.2019

⁴⁰ <https://www.facebook.com/nydalenpark/videos/907989199552584>

25.06.2019	Aksjonsgruppen s «Piknik på Parkeringa»	<p>17.juni.2019 starter gruppen et nytt initiativ, et arrangement som skal avholdes 25.juni på Sandakerveien 113-119, en «Piknik på parkeringa». Arrangementet er åpent for alle, men Aksjonsgruppen sender en særlig invitasjon til politikere og pressen som markeres godt i informasjonsteksten. Arrangementet skal være en markering av behovet for en stor og grønn park i Nydalen⁴¹. Det ble avholdt appeller i denne anledning.</p> <p>Arrangementet dekkes av NRK distriktsnyheter Østlandssendingen 25.juni.2019 kl 21:00⁴². Videosnutter av dette nyhetsinnslaget publiseres på Facebook-siden 26.juni. Nordre Aker Budstikke rapporterer også⁴³</p> <p>Politikere fikk holde appeller, blant disse var Oslo MDG, Oslo Arbeiderparti, Oslo Senterparti, Oslo KrF Kristelig Folkeparti, Oslo Venstre, Rødt Oslo og Oslo SV. Barna fikk også komme til ordet⁴⁴. Etter arrangementets slutt inviterte aksjonsgruppen de lokale politikerne fra Bydelen Nordre Aker og Sagene med på en omvisning i området⁴⁵.</p>
26.06.2019	Kart- og bestemmelsesm øte 2	<p>Status: <i>Forslagstiller stiller med revidert planforslag, og planforslaget skal ut på begrenset høring. Forslagstiller kan stille revidert planforslag på kort varsel, med oppdaterte illustrasjoner. Det er ikke avklart om PBE stiller med nytt alternativ.</i></p> <p>referat publiseres offentlig 16.08.2019⁴⁶</p>

⁴¹ <https://www.facebook.com/events/627563574390140/>

⁴² <https://tv.nrk.no/serie/distriktsnyheter-oestlandssendingen/201906/DKOA98062519/avspiller>

⁴³ <https://nab.no/nyheter/er-veldig-glad-for-det-lokale-park-engasjementet-i-nydalen/19.19085?fbclid=IwAR3xrOriBxSNjsd0vTSvxah25CetLSM0zluIV65AupL9ADZfQSWBY8vVHDK>

⁴⁴ <https://www.facebook.com/nydalenpark/videos/357027105231137>

⁴⁵ <https://www.facebook.com/nydalenpark/photos/a.148579769108106/388296721803075/>

⁴⁶ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019088364&fileid=8553688>

02.07.2019	Aksjonsgruppen starter initiativ med åpne brev til politiske partier på Rådhuset (bystyre)	Aksjonsgruppen starter initiativ med åpne brev til politiske partier. Ved hvert brev sendes en kopi til Nordre Aker Budstikke og Aftenposten. Denne første sendes til Oslo MDG. Påfølgende brev til: Oslo SV (04.07), Oslo Arbeiderparti (09.07), Oslo Høyre (12.07),
03.07.2019	Dagsavisen på omvisning i Nydalen med aksjonsgruppen	Aksjonsgruppen forteller om utviklingen i Nydalen, bruken av tomten i dag, og at det ønskes park på tomten ⁴⁷ . Innlegg publiseres 05.07.2019 ⁴⁸
04.07.2019	Aftenposten på omvisning i Nydalen med aksjonsgruppen	Aftenposten har skrevet flere innlegg på fortettingen i Oslo. Aksjonsgruppen forteller om utviklingen i Nydalen, konsekvensene, og at det ønskes park på tomten ⁴⁹ Innlegg publiseres 08.07.2019 ⁵⁰
04.07.2019	Rødt på befarings i Nydalen med aksjonsgruppen	https://www.facebook.com/RodtOslo/posts/10161898551050623
13.07.2019	Festival for alle 2019	Aksjonsgruppen deltar på festivalen «Festival for alle 2019». Her har de stand med utstilling med mulighet til å snakke med gruppen, og de skal holde appeller ⁵¹ .
16.07.2019	Folkeaksjonen Nei til mer bompenger (og Nordre Aker Budstikke) på	https://www.facebook.com/nydalenpark/photos/a.150152168950866/397600147539399/ Avisa: https://nab.no/nyheter/pa-vegne-av-velgerne-vil-vi-vite-hvilke-partier-som-er-for-

⁴⁷ <https://www.facebook.com/nydalenpark/photos/a.150152168950866/391348171497930/>

⁴⁸ <https://www.dagsavisen.no/oslo/nyheter/2019/07/05/nydalen-er-en-stor-betongjungel/>

⁴⁹ <https://www.facebook.com/nydalenpark/photos/a.148579769108106/391758134790267/>

⁵⁰ <https://www.aftenposten.no/oslo/i/naV7Mx/dette-er-et-av-oslos-stoerste-nye-boligomraader-men-kommunen-bygget-ald>

⁵¹ <https://www.facebook.com/events/1888730081227482/>

	befaring med aksjonsgruppen	park/19.19308?fbclid=IwAR18f_C74m6MElu6vLOcET7L9qXUIELPY-RMFnkcsb-ufgT6gv07dkKJXm8
06.08.2019	Innbyggerforslag	Innbyggerforslaget Ja til Stor Park i Nydalen. https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019164619&fileid=8803764
08.08.2019	Aksjonsgruppen på Rådhuset: møte med partier (Høyre og Venstre) i Byutviklingskomiteen i Oslo Bystyre	Aksjonsgruppen er i møte med Oslo Høyre og Oslo Venstre (Facebook aksjonsgruppen Ja til Stor Park i Nydalen).
15.08.2019	Aksjonsgruppen på Rådhuset i møte med partier (MDG, SV, Arbeiderparti)	Aksjonsgruppen skal i møte på Rådhuset med partiene Oslo MDG, Oslo SV, og Oslo Arbeiderparti. Gruppen ønsker å finne ut hvordan de rødgrønne stiller seg til spørsmålet om stor park i Nydalen ⁵² . Oppsummeringsvideo kommer rett etter møtet ⁵³
15.08.2019	Veilederen «Medvirkning i innsendte reguleringsplaner»	Veilederen ⁵⁴ Omtales på kommunens hjemmeside 26.november ⁵⁵ , og i media 3.september i Arkitektnytt.no ⁵⁶ .
19.08.2019	Svar fra politiske partier på åpent	Begynner å komme inn svar fra de politiske partiene til det åpne brevet til aksjonsgruppen med spørsmål om stor

⁵² <https://www.facebook.com/nydalenpark/videos/493648448066298>

⁵³ <https://www.facebook.com/watch/?v=429441827672778>

⁵⁴ <https://www.oslo.kommune.no/getfile.php/13339481-1611299839/Tjenester%20og%20tilbud/Plan%2C%20bygg%20og%20eiendom/Byggesaksveiledere%2C%20normer%20og%20skjemaer/Medvirkning%20i%20innsendte%20reguleringsplaner%20-%20en%20veileder%20for%20forslagsstillere%20og%20fagkyndige.pdf>

⁵⁵ <https://magasin.oslo.kommune.no/byplan/flere-stemmer-bedre-by#gref>

⁵⁶ <https://www.arkitektnytt.no/nyheter/alle-skal-bli-hort?fbclid=IwAR04qPNhLLQQUZFYfufyDKUN9KGHvZlrMH6RohL6XacdWYQRbPkmw724Bo>

	brev fra Aksjongruppen	park i Nydalen. Samt hvorvidt om partiene stiller seg bak dette eller ikke. Partienes svar publiseres på Facebook: Rødt 19.august.2019, En oppsummerende oversikt på svarene kommer.
22.08.2019	Arrangementet «Lunsj i det grå» event av aksjongruppen	Aksjonsgruppen arrangerer arrangementet «Lunsj i det grå». I denne anledning skal politiske partier svare på spørsmålet om stor park i Nydalen. Presse skal være til stede ⁵⁷ . Aksjonsgruppens bidrag, samt politikernes svar på spørsmålene i det åpne brevet dekkes av Nordre Aker Budstikke ⁵⁸
22.08.2019	Privat forslag fra Hallstein Bjercke (V)	Det private forslaget Stor, grønn park i Nydalen https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019164619&fileid=8803764 Kampanje ⁵⁹ , Avisinnslag i Nordre Aker Budstikke20.08.2019 ⁶⁰
27.08.2019	Oppfordring til å verve medlemmer til Facebooksiden til aksjongruppen	 <p>Ja til stor park i Nydalen er her: Nydalen, Oslo, Norway. ... 27. august 2019 · 🌐</p> <p>DUGNAD frem mot valget 🙌👍👏👤❤️</p> <p>Inviter tre venner til å like siden. Nå er vi 1500, hvis alle inviterer 3 til, blir vi 6000 . Gjør slik:</p> <p>1) På denne siden klikker du på Fellesskap i kolonnen til venstre. Du må kanskje klikke på Se mer.</p> <p>2) Klikk på Inviter vennene dine til å like "La Nydalen få sin Birkelund" i kolonnen til høyre.</p> <p>3) Skriv inn navnet til en venn i søkefeltet, og klikk deretter på Inviter ved siden av navnet.</p> <p>❤️🙌👍👏👤</p>

61

⁵⁷ <https://www.facebook.com/events/2323670107688548/>

⁵⁸ <https://nab.no/nyheter/valg-2019/her-svarer-politikerne-pa-kravet-om-nydalen-park/19.19404?fbclid=IwAR15I55AXVm-y1iCxMN5fDQe2IUvYgMMGcVd72iD5Vg1sOCqGwkW64QNVck>

⁵⁹ <https://www.facebook.com/OsloVenstre/photos/p.2646239598728804/2646239598728804/>

⁶⁰ <https://nab.no/valg-2019/nyheter/venstre-lover-gronn-park-i-nydalen-slik-skal-de-fa-det-til/19.19381?fbclid=IwAR1BnQuzhIDTxTZs2VwMXXb2Q7-CboDzvFooM8u6SQUNO0vereQRhIKIGvs>

⁶¹ <https://www.facebook.com/nydalenpark/photos/a.148579769108106/417796675519746/>

		Liknede kommer 02.09.2019 ⁶² , og 09.04.2020 ⁶³
28.08.2019	Første oppdatering på partienes svar på åpent brev	Første oppdatering med overikt over hvordan de ulike partiene stiller seg til spørsmålene i det åpne brevet, og om stor park i Nydalen ⁶⁴ . Fortløpende oppdateringer kommer frem til valgets siste dag 09.09.2019.
05.09.2019	Aksjonsgruppe i møte i Bydelsutvalget Nordre Aker	Aksjonsgruppen legger fram saken om stor park i Nydalen for BU Nordre Aker ⁶⁵ . Jenta som sendte brev til statsministeren, snakket også forran politikerne. Enstemmig flertall for park i Nydalen på hele Sandakerveien 113-119 ⁶⁶ . Saken dekkes av avisen Vårt Oslo 9.september ⁶⁷ . Samt Nordre Aker Budstikke 11.09 ⁶⁸
8/9.09.2019	Lokalvalg for Bystyre	Forhåndsstemming 12.august-9.september Partienes svar på lokalsaker som velgerne er opptatte av dekkes av Nordre Aker Budstikke ⁶⁹
13.09.2019	Byrådet ber PBE kommentere innbyggerforslaget og privat forslag	Dokumentet ⁷⁰

⁶² <https://www.facebook.com/nydalenpark/photos/a.148579769108106/420764211889659/>

⁶³ [https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/561484004484345?_cft__\[0\]=AZXjCoX26sz3YKCgfS-Alj7PrHha3uIEqosYoChY5xApPoiRRVYvwr7PveeeJReYUF5SU5WC8ijXCXzDa0aOzFThuOnntPOAakhlthmKOOYd9kwpw-PkRq94nWzdBOFMSsHUZ6McGhwh9rUVm6-wHNW&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/561484004484345?_cft__[0]=AZXjCoX26sz3YKCgfS-Alj7PrHha3uIEqosYoChY5xApPoiRRVYvwr7PveeeJReYUF5SU5WC8ijXCXzDa0aOzFThuOnntPOAakhlthmKOOYd9kwpw-PkRq94nWzdBOFMSsHUZ6McGhwh9rUVm6-wHNW&_tn_=%2CO%2CP-R)

⁶⁴ <https://www.facebook.com/nydalenpark/photos/a.148579769108106/418250228807724/>

⁶⁵ <https://www.facebook.com/nydalenpark/videos/495026391255599>

⁶⁶ [https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/423834081582672?_cft__\[0\]=AZVII08_sK5gPbRvZd2-7CvWuXmAnfM8JK4WpdkTe76HjCqo8WIKJkrhJx2mO80CB3mQ8dcavY66rT-XMHCumr_EeZRORyCCSIXFiRRHK6uGAmYQK3_JgnbzIZAY-UO2xY0aI0-ETtg0YxQtXMLF76P&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/423834081582672?_cft__[0]=AZVII08_sK5gPbRvZd2-7CvWuXmAnfM8JK4WpdkTe76HjCqo8WIKJkrhJx2mO80CB3mQ8dcavY66rT-XMHCumr_EeZRORyCCSIXFiRRHK6uGAmYQK3_JgnbzIZAY-UO2xY0aI0-ETtg0YxQtXMLF76P&_tn_=%2CO%2CP-R)

⁶⁷ <https://vartoslo.no/anders-roberg-larsen-christian-boger-nydalen/lokalpolitikere-vil-gi-malene-11-den-parken-hun-drommer-om-hjemme-i-nydalen-tungvekterne-i-bystyret-kan-odelegge-drommen/214563?fbclid=IwAR04qPNhLLQQUZfYfufyDKUN9KGVzlrMH6RohL6XacdWYQRbPkmw724Bo>

⁶⁸ <https://nab.no/godtar-ikke-mindre-enn-15-mal-sammenhengende-park/19.19525?fbclid=IwAR2nM0e4HMr1oltJtWhXoFDwhPVFwVzm-TIECx4RxPfgTJbHbc1bF76R9K0>

⁶⁹ https://nab.no/valg-2019/nyheter/dette-mener-partiene-om-lokalsaker-som-velgerne-er-opptatt-av/19.19492?fbclid=IwAR1KD87q0-RemXch-4eUrl6oslvQz4rRJExpdwPnr_HIJ6ofsXTukVzkzFRU

⁷⁰ https://drive.google.com/file/d/1UBC_eavnU3Ei2cxLy8LnP1PwJ3P1qjtn/view?fbclid=IwAR23ORvbW5pK3NGIX-BDad16Dqtx8KwNAXiCr8CGo-ARHcf2oMtX1xyINW4

14.09.2019	Grønn Bydelsdag arrangert av Avantor og Bydelen	Aksjonsgruppen har egen stand. Avantor har åpne kontorer slik at folk kan se deres planer, og komme innom og snakke med dem ⁷¹ .
22.09.2019	Aksjonsgruppen s Facebook: Byrådet ønsker å etablere park i Nydalen på 15daa	Aksjonsgruppen legger ut et innlegg på Facebook om håpet for at Byrådet legger inn kravet om stor park i Nydalen i byrådserklæringen ⁷² . Deretter oppfordres det at folk kommenterer under om sine meninger og behovet for park. Innlegget har følgelig en oppdatering hvorav byrådet ønsker å etablere en slik park på minimum 15 daa
30.09.2019	PBE oversender svar til Rådhuset til privat forslag	PBE oversender svar til Rådhuset, etter forespørsel fra Byrådet for byutvikling angående innbyggerforslag og privat forslag ⁷³ . PBE konkluderer med at de 5daa som er kommet frem til er nok til å dekke parkkravet i Nydalen, men at de anbefaler å vurdere større park som følge av Nydalens utvikling.
08.10.2019	Avantor i møte med aksjonsgruppen	Avantor har invitert aksjonsgruppen inn til et møte om utviklingen av Nydalen ⁷⁴ .
17.10.2019	Varsel om begrenset høring	PBE varsler begrenset høring ⁷⁵ Som følge av bemerkningene etter offentlig ettersyn er det gjort endringer i planforslaget. Endringene er av vesentlig karakter, og utløste derfor behovet om

⁷¹ <https://www.facebook.com/events/698949123906567/>

⁷²

[https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/431990687433678?_cft__\[0\]=AZUKjbo8vJ48kNj7IQ3AWIHdXvyQE4uOwmf0MA7JBhfD55Pd_WnL41k_JFYCVfLef_UwRfLzo5fQD61BnETD8g7kogr1KrmfF8InMAKqNP1QIXHqLiC4xgOXa4N3P8uXwiknPKIUnDE8s1pDaBeVYqV&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/431990687433678?_cft__[0]=AZUKjbo8vJ48kNj7IQ3AWIHdXvyQE4uOwmf0MA7JBhfD55Pd_WnL41k_JFYCVfLef_UwRfLzo5fQD61BnETD8g7kogr1KrmfF8InMAKqNP1QIXHqLiC4xgOXa4N3P8uXwiknPKIUnDE8s1pDaBeVYqV&_tn_=%2CO%2CP-R)

⁷³ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019130590&fileid=8691980>

⁷⁴ [https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/440078746624872?_cft__\[0\]=AZUypfAoJMTJrvSppHfnHA-4XZ7DXiih57wcA5uNwPKE1MYc2X0gYjwmpXm5Yd2Pp3wUq2kaiyHBNhwiYdrRtpGvniGSjpwZwNF-J_P1vp6YSgM_GCE0q_a0nz4w1Af4FgDr4RHEtzeEPDR4NT3YF3Rh&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/440078746624872?_cft__[0]=AZUypfAoJMTJrvSppHfnHA-4XZ7DXiih57wcA5uNwPKE1MYc2X0gYjwmpXm5Yd2Pp3wUq2kaiyHBNhwiYdrRtpGvniGSjpwZwNF-J_P1vp6YSgM_GCE0q_a0nz4w1Af4FgDr4RHEtzeEPDR4NT3YF3Rh&_tn_=%2CO%2CP-R)

⁷⁵ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019120927&fileid=8658674>

		begrenset høring. Det justerte forslaget sendes til de direkte berørte, som følge av disse endringene.
	Uttalelser	
25.10.2019	Aksjonsgruppen lager eget forslag til park	Parken ⁷⁶ Omtales av Nordre Aker Budstikke 25.oktober ⁷⁷ Video som illustrerer størrelsen av aksjonsgruppens forslag mot andre parker, samt forslagsstillers størrelse ⁷⁸ .
11.11.2019	Aksjonsgruppen i møte med nye medlemmer i byutviklingsutval get i bystyret	Aksjonsgruppen orienterer om deres arbeid, samt hvorfor stor park i Nydalen er viktig for det sosiale i bydelen. Enighet om at man skal se på dette og muligheter, selv om det vil være utfordrende ⁷⁹
18.11.2019	Aksjonsgruppen i møte med Oslo MDGs representanter i Byutviklingsutval get	Møte mellom aksjonsgruppen og Oslo MDGs representanter i Byutviklingsutvalget i Oslo. En av politikerne pekte på at Nydalen kan brukes som skrekkeeksempel. Aksjonsgruppen oppfordrer politikerne til å utrede muligheten for stor park ⁸⁰
28.11.2019	Byrådsavdeling for byutvikling:	Byrådsavdelingen for byutvikling ber om at de to private planalternativene oversendes til politisk behandling

⁷⁶

[https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/452804035352343?_cft__\[0\]=AZWEdl9fLZQ1hqrAYOuI985SFEgHt9jCFwGQOYDdMf5xX3-Yr9HHKJRovtWDqTcoLIMbh5J8eLaDFgTQMLdSkuR0cuUiJrbxKvRFV4xPM5P0ZGinxw05V3vuHro6EsBZwvCXH-8VVfTHOfSvXlpXHuuU&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/452804035352343?_cft__[0]=AZWEdl9fLZQ1hqrAYOuI985SFEgHt9jCFwGQOYDdMf5xX3-Yr9HHKJRovtWDqTcoLIMbh5J8eLaDFgTQMLdSkuR0cuUiJrbxKvRFV4xPM5P0ZGinxw05V3vuHro6EsBZwvCXH-8VVfTHOfSvXlpXHuuU&_tn_=%2CO%2CP-R)

⁷⁷ https://nab.no/slik-vil-de-ha-den-store-parken-i-nydalen/19.19816?fbclid=IwAR2HjO3RQhOMifYw0wX4Q16H_7zpfk0-KMp5HwScVVNj_M6ViH6oO-D6zjU

⁷⁸

[https://www.facebook.com/nydalenpark/videos/528253624622611/?_cft__\[0\]=AZXHwbjz6QU292ve6k6AH4rJTzbVjTZLPG-1GxLllg0tSw_u6kKw_G1DNVVIYTAOWRr-dtGhyDdeewEPHlHvDneBBE-MhJy7ouhUY39sdo-BMPggiCsZ1-FmTnFAMvxH3oLGe2MD9rhYr07LOXR7nPEkz2TtlVcWBRnrfUv27lheag&_tn_=%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/videos/528253624622611/?_cft__[0]=AZXHwbjz6QU292ve6k6AH4rJTzbVjTZLPG-1GxLllg0tSw_u6kKw_G1DNVVIYTAOWRr-dtGhyDdeewEPHlHvDneBBE-MhJy7ouhUY39sdo-BMPggiCsZ1-FmTnFAMvxH3oLGe2MD9rhYr07LOXR7nPEkz2TtlVcWBRnrfUv27lheag&_tn_=%2CP-R)

⁷⁹

[https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/464742450825168?_cft__\[0\]=AZViiUaFxfpU9dPuvtbMp2cLQq4REqKn3yfZxBbmOffl_K5WLRaeziCk2DW3SGShc-buK-JKg1ovWpzTEMvZCIntul2bsyTalSnoAF0o-OPvgBa0Sy1aNxn70v0iFmv-1HcS4sYH0cinQgcYlgDFSjD&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/464742450825168?_cft__[0]=AZViiUaFxfpU9dPuvtbMp2cLQq4REqKn3yfZxBbmOffl_K5WLRaeziCk2DW3SGShc-buK-JKg1ovWpzTEMvZCIntul2bsyTalSnoAF0o-OPvgBa0Sy1aNxn70v0iFmv-1HcS4sYH0cinQgcYlgDFSjD&_tn_=%2CO%2CP-R)

⁸⁰ [https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/468736347092445?_cft__\[0\]=AZWwHXVux13-t3wxoV534NYHvNmuUMie6I3SjS7J6Dd9PbMXtou3WLMsaYZv_1oLYifX7Ap0BOy92Z1ign7-hUevN14XpSiDfUN5od9LbIE8PDGpLURhEdg6pMYnjydlpGxDMkZOqcnBllcn3FYeO72&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/468736347092445?_cft__[0]=AZWwHXVux13-t3wxoV534NYHvNmuUMie6I3SjS7J6Dd9PbMXtou3WLMsaYZv_1oLYifX7Ap0BOy92Z1ign7-hUevN14XpSiDfUN5od9LbIE8PDGpLURhEdg6pMYnjydlpGxDMkZOqcnBllcn3FYeO72&_tn_=%2CO%2CP-R)

	ber om planalternativ med større park	sammen med et alternativ som sikrer og inneholder større park eller grøntområder sentralt lokalisert i Nydalen. Dette er også påvirket som følge av plattform for byrådssamarbeid (2019-2023) at byrådet vil jobbe for grøntområder over hele byen, herunder kommer også Nydalen ⁸¹ .
01.12.2019	Aksjonsgruppen s arrangement «Åpning av jula i Nydalen»	Sosialt arrangement https://www.facebook.com/events/2505776382791213/ Arrangementet dekkes av Nordre Aker Budstikke https://nab.no/kultur/meninger/julegrantenning-pa-parkeringsplassen/19.20027?fbclid=IwAR2tacwiHYWg8QP6wpk0v0Od3IC1xKluLqMbgqND0s_gg30ki5T-Y6131EE
02.12.2019	Aksjonsgruppen i møtet med bystyrets byutviklingsutvalg	Aksjonsgruppen holdt innlegg for bystyrets byutviklingsutvalg som skal behandle underskriftskampanjen ⁸² . Utfallet av møtet ⁸³
03.12.2019	Notat til bystyrets organer	Brev fra byutviklingsutvalget datert 04.09.2019 ber byrådet kommentere innbyggerforslaget og privat forslag. Det vises til at innhentet kommentar fra PBE er et minimumskrav for park i Nydalen på 5 daa søkt løst på Sandakerveien 113-119 og 121, men at de anbefaler en større park langs Sandakerveien enn disse 5 daa. En vurdering sett ut fra overordnet byutviklings- og

⁸¹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019162914&fileid=8798055>

⁸²

[https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/480032839296129?_cft__\[0\]=AZVZWFAlEV8TOTc9a4cgjpb2WnOERg2gdWAPU5D-aWLM8hecG_O0tnIHrB9XnZtE6aXVECXrtCrK5pWbRevsVS5CeCfKLSX6QHIXyiCeXdcwxcCoT2QhVy8IOX-IQeR2j_SFnrhfLr6HoqdKNpwdXP7_&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/480032839296129?_cft__[0]=AZVZWFAlEV8TOTc9a4cgjpb2WnOERg2gdWAPU5D-aWLM8hecG_O0tnIHrB9XnZtE6aXVECXrtCrK5pWbRevsVS5CeCfKLSX6QHIXyiCeXdcwxcCoT2QhVy8IOX-IQeR2j_SFnrhfLr6HoqdKNpwdXP7_&_tn_=%2CO%2CP-R)

⁸³

[https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/482274949071918?_cft__\[0\]=AZXC2MdfD6fLx2m0X3Zi0ZlgRq1qLvqldZ0g9uFhkSuEYg-VyvzqHUewjvaOlBq9l_hfKWU_quye8toJcBluEEgYt1t5Q_VUN0V_LHC0LC6kr1W9E-eu78YafUBqpA3ldNJMTBbZgg5PrKVUBuUMIAPJ&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/482274949071918?_cft__[0]=AZXC2MdfD6fLx2m0X3Zi0ZlgRq1qLvqldZ0g9uFhkSuEYg-VyvzqHUewjvaOlBq9l_hfKWU_quye8toJcBluEEgYt1t5Q_VUN0V_LHC0LC6kr1W9E-eu78YafUBqpA3ldNJMTBbZgg5PrKVUBuUMIAPJ&_tn_=%2CO%2CP-R)

		områdeperspektiv. Hanna E. Marcussen fra byrådet for byutvikling sier seg enig i dette om å vurdere større park på foreslåtte lokasjon i Nydalen og med størrelsesorden større enn de 5daa ⁸⁴ .
03.12.2019	Bemerkningsmøte etter begrenset høring	Referat publiseres offentlig 13.02.2020 ⁸⁵ 25.februar.2020 vise Aksjongruppen til dette møtet ⁸⁶
18.12.2019	Innbyggerforslaget behandles av bystyret: bestemt oversendt til Byrådet	Innbyggerforslaget behandlet av bystyret ⁸⁷ Bystyret sendte innbyggerforslaget (Ja til Stor Park i Nydalen) til Byrådet slik at den behandles samtidig med forslagsstillers regulering på Sandakerveien 113-119 ⁸⁸ .
31.12.2019	Aksjonsgruppen oppsummerer året	Aksjonsgruppen publiserer på sin Facebookside en oppsummering av arbeidet gjennomført i 2019 ⁸⁹ Tilhørende video ⁹⁰

⁸⁴ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019164619&fileid=8803764>

⁸⁵ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2019162596&fileid=8797084>

⁸⁶

[https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/536273183672094?_cft__\[0\]=AZUNGB86YSfbMj88OkfemOhJDijgTlcUEmf9JKcM5jkm8XbzeONrUplhpexoEPB3E9yRaEU80WAb4jFOff_Sy8Rzrqu0Owe77gwU7jXNNuycpPGLGg2ADxwtTqMZpAzgXKfgpGfnfUhfC5sYEyM5DratXcBPKnPXjWqdxFOISb8MQ&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/536273183672094?_cft__[0]=AZUNGB86YSfbMj88OkfemOhJDijgTlcUEmf9JKcM5jkm8XbzeONrUplhpexoEPB3E9yRaEU80WAb4jFOff_Sy8Rzrqu0Owe77gwU7jXNNuycpPGLGg2ADxwtTqMZpAzgXKfgpGfnfUhfC5sYEyM5DratXcBPKnPXjWqdxFOISb8MQ&_tn_=%2CO%2CP-R)

⁸⁷

[https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/492456728053740?_cft__\[0\]=AZX1kpxlOAHsa0kg2Lk7nMhPuqlokyYBLgZPFysiRtDUuMHdUw9CZPQRHfrZJ1yeNknN7T1Lb4JZ9b8CW-gGnx5SifmPQMjib9e1kv_hzlkylGJz3JrMah_uNRpRVZD2px_R5QL1kMQismuuN51NaznA&_tn_=%2CO%2CP-R : https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Foslo.kommunetv.no%2Fno%2Farchive%2F538%2Fcase%2F13669%3Ffbclid%3DlWAr2GvUehYmHNvvyu0lqoDt2Q-EQrTPu1As4JxkpZVBKxzgvPr9XwwgymGZo&h=AT3yWlH6p-ZJ8Ny430ypI0caQk9fZ-YYDMYgGtVYvCoRbgnJbo-mUWogT_er9P4M4-eYxpbNA1XM-hvlgQ2LpwdZfWGAOArXUfTLkL3NUEQGZlxPIVxUClumXdThjW9yhAsb-lk1JKilVzU-WA&_tn_=%2CmH-R&c\[0\]=AT3Rcb5uhWdjYbR2pLUOgl9tn9mpeqInHi6a4fEgYGpO5R7iERB6yxNaYRIJQjAkY53P5GKski3qP0DgfTKohNVHgVS45q4yHO3Lqp0EJQ6T2BVInyqjRwc68ixgkKYnRHo_LPLUCRAtiOTbFR7oe95Yhht5_X_77mC4o8cwfBRA](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/492456728053740?_cft__[0]=AZX1kpxlOAHsa0kg2Lk7nMhPuqlokyYBLgZPFysiRtDUuMHdUw9CZPQRHfrZJ1yeNknN7T1Lb4JZ9b8CW-gGnx5SifmPQMjib9e1kv_hzlkylGJz3JrMah_uNRpRVZD2px_R5QL1kMQismuuN51NaznA&_tn_=%2CO%2CP-R : https://l.facebook.com/l.php?u=https%3A%2F%2Foslo.kommunetv.no%2Fno%2Farchive%2F538%2Fcase%2F13669%3Ffbclid%3DlWAr2GvUehYmHNvvyu0lqoDt2Q-EQrTPu1As4JxkpZVBKxzgvPr9XwwgymGZo&h=AT3yWlH6p-ZJ8Ny430ypI0caQk9fZ-YYDMYgGtVYvCoRbgnJbo-mUWogT_er9P4M4-eYxpbNA1XM-hvlgQ2LpwdZfWGAOArXUfTLkL3NUEQGZlxPIVxUClumXdThjW9yhAsb-lk1JKilVzU-WA&_tn_=%2CmH-R&c[0]=AT3Rcb5uhWdjYbR2pLUOgl9tn9mpeqInHi6a4fEgYGpO5R7iERB6yxNaYRIJQjAkY53P5GKski3qP0DgfTKohNVHgVS45q4yHO3Lqp0EJQ6T2BVInyqjRwc68ixgkKYnRHo_LPLUCRAtiOTbFR7oe95Yhht5_X_77mC4o8cwfBRA)

⁸⁸ <https://nab.no/nyheter/bystyret-sender-parksaken-videre/19.20142?fbclid=IwAR3HimRSYfpt6jGnSRaFd0N3BAREFU4Ak7rRH75wNaMy9cP4poM9VJdZUTg>

⁸⁹ <https://drive.google.com/file/d/1JHYU0Nr71-1Gvnp90NbkLI1QV4qXQS-/view?fbclid=IwAR0kz0A1DazXigMv-gS5u54K7F8nD388tSiUxjwJrCQJrztiEsFmHRIANig>

⁹⁰ [https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/501570037142409?_cft__\[0\]=AZW-V_X-p88kK9OMJKngP7Nsne-1fvrsjBUR8bE2QdiicoM1HSqvCCIN6UzALQ63P4jTO86QCKK2prG-0k96ZTyjGJDgie95Cn-saz4JXmJ99xI8Y08MseuzN_iGKOzyxcA8qKhMFNZIJryBrh1YHjlnsBm865YKyxrtNpW0Lb1RvLGQfPYdGY9mdZhHFmY8KW8&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/501570037142409?_cft__[0]=AZW-V_X-p88kK9OMJKngP7Nsne-1fvrsjBUR8bE2QdiicoM1HSqvCCIN6UzALQ63P4jTO86QCKK2prG-0k96ZTyjGJDgie95Cn-saz4JXmJ99xI8Y08MseuzN_iGKOzyxcA8qKhMFNZIJryBrh1YHjlnsBm865YKyxrtNpW0Lb1RvLGQfPYdGY9mdZhHFmY8KW8&_tn_=%2CO%2CP-R)

18.01.2020	Aksjonsgruppen s «bygg din drømmepark» i Minecraft	Engasjement fra aksjonsgruppen publiseres 18.januar ⁹¹ , hvor barna får anledning til å designe sin egen drømmepark i Minecraft. For å forklare konsepter er det laget en informasjonsvideo publisert på Youtube ⁹² . Her forklares det kort om situasjonen på tomten, samt hvordan de kan bygge drømmeparken.
		https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/536273183672094?_cft__[0]=AZUNGB86YSfbMj88OkfemOhJDiigTlcUEmf9JKcM5jkM8Xbze0NrUplhpexoEPB3E9yRaEU80WAb4jFOff_Sy8Rzrqu0Ow-e77gwU7jXNNuycpPGLGg2ADxwtTqMZpAzgXKfgpGfnfUhfC5sYEyM5DratXcBPKnPXjWqdxFOISb8MQ&_tn_=%2CO%2CP-R
06.02.2020	Møte PBE og Avantor: Park i Nydalen	På grunn av diskusjoner rundt TOR Nydalen og større park ønsket Avantor møte for å vise til flere alternativer til denne parken. Gir forslag om lokalisering på Vitaminveien eller tomten til NRK (NRK skal flytte). PBE viser til byrådets bestilling om å lage alternativ med større park på Sandakerveien 113-119. Det endelige forslaget utforming er ikke landet ⁹³ . Referat publiseres offentlig 17.03.2020
26.02.2020	Fernanda Nissens skolekor med musikals demonstrasjon	En musikals pop up-demonstrasjon for park i Nydalen. Målet var å vise støtte til barna som ikke har en stemme i

⁹¹

[https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/514889852477094?_cft__\[0\]=AZW48L3www94iv_Ai_w52treByvq7D-kdTDMkjP02KKTwoBGgnY9laUaKClQIS0K3B3xH7QLkcTb0URx_pd14o5jffcfaOspPUuutBrlNylSYnUsmVezrhvVGXD-PWdo-OaOb9MFSRkjmJpXVEpinmum&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/514889852477094?_cft__[0]=AZW48L3www94iv_Ai_w52treByvq7D-kdTDMkjP02KKTwoBGgnY9laUaKClQIS0K3B3xH7QLkcTb0URx_pd14o5jffcfaOspPUuutBrlNylSYnUsmVezrhvVGXD-PWdo-OaOb9MFSRkjmJpXVEpinmum&_tn_=%2CO%2CP-R)

⁹² <https://www.youtube.com/watch?v=b6jzOTXLLtA>

⁹³ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020030445&fileid=8935103>

		politikken. Aksjonen dekkes av Nordre Aker Budstikke ⁹⁴ , Vårt Oslo ⁹⁵ og TV2 ⁹⁶ .
03.03.2020	Møte mellom PBE og aksjonsgruppen	Aksjonsgruppen Ja til Stor Park ønsket møte med PBE for å forklare deres arbeid og hvem de er, samt spørsmål om planprosessen og PBEs arbeid om større park i Nydalen. PBE ga innføring i hvordan planprosesser og kommunal forvaltning fungerer. Videre informerte de om brevet fra byråden om at PBE er bedt om å fremme alternativ med større park ⁹⁷ . Referat publiseres offentlig 17.03.2020.
05.05.2020	Byrådsavdeling for byutvikling: Park i Nydalen	Ber PBE om å utarbeide planalternativ med så stor park som mulig innenfor rammene av PBL §12-7 nr. 10 og kap. 17, og kommuneplanens forutsigbarhetsvedtak. Utarbeidelse i samarbeid med BYM. Vurdere om større park kan gå foran forslagsstillers forslag på bekostningen av rekkefølgekrav om sykkeltiltak. Ut fra byfaglige hensyn se på utnyttelsen, da det blir større arealavståelse til park – se på større høyder. Avslutningsvis se på dialogprosess mellom etatene og forslagsstiller for å finne fram til omforente løsninger ⁹⁸ .
26.05.2020	Møte PBE, Avantor og OBOS: Park i Nydalen	Informerer forslagsstillere for Sandakerveien 113-119 (Avantor) og Sandakerveien 121 (OBOS) om bestillingen fra byrådet om alternativ med større park. Som følge av dette skal PBE utarbeide et alternativ, men peker på at byrådet ga anbefaling om tett dialog med Avantor og

⁹⁴ https://nab.no/skolekoret-sang-ut-for-park-i-nydalen/19.20501?fbclid=IwAR0bNInVT27DDKREi7pk78_M4OcNpBot9Y52XHsqnMC_qFhYyrw3SKJzGGw

⁹⁵ https://nab.no/skolekoret-sang-ut-for-park-i-nydalen/19.20501?fbclid=IwAR0bNInVT27DDKREi7pk78_M4OcNpBot9Y52XHsqnMC_qFhYyrw3SKJzGGw

⁹⁶ <https://www.tv2.no/nyheter/11278499/?fbclid=IwAR33M4NMUzOHpdHhC7PUj5XTHYtSvLYpqmH89Zy9fONqOGKX5f6iJpCj71A>

⁹⁷ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020034261&fileid=8947691>

⁹⁸ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020063629&fileid=9044935>

		<p>OBOS om å komme til omforente løsninger. PBE ser på løsninger per nå om park på 8 eller 15 mål.</p> <p>PBE viser til forholdene til parkene vist i TOR Nydalen, og plassering av parken anses som et av de beste.</p> <p>Forslagsstillerne mener TOR Nydalen mangler et økonomisk perspektiv⁹⁹.</p> <p>Referat publiseres offentlig 19.08.2020</p>
16.06.2020	Møte mellom PBE, EBY, Avantor og OBOS	<p>Møtet er en oppfølging av møte hvor PBE viser til byrådets bestilling om alternativ med større park. PBE viser deres forslag til park, de ser på finansieringsløsninger, og utfordringer til forslagsstillerne blir presentert og diskutert. Avslutningsvis kommer de fram til å danne en arbeidsgruppe som skal utarbeide en plan for videre arbeid. I denne gruppen skal det være én representant fra hver av partene (PBE, EBY, OBOS, Avantor, og fagkyndig COWI). Arbeidsoppgaver vil være programmeringen av park, økonomi og fordeling av kostnader mellom partene, samt kommunikasjon med publikum¹⁰⁰.</p>
02.07.2020	Aksjonsgruppe i møte med OBOS: om digitale innbyggerundersøkelsen	<p>OBOS har invitert aksjonsgruppen til møte for å gå gjennom resultatene fra den digitale innbyggerundersøkelsen (for Sandakerveien 121) som ble kjørt på våren¹⁰¹.</p> <p>Nettsiden¹⁰²</p>
10.09.2020	Dialogmøte 3 om større park	<p>Møte mellom PBE, EBY, COWI, Avantor, OBOS og LÉVA.</p> <p>Går mer i detalj på arbeidsgruppens sammensetning og</p>

⁹⁹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020065543&fileid=9050486>

¹⁰⁰ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020079027&fileid=9094969>

¹⁰¹ [https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/609882346311177?_cft__\[0\]=AZUhc5tFrgrBp9TQx8G5-OKRhIX6YdOcpQ6KdbAjwMbsHlfox1ecAVi9fQ2L8vY22E2Isz6AFO3kiWb0NPK5wZm1uNctjsRjL2g7pZgaelRqM_-7aW4RVXc4hdeHAK8eO5U39elpZDkfjGn7PKUSSLF&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/609882346311177?_cft__[0]=AZUhc5tFrgrBp9TQx8G5-OKRhIX6YdOcpQ6KdbAjwMbsHlfox1ecAVi9fQ2L8vY22E2Isz6AFO3kiWb0NPK5wZm1uNctjsRjL2g7pZgaelRqM_-7aW4RVXc4hdeHAK8eO5U39elpZDkfjGn7PKUSSLF&_tn_=%2CO%2CP-R)

¹⁰² <https://www.s121-digitalnabolab.no/>

		<p>ansvar. Vurderer medvirkningsarbeidet: PBE ønsker dette tidlig i prosessen, og at arbeidsgruppen skal utarbeide en plan for dette. Grunnlaget skal gi informasjon på programmering av parken. Man må kontakte aksjonsgruppen Ja til Stor Park i Nydalen. LÉVA vil gjennomføre medvirkning på oppdrag fra arbeidsgruppen.¹⁰³</p> <p>Referat publiseres offentlig 13.10.2020.</p>
11.09.2020	Aksjonsgruppen i møte med byråd for byutvikling	<p>Aksjonsgruppen i møte med representanter fra byråd for byutvikling: gruppen skal legge fram løsningsforslag for hvordan byrådet kan be PBE til å realisere stor park¹⁰⁴. Forslaget var å se flere nabotomter i helhet og hvordan disse i sammenheng kan dekke parkbehovet på minst 15 daa¹⁰⁵.</p>
15.09.2020	Arbeidsgruppen møte 1	<p>Fastsettelse av ferdig utkast til arbeidsplan og framdriftsplan for arbeidsgruppen. Gis en tabell om fremtidige møter og målet med disse¹⁰⁶.</p> <p>Referat publiseres offentlig 12.10.2020.</p>
17.09.2020	Inngått samarbeid mellom PBE, EBY, Avantor og OBOS om stor park i Nydalen	<p>PBE sender ut pressemelding om et inngått samarbeid mellom PBE, EBY, Avantor og OBOS om å utvikle planforslag som sikrer alternativ med stor park i Nydalen. Her kommer det fram at parkens størrelsesorden skal ligge på 10-15daa. Videre vil planene legges frem 2021. I pressemeldingen viser de til at dette kommer som et behov som følge av Nydalens utvikling mot overvekt på bolig, men som også kommer på grunnlag av bestillingen</p>

¹⁰³ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020112579&fileid=9203907>

¹⁰⁴

[https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/655629781736433?_cft__\[0\]=AZVh9MhDnmVQNfRKHL7yIOvW-w-7spVYIW_cBK2r2D57DlG6kbF1iok76vGPbTxwuPhySpA6lxsCNV3zSBzdAJcXRJ-tF8Z6U3hyNXrBXAljd8sR96bICjN1HH-kqquLfJQlhEvUs_pQr3t9ahasdeV&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/655629781736433?_cft__[0]=AZVh9MhDnmVQNfRKHL7yIOvW-w-7spVYIW_cBK2r2D57DlG6kbF1iok76vGPbTxwuPhySpA6lxsCNV3zSBzdAJcXRJ-tF8Z6U3hyNXrBXAljd8sR96bICjN1HH-kqquLfJQlhEvUs_pQr3t9ahasdeV&_tn_=%2CO%2CP-R)

¹⁰⁵ [https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/656836644949080?_cft__\[0\]=AZU5AprN4KkML525MQvKz-ONXTbadVAbdFymq6dVmM0ISA7Y5rklpWwkOGjXIOTMGf2Nt0T1cZZ9ycbm4pW1EuPBTPp9qacJqmBLK1WmaD7jLtelKPBjIHQmMwVThilkGnK3ozxW4_tRcDIUIqosLED&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/656836644949080?_cft__[0]=AZU5AprN4KkML525MQvKz-ONXTbadVAbdFymq6dVmM0ISA7Y5rklpWwkOGjXIOTMGf2Nt0T1cZZ9ycbm4pW1EuPBTPp9qacJqmBLK1WmaD7jLtelKPBjIHQmMwVThilkGnK3ozxW4_tRcDIUIqosLED&_tn_=%2CO%2CP-R)

¹⁰⁶ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020117717&fileid=9220284>

		fra byrådet for byutvikling. Målet for samarbeidet er å finne fram til omforente løsninger som sikrer tilstrekkelige arealer til park, men hvor OBOS og Avantor også kan utvikle gode boligprosjekter ¹⁰⁷ . (BYM kommer inn i samarbeidet ved senere anledning)
25.09.2020	Arbeidsgruppemøte 2	Arbeidsgruppens for stor park i Nydalen sitt andre møte. Hovedtema for møtet er å se på medvirkningsopplegget. LÉVA ønsker å sammenstille innbyggerundersøkelsen fra Sandakerveien 121, Barnetråkk fra bydel Sagene, og TOR Nydalen, for å skreddersy et medvirkningsopplegg for videre medvirkning. Prosessen skal gå på programmering av parken, bør gjennomføres tidlig til programmering gir bedre beslutningsgrunnlag videre. LÉVA anbefaler en nettside og analogt punkt, samt målrettet arbeid mot ungdom ¹⁰⁸ . Grunnlaget her må godkjennes av styringsgruppen, skjer ved neste møte. Referat publiseres offentlig 13.10.2020.
25.09.2020	Kommunalt møte 1 om stor park	De kommunale partene (PBE, EBY og BYM) i samarbeidet har møtet for å samkjøres om å sette i gang arbeid om å kartlegge kommunale behov i Nydalen ¹⁰⁹ . Referat publiseres offentlig 20.10.2020.
06.10.2020	Styringsgruppe møte 1	Møte med representanter fra PBE, BYM, EBY, Avantor, OBOS, LÉVA, COWI. Avantor stiller spørsmål til behov om mer medvirkning, da man har slått fast ønske om stor park. LÉVA understreker at medvirkning til å fastsette programmering av parken burde stille som en parameter på lik linje med økonomi, støy, ol. De anbefaler at arbeidet bør startes snarest mulig. Uavhengig av medvirkningsopplegg bør det likevel

¹⁰⁷ <https://nab.no/nyheter/disse-fire-gar-sammen-for-a-planlegge-stor-park-i-nydalen/19.21903>

¹⁰⁸ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020123536&fileid=9238536>

¹⁰⁹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020135160&fileid=9276577>

		<p>kommuniseres til publikum om dette samarbeidet om en større park i Nydalen, samt pågående prosesser og deres sammenhenger. Gruppen omforenes om at medvirkningsopplegg settes i gang snarest, parallelt med utarbeidelse av løsningsforslag rundt plassering og størrelser på park¹¹⁰.</p> <p>Referat publiseres offentlig 21.10.2020</p>
09.10.2020	Kommunalt møte 2 om stor park	<p>EBY har sendt et utkast til vurdering av kommunale behov i Nydalen. De så blant annet på behovsplanen for idrett og friluftsliv, de skal se på behovene som vises til i VPKL (veiledende plan for kabler og ledninger)¹¹¹.</p> <p>Referat publiseres offentlig 20.10.2020.</p>
16.10.2020	Kommunalt møte 3 om stor park	<p>Det kjøres en oppsummering fra styringsgruppemøtet avholdt 15.10.2020. Her fremkommer det at styringsgruppen og publikum er interessert i referater fra kommunale samordningsmøter. Disse referatene skal offentliggjøres. De ser på behovsplanen for idrett og friluftsliv: det er behov for areal til friidrett, padeltennis, og mindre friluftsliv- og idrettsanlegg – de må lage liste på hva sistnevnte vil bety. Uavklart behov for 11-bane, ikke behov for basishall. Med tanke på VPKL må man ta i betraktning overvannshåndtering i vurderingene av ulike plasseringer av park¹¹²</p> <p>Referat publiseres offentlig 27.10.2020.</p>
20.10.2020	Møte mellom PBE og aksjonsgruppen	<p>Møte kommer som følge av at aksjonsgruppen Ja til Stor Park i Nydalen ønsket denne før informasjonsmøtet 05.11.2020. Møtet er i forbindelse med samarbeidet startet mellom PBE, BYM, EBY, Avantor og OBOS om alternativ med større park. PBE informerer om at</p>

¹¹⁰ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020127235&fileid=9251631>

¹¹¹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020130133&fileid=9260835>

¹¹² <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020131437&fileid=9265029>

		<p>medvirkningsprosessen vil settes i gang etter informasjonsmøte planlagt 05.11.2020</p> <p>PBE nevner at det ses på om Sandakerveien 113-119 og Sandakerveien 121 skal anvendes til større park er under vurdering og må ses på om det svarer på alt parkbehovet i Nydalen. De skal se nærmere på revisjon av TOR Nydalen før den skal på ny høring. Vurderingen vil utsette prosessen om stor park, vurdering gjort av forslagsstiller og etatene vil bli forelagt januar 2021, og høring av TOR Nydalen kan tidligst starte februar 2021. Aksjonsgruppen peker blant annet på behovet om sosiale møteplasser, innen- og utendørs¹¹³.</p>
20.10.2020	Invitasjon til informasjonsmøte	<p>Det sendes ut invitasjon til informasjonsmøte. Det informeres at målet med dette er at de kan fortelle om arbeidet som er gjort, og skal gjøres videre, samt at det skal settes i gang en medvirkningsprosess. Medvirkningen vil gå ut på innholdet i parken.</p> <p>Invitasjonen sendes blant annet til Bydelen Sagene, Bydelen Nordre Aker, Aksjonsgruppen Ja til Stor Park i Nydalen, Nydalen Kvarter, Heilo Vel, og Nydalen Velforening¹¹⁴.</p>
21.10.2020	Arbeidsgruppete 3 plassering av park og byplangrep	<p>Arbeidsgruppen har skissert forslag på plasseringen og form på parken. Deretter hatt en bymessig diskusjon rundt disse og forkastet de alternativene som ikke er relevant¹¹⁵.</p> <p>Fra kommunale behov ønsker etatene, ut fra funn i behov, at medvirkningen kan peke på hvilke av disse funksjonene beboerne i Nydalen ønsker og trenger av slike mindre anlegg. Etatene ser for seg at det er behov</p>

¹¹³ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020135221&fileid=9276770>

¹¹⁴ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020135459&fileid=9277593>

¹¹⁵ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020135265&fileid=9277005>

		for kulturell infrastruktur, som krever ytterligere kartlegging ¹¹⁶ . Referat publisert offentlig 02.03.2021.
22.10.2020	Arbeidsgruppemøte 4 om virkemidler	Jobber med å redusere antall prinsipper (forslag til størrelse og utforming), hvert av prinsippene skal tegnes med park i størrelsesorden 10daa, 12,5daa og 15daa. ¹¹⁷
23.10.2020	Kommunalt møte 4 om stor park	I dette møtet er bydelen Sagene og bydelen Nordre Aker også invitert for å diskutere kommunale behov. Bydelene poengterte at man burde legge opp til allsidig bruk for at arealene ikke skal båndlegges av dagens behov, og fordi ikke alle ventede beboere er tilflyttet enda. Bydelene peker på at PBE bør kontakte Kulturetaten for å kartlegge kulturelle behov. Kultur kan innpasses i bebyggelse, og videre støtte parken som offentlig rom. Det er behov for sosiale møteplasser i området. Bydelene mener at plasseringen av parken på de to aktuelle tomtene er gode og attraktivt ¹¹⁸ . Referat publisert offentlig 10.11.2020.
30.10.2020	Kommunalt møte 5 om stor park	Ser på spørsmålet om hvor mye park som må være realisert innen 2045 for at mandatet fra byrådet skal være oppfylt. Det ses på gang- og sykkelforbindelsen Heiloveien, og tas videre til neste møte ¹¹⁹ Referat publisert offentlig 26.11.2020
05.11.2020	Podcast <i>Våre steder</i> omtaler Nydalen	Podcast <i>Våre Steder</i> i serien TETT På, snakker om fortetting og byutviklingsutfordringer til dette. Hvordan fagfolk og kommunene bør jobbe for å fortette med kvalitet. I den anledning nevnes Nydalen som et eksempel på utfordringene ved utviklingen som har vært ¹²⁰ .

¹¹⁶ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020135265&fileid=9277005>

¹¹⁷ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020135290&fileid=9277094>

¹¹⁸ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020138023&fileid=9285965>

¹¹⁹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020142137&fileid=9299161>

¹²⁰ <https://audioboom.com/posts/7722198-05-tett-pa-fortetting-hvorfor-er-det-sa-vanskelig>

05.11.2020	Informasjonsmøte	<p>Deltakere på informasjonsmøtet kom fra PBE, EBY, BYM, COWI, Avantor, OBOS, LÉVA, Heilo Vel, Nydalen Vel, Aksjonsgruppen Ja til Stor Park i Nydalen, Sameiet Nydalen Kvarter, Bydelen Sagene, Bydelen Nordre Aker.</p> <p>Det vises til samarbeidet som er dannet for å lage forslag med større park på de to eiendommene (Sandakerveien 113-119 og Sandakerveien 121), og at de jobber sammen om å få til et omforent forslag i denne sammenheng. Samtidig hvordan dette skal gjennomføres. De informerer videre om at det skal gjennomføres en medvirkningsprosess, og settes i gang etter dette møtet. LÉVA gir en presentasjon på tidligere medvirkning, tiltenkt medvirkningsarbeid og hva slags form dette kan ta – viser til eksempelet hjemmeworkshop. Det gis avslutningsvis en tentativ fremdriftsplan¹²¹.</p> <p>Referat publisert offentlig 26.11.2020¹²²</p>
13.11.2020	Kommunalt møte 6 om stor park	<p>Tar opp tema om Heiloveien, en videreføring av forhold fra TOR Storo/Lillo til TOR Nydalen, men skal diskuteres videre i et annet møte. Diskuterer videre om hva de skal gjøre med de to tomtene (Sandakerveien 113-119 og Sandakerveien 121), se på eierform på parkbeltet, og diskusjon om rekkefølgebestemmelser¹²³.</p> <p>Referat publiseres offentlig 26.11.2020.</p>
20.11.2020	Kommunalt møte 7 om stor park	<p>Arbeidsgruppen er forelagt et utkast på medvirkningsopplegget fra LÉVA, og denne har PBE har gitt bemerkninger til. Heiloveien er opp til diskusjon igjen, det er en viktig akse, de må vurdere om det skal være en midlertidig løsning eller fast løsning. Avslutningsvis vises det til at de har kontaktet og planlagt møte med</p>

¹²¹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020142947&fileid=9343281>

¹²² <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020142947&fileid=9301450>

¹²³ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020146696&fileid=9314914>

		<p>Kulturetaten for å kartlegge kommunale behov tilknyttet kultur¹²⁴.</p> <p>Referat publiseres offentlig 26.11.2020.</p>
27.11.2020	Møte med Kulturetaten om kommunale behov i Nydalen	<p>PBE presenterer prosessen rundt stor park og TOR Nydalen. Kulturetaten mener saken er av interessant karakter og at denne viser til behovet for en behovsplan for kultur. De viser til at de jevnlig har undersøkelser og dialog med kulturelle miljøer, men ikke spesifikt for Nydalen. Peker på at det er viktig å se på stedet i sammenheng med områdene rundt. Kulturetaten er i dialog med Utdanningsetaten og ser på muligheter med sambruk av arealer til kulturelle aktiviteter, slik som skoler. Ser på tilbudet til OBOS som tilbyr deler av trykkerihallen til ikke-kommersiell virksomhet.</p> <p>Avslutningsvis vises det til behov for lavterskel møteplasser for aktivitet for voksne¹²⁵.</p> <p>Referat publiseres offentlig 20.01.2021.</p>
27.11.2020	Kommunalt møte 8 om stor park	<p>Viser til møtet med Kulturetaten, at det meste av kulturelle behov i Nydalen er løst i området generelt. Det er imidlertid behov for steder hvor organisasjoner kan møtes, når det ikke er i tilknytning voksenopplæring eller rettet mot voksne over 25 år. Generelt behov for byen er lokaler for scenekunst og musikk. De ser videre på håndtering av overvann på tomten (Sandakerveien 113-119) som bør løses lokalt og trygt¹²⁶.</p> <p>Referat publiseres offentlig 16.12.2020.</p>
29.11.2020	Nettsiden parknydalen.no lanseres	<p>Nettsiden parknydalen.no lanseres som del av medvirkningsarbeidet i samarbeidet om å fremlegge forslag med stor park i Nydalen. Nettsiden er</p>

¹²⁴ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020153382&fileid=9337696>

¹²⁵ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020154394&fileid=9340758>

¹²⁶ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020154396&fileid=9340760>

		samlingsplattformen for den digitale medvirkningen, og har annonsert undersøkelsen og hjemmeworkshop ¹²⁷ .
30.11.2020	Aksjonsgruppen publiserer innlegg om lansert medvirkning	Medvirkning fram til midten av desember. Aksjonsgruppen legger ut innlegg på Facebook med linken til medvirkningsopplegget ¹²⁸ . Nettsiden https://www.parknydalen.no/
03.12.2020	Møte med Avantor om midlertidig park	Naboer, men særlig aksjonsgruppen Ja til Stor Park i Nydalen, ønsker en midlertidig park snarest. Avantor nevnte til lokalavisen (september 2020), Nordre Aker Budstikke, at de skal utrede en slik mulighet om midlertidig park allerede nå. I dette møtet viser Avantor til sine forslag til slik park. Ser på muligheten, som følge av eventuelle terrenginngrep, om tiltakene kan være permanente. Ser videre på hvilke tiltak som utløser søknadsplikt eller anses som midlertidige tiltak. Konklusjonen er at man ikke setter i gang slike terrenginngrep og skal avvente til BYM forelegger sin rapport overvann og arealbehov. Disse er forventet januar 2021 ¹²⁹ . Referat publiseres offentlig 15.12.2020.
03.12.2020	PBEs avklaringer i forbindelse med stor park i Nydalen	PBE presenterer bakgrunnen for saken om stor park i Nydalen, en bestilling fra byrådet om alternativ med større park, samt samarbeidet med partene og hvordan styrings- og arbeidsgruppene har arbeidet. Deretter prosessen videre om innsendelse av planforslag, og at denne blir lagt til offentlig ettersyn starten av august. At

¹²⁷ (LÉVA, 2021: 6)

¹²⁸

[https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/713198922646185?_cft__\[0\]=AZWUi7JRD6gxVsxsxogAc5MVPwOyxEv6VeMM-acF8tcTT8S_1BitjYcLe4EmN_tgnvZa836owPeQ1W2pghebaNTl0L-2JLn6it926xGuP7e7AV7prnPISEOXhb4QJPJUu-AZy_MR3gN3L0iWPV9D_J3n&_tn_=%2CO%2CP-R](https://www.facebook.com/nydalenpark/posts/713198922646185?_cft__[0]=AZWUi7JRD6gxVsxsxogAc5MVPwOyxEv6VeMM-acF8tcTT8S_1BitjYcLe4EmN_tgnvZa836owPeQ1W2pghebaNTl0L-2JLn6it926xGuP7e7AV7prnPISEOXhb4QJPJUu-AZy_MR3gN3L0iWPV9D_J3n&_tn_=%2CO%2CP-R)

¹²⁹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020160043&fileid=9358992>

		<p>dette dermed blir andre gangs offentlig ettersyn for Sandakerveien 113-119, da de hadde en i 2017. For Sandakerveien 121 blir det første. Deretter hvilke overordnede føringer og planer som gjelder i dette tilfellet, siste planforslag før bestillingen før byrådet, avklaringer slik som f.eks. om den store parken svarer på hele parkbehovet for Nydalen, forholdet til tiltakslistene (TOR), og bestillingen fra byrådet, tilhørende konklusjoner fra PBE, osv.¹³⁰</p> <p>Publiseres offentlig 22.12.2020.</p>
04.12.2020	Kommunalt møte 9 om stor park	<p>De ser på interne avklaringer. Videre ser de på plan for avklaringer: vises til et behov for 11-bane, men denne ligger ikke i behovsplan for idrett og friluftsliv. Venter med å konkludere dette til etter medvirkningen. BYM skal jobbe videre med Heiloveien og se på dens integrering i parken. Skal avvente og se hva OBOS kommer fram til med forplassen foran trykkeriet. Rekkefølgekrav avventes, men skal være klart til offentlig ettersyn. Til neste møtet skal de se på rekkefølgebestemmelser og hvordan kommunen skal finansiere større infrastrukturiltak i TOR Stor/Lillo og TOR Nydalen¹³¹.</p> <p>Referat publiseres offentlig 16.12.2020.</p>
10.12.2020	Aksjonsgruppen i Podcasten <i>Våre Steder</i>	<p>Aksjonsgruppen er gjest på podcasten <i>Våre Steder</i> i serien TETT PÅ, herunder er temaet for dagens program «Kampen om grøntarealene»¹³² Gruppen forteller om deres arbeid for stor park i Nydalen.</p>
14.12.2020	Frist for innleving av bidrag til	<p>Siste frist til å levere bidrag til hjemmeworkshop. Som del av medvirkningsprosessen gjennomført av LÉVA på oppdrag av arbeidsgruppen.</p>

¹³⁰ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020162364&fileid=9367346>

¹³¹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020160432&fileid=9360172>

¹³² <https://audioboom.com/posts/7747480-06-tett-pa-kampen-om-grontarealene>

	Hjemmeworkshopen	
15.12.2020	Parknydalen.no	Fra lanseringen av nettsiden (29.11.2020) i sammenheng med medvirkningsprosessen til 15.12.2020 var det 1749 unikt besøkende, 27 deltakere i hjemmeworkshopen (11 grupper), og 440 deltakere i digital medvirkning ¹³³ .
17.12.2020	Møte med Deichman Nydalen	PBE viste til kartlagte kulturelle behov i Nydalen. Biblioteket styres av biblioteksplanen, som ønsker å utvikle kombibiblioteker. Plassering av biblioteker; større suksess når de plasseres sentralt. ¹³⁴ Referat publiseres offentlig 06.01.2021.
17.12.2020	Arbeidsgruppemøte 5 om stor park i Nydalen	De går gjennom den foreløpige medvirkningsresultatene. Det var ikke noe informasjon på hvilke grupper som har svart, derfor skulle LÉVA ordne nettsiden slik at man kan se antallet og informasjon på respondentene. Rapporten skal gjennomleses og godkjennes av arbeidsgruppen før den publiseres offentlig på nettsiden og sendes inn på sakene. PBE skal lage sak i ByplanOslo med publiseringen av rapporten. PBE går gjennom sine avklaringer: om hjemmel til stor park, dekningsgrad av parkbehov i Nydalen, gange- og sykkelløsninger og standarder, kommunale behov som overvannshåndtering, kultur, idrett, osv. ¹³⁵ Referat publiseres 03.02.2021.
18.12.2020	Dialogmøte med Avantor på bakgrunn av PBEs avklaringer	Et særmøte med forslagsstilleren og PBE hvor de går gjennom PBEs avklaringer fra avklaringsdokumentet og arbeidsgruppemøte 5. Ser på størrelse på parken i sammenheng med overodnede føringer og krav, og hvordan dette videre påvirkes av byrådets bestilling. Vide

¹³³ (LÉVA, 2021:5)

¹³⁴ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020166406&fileid=9381676>

¹³⁵ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020166423&fileid=9381767>

		<p>sykkelvei og eventuelle plasseringer av den, avstand til Gunnar Schjelderups vei, at PBE skal vurdere rekkefølgekrav som følge av bestillingen. De skal ha nytt møte i januar 2021¹³⁶.</p> <p>Referat publiseres offentlig 02.02.2021.</p>
12.01.2021	Arbeidsgruppemøte 6 om stor park	<p>Dette møtet ser på medvirkningsrapporten, endelig utkast kom 07.01.2021. Diskuterer mye rundt sykkelløsning og plassering av denne, sett opp mot fordeler og ulemper. De ønsker å sende ut en pressemelding i følge med publisering av rapporten om medvirkningen. I pressemelding skal man opplyse om hvor de er i prosessen og hvordan funn i medvirkningen skal brukes, men at det som eventuelt nevnes ikke vil være bindende for videre arbeid, da arbeidsgruppen skal skisse videre. Til neste møte med arbeidsgruppe, som grunnlag til styringsgruppemøte, skal forslagsstiller skisse ut forslag og se på det økonomiske aspektet¹³⁷.</p> <p>Referat publiseres offentlig 03.02.2021.</p>
15.01.2021	Kommunalt møte 10 om stor park	<p>Går gjennom forrige møte med arbeidsgruppen, og hvor langt OBOS og forslagsstillere er kommet med sine skisser og arbeid. BYM gir status på tegninger på sykkelløsning i Heiloveien og overvann. De jobbes med og sendes til forslagsstiller og til arbeidsgruppen når de er klare¹³⁸.</p> <p>Referat publiseres offentlig 03.02.2021.</p>
20.01.2021	Dialogmøte med Avantor om videre bearbeidelse av prosjektet	<p>Nytt særmøte med Avantor og PBE. Ser på foreløpig tenkt boligprosjekt på resten av tomten som ikke skal benyttes til park. Sett på smertegrensene mellom bebyggelse og stor park. Beslag av areal til sykkeltrasé langs eiendomsgrensen i nord blir for belastende, og Avantor</p>

¹³⁶ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2020166438&fileid=9381818>

¹³⁷ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2021005442&fileid=9412530>

¹³⁸ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2021008130&fileid=9421705>

		<p>ønsker Nydalen Allé. PBE skal oppsøke BYMs angående etatens arbeid der. Vurdering av høyder, og dens konsekvenser til solforhold i og utenfor planområdet. Ser på støyforhold, PBE skal se til analyser fra BYM¹³⁹.</p> <p>Referat publiseres offentlig 12.03.2021.</p>
22.01.2021	Kommunalt møte 10 om stor park	<p>Ser på om det er ytterligere innspill til medvirkningsrapporten, var kun ett ord i to overskrifter som PBE allerede hadde nevnt for LÉVA. Skulle dobbeltsjekke med forslagsstiller og OBOS om de har noe å påpeke. Fått foreløpige skisse på overvannshåndtering fra BYM. Ser for seg rekkefølgebestemmelser angående sykkeltilrettelegging, avklares senere til kart- og bestemmelsesmøte. BYM får forelagt Avantors innspill om sykkeltrasé i Nydalen Allé av PBE, BYM skal se gi innspill på dette. PBE foreslår en kommuneintern workshop eller overordnet møte om større deler av Nydalen¹⁴⁰.</p> <p>Referat publiseres offentlig 08.02.2021.</p>
25.01.2021	LÉVAs medvirkningsrapport: Park i Nydalen	<p>Medvirkningsrapporten til LÉVA publiseres offentlig på Saksinnsyn¹⁴¹.</p>

¹³⁹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2021010107&fileid=9428286>

¹⁴⁰ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2021012101&fileid=9435409>

¹⁴¹ <https://innsyn.pbe.oslo.kommune.no/saksinnsyn/showfile.asp?jno=2021013613&fileid=9440070>

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Noregs miljø- og biovitenskapelige universitet
Norwegian University of Life Sciences

Postboks 5003
NO-1432 Ås
Norway